

T.C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (A-415)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
UĞUR KARAKOÇ

NİĞDE
ŞUBAT 2015

T.C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

MECMÛ' A-İ EŞ'ÂR (A-415)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Uğur Karakoç

Danışman
Doç. Dr. Bekir Çınar

Niğde
Şubat, 2015

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum "**MECMŪ'A-İ EŐ'ÂR (A-415)**" başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 06/02/2015

UĞUR KARAKOÇ

ONAY SAYFASI

Doç. Dr. Bekir ÇINAR danışmanlığında Uğur KARAKOÇ tarafından hazırlanan " Mecdû'â-i Eş'âr (A-415) " adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tarih: 05/02/2015

JÜRİ :

Danışman : Doç Dr. Bekir ÇINAR

Üye : Prof. Dr. Ziya AVŞAR

Üye : Doç. Dr. Hikmet KORAŞ

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Ömer İSKENDEROĞLU
Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Türklerin İslamiyet ile tanışmaları ve 10. yüzyıldan itibaren Türklerin İslamiyet'i kabul etmeleri her açıdan Türk tarihi için bir dönüm noktasıdır. İslamiyet'in kabulü ile Müslüman Araplar ve özellikle İranlılar ile sıkı bir iletişim ve etkileşim içerisine girilmiş, bu iletişim ve etkileşimle birlikte bir "kültür değişimi" meydana gelmiştir. Hayatın hemen hemen her alanında kendini gösteren bu değişimin görüldüğü alanlardan biri de edebiyat olmuştur. İşte bu kültürel etkileşimin ve değişimin ortaya çıkardığı çeşitli isimlendirmesi olan (Divan Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Klasik Türk Edebiyatı, İslami Türk Edebiyatı gibi.) bu edebiyat 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar varlığını sürdürmüştür. Divan edebiyatı gerek yararlandığı kaynaklar gerekse kendine özgü kuralları ile asırlarca süren bir edebî gelenek oluşturmuştur. Arap, İran ve Türk toplumlarının gelecek nesillere bıraktığı kültürlerinin ve irfanlarının estetik bir yansıması olan divan edebiyatı beslendiği kaynaklar yönünden çok zengindir. Bu nedenle divan şiirine gerektiği gibi hakim olabilmek büyük ve zengin bir bilgi birikimi ile mümkün olabilir.

Araştırmacılar ister tematik olsun ister yapısal olsun ister sanatçı merkezli olsun ister okuyucu merkezli olsun birçok açıdan bu edebiyatı ve kaynakları üzerinde akademik çalışmalar yapmışlardır. Divan edebiyatında mürettep bir divan kadar düzenli ve değerli kaynak olmasalar da ikinci derece kaynaklar arasında mecmualar önemli bir yer tutar. Bu mecmuaların gelenek içerisinde divanlar gibi sınırları belli bir formu oluşmamıştır. Bu nedenle araştırmacılar bazı ölçütlere göre mecmuaları tasnif etmiştir.

Mecmualar "sanatçı-sanat" noktasından bir sanatkârın edebî zevk ve eğilimini bize sunarken "sanat-toplum" bağlamında devrin edebi, estetik meylini anlama imkanı verir. Ayrıca mecmualar sayesinde divan sahibi bir şair hakkında yeni bilgi ve şiirler gün yüzüne çıkar. Mecmualar sürprizlere açık metinler olduğu için bir şaire ait divan veya divanın bir parçası mecmualarda yer alabilir. Örneğin, Abdulkadir Karahan, Figânî divanını dorudan mecmualar yardımıyla hazırlamıştır. Behiştî, Hecrî, Amrî, Helâkî gibi şairlerin divanları hazırlanırken mecmualar mütemmim olarak rol

oyarken, Bâkî ve Fuzûlî gibi şairlerin bazı yeni şiirlerinin gün yüzüne çıkmasında mecmuaların önemli katkısı vardır.

Bizim çalışma konumuz TDK Kütüphanesinde “A-415” numarada kayıtlı olan “**MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR**” adlı şiir mecmuasıdır. Kütüphane kayıtlarına göre 65 varaktan oluşan eserde birçok farklı şaire ait, gazel, tahmis, ilahi, meseddes. müsemmen, nutuk gibi çok farklı nazım şekillerinde şiirler vardır.

Çalışmamızı beş ana bölümde hazırladık. Birinci bölümde “Kelime Anlamı Olarak Mecmua” başlığı altında mecmua hakkında genel bilgi verilmiştir. İkinci bölümde "Mecmua Türleri" başlığıyla yapılan mecmua tasnifleri doğrultusunda mecmua türleri tanıtılıp bu türlerde hazırlanmış önemli mecmualar hakkında bilgiler ve mecmuaların tasnif edilişi ile ilgili bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde çalışma konumuz olan şiir mecmuası hakkında bilgi verilmiş ve çeşitli yönlerden incelemesi yapılmıştır. İncelemede şiirler ve şairler hakkında nazım şekilleri, şiir sayıları ve vezin ve vezin kalıplarının kullanımları gibi noktalardan istatistiki bilgiler verilmiştir. Ayrıca mecmuada şiirler ile ilgili dikkat çeken noktalar da üçüncü bölümde belirtilmiştir. Dördüncü bölümde ise mecmuanın transkripsiyonlu metni verilmiştir. Çeviriyazı alfabesinde ise genel kabul görmüş alfabe kullanılmıştır. Eserin transkripsiyonlu metni hazırlanırken şiirlerin her birine birer numara verdik ve bu şiirlerin vezinlerini de baş kısımlarına ekledik. Ayrıca bazı şiirlerde ve dizelerde gördüğümüz eksiklikleri ve vezin yanlışlıklarını dip not olarak belirttik. Çalışmamız sırasında bazı şiirlerde şairlerin vezne uydurmak için bazı yerlerde belirgin bir şekilde imale ve zihaf yaptıkları görülmüştür. Bu bölümlerde bazen uzun okunması gereken bir kelime vezin gereği olarak kısa yazılmıştır. Bu durumda biz de harflerdeki uzatmaları kullanmadık. Örneğin aşağıda verilen mısralarda aslında uzun okunması gereken bazı kelimelerde vazin gereği zihaf yapılmıştır. Biz de çalışmamızda zihaf yapılan bu kelimelerdeki uzatmaları vezne uymaları için göstermedik.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün kalıbıyla yazılmış olan aşağıdaki mısrada nevâkeş kelimesinde a uzun yazılması gerekirken burada zihaf yapılmıştır ve biz de bu kelimeyi metin içerisinde uzatma kullanmadan yazdık.

Gönül dirler benim de nevakeş bülbülüm vardır

Yine *Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün* kalıbıyla yazılan aşağıdaki şiirde şairin mahlasının "â" ile yazılması gerekirken vezin gereği "a" ile yazılmıştır.

Selamî nakşını gören âdem-i beşer sanur

Fuzûlî, Yunus Emre, Niyazi-i Mısırî gibi bazı şairlerin şiirlerini divanlarındaki şekilleriyle karşılaştırdık ve yine farklılıkları dip notlarda belirttik.

Metni Transkripsiyon harleriyle yazarken Arapça ve Farsça ön ek, son ek ve terkiplerin yazımında Prof. Dr. Ziya Avşar'ın¹ görüşünü esas aldık ve bu kelimeleri onun görüşleri doğrultusunda yazdık.

Bu çalışmaya beni teşvik eden, desteklerini ve yönlendirmelerini eksik etmeyen, her aşamada emeğini esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Bekir ÇINAR'a teşekkürü borç bilirim. Ayrıca bu çalışmam esmasında bana katlanan ve her zaman destek olan, takıldığım yerlerde; daraldığım, bunaldığım zamanlarda yardımına yetişen, sevgili eşim Nurcan GÜLER KARAKOÇ'a sonsuz teşekkür ediyorum

UĞUR KARAKOÇ
NİĞDE-2015

¹ Ziya Avşar, "Tenkitli Metin Neşrinde İmla Sorunu Üzerine Yeni Düşünce ve Öneriler", Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, (ed. Prof. Dr. Atabey Kılıç-Arş. Gör. Sibel Üst), Volume 3/6, Fall 2008, ss.75-111. <http://www.turkishstudies.net>.

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR
(A-415)
KARAKOÇ, UĞUR
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
Tez Danışmanı: Bekir ÇINAR
ŞUBAT 2015 , 203 sayfa

Antoloji niteliğinde eserler olan şiir mecmuaları hem yazarının kişisel zevkini yansıtır hem de dönemin edebi eğilimi ve zevki üzerine bize bilgiler verir. Ayrıca şiir mecmuaları eski Türk edebiyatı bilimsel araştırmaları için önemli kaynaklardır. Bu eserler sayesinde hem şairler hakkında yeni bilgilere ulaşılmakta hem de divanlarda bulunmayan bazı şiirler ilim âlemine kazandırılmaktadır. Biz bu çalışmada Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde “(A-415)” numarada kayıtlı "MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR " adlı şiir mecmuasının metnini ortaya koyduk ve incelemesini yaptık. İlk önce mecmualar hakkında bilgi verdikten sonra tezimizin konusu olan mecmuanın tanıtımını yaptık. Daha sonra inceleme kısmına geçtik. İncelemeyi yaparken hedeflediğimiz noktalar, mecmuanın edebiyat tarihi içerisindeki yeri, mecmuaya alınan şiirler ve bu şiirlerin nazım şekilleri, kalıplarını incelemek oldu. İmkanlar nispetinde divanı çalışılmış olan şairlerin divanlarına bakılmış ve mecmuada bulunan şiirleri tespit edilerek karşılaştırma yapılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Klasik Türk Edebiyatı, Mecmua, Şiir Mecmüsü,

ABSTRACT
MASTER'S THESIS
COLLECTION OF POEMS
(A-415)

KARAKOC, UGUR

DEPARTMENT OF TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE

Thesis Advisor: Bekir Cinar

April 2015, 203 pages

Anthology of poetry magazines reflect both in the nature of the works and the personal taste of the author 's literary trend. In addition, the former Turkish literature poetry magazines are an important source for scientific research . Thanks to these works new information is achieved about the poet as well as some of the poems which aren't found in sofas knowledge is imparted to the world . In this study in the Turkish Language Institute Library, "A-415 " number stored in the "Collections Of Poems" we put forth the text of his poem and review journals have made . After giving knowledge about magazines, we promoted magazines which were the subject of our thesis. Then we got to the review . While searching we aimed placing in literary history of magazines, periodicals received poetic forms of poetry, and this poem. Facilities which have been studied in proportion to divan poets and look at the comparison was made by determining the poems in magazines.

Key words: Clasical Turkish Literature, Collection, Collection of Poetry,

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	i
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ	viii
KISALTMALAR	9
GİRİŞ	10
I. KELİME ANLAMI OLARAK MECMUA	10
II. MECMUA TÜRLERİ	13
II.1. Nazîre Mecmuaları.....	16
II.1.1. Mecmû'atü'n-Nezâir	16
II.1.2. Cami'un-Nezâir	16
II.1.3. Pervane Bey Mecmû'ası	16
II.1.4. Mecmû'atü'n-Nezâir	16
II.2. Seçme Şiir Mecmuaları:.....	17
II.3. Risale Mecmuaları:	17
II.3.1. Câmîü'l-Me'ânî	17
II.3.2. Mecmû'a	17
II.4. Aynı Konudaki Eserlerin Bir Araya Getirilmesiyle Meydana Gelen Mecmualar	17
II.4.1. Eş'ar-nâme-i Müstezad	17
II.4.2. Mecmû'a-i Tevârih	17
II.4.3. Mecmû'a	18
II.4.4. Mecmû'a	18
II.4.5. Mecmua.....	18
II.5. Tanınmış Kişilerce veya Derleyeni Belli Kişilerce Hazırlanmış Mecmualar	18
II.5.1. Süleyman Faik Mecmû'ası	18
II.5.2. Mecmû'a	18

II.5.3. Müstakimzâde Mecmû'a sı.....	18
II.5.4. Ayvansarayî Mecmû'a sı	18
II.5.5. Fâsîh Ahmed Dede Mecmû'a sı.....	18
II.5.6. Hattat Hüseyin ve Salih Namık Mecmû'a sı	18
II.6.Karışık Mecmualar.....	19
III. MECMUA'NIN ŞEKİL VE MUHTEVA ÖZELLİKLERİ.....	20
III.1. Mecmuâdaki Nazım Şekilleri ve Sayıları.....	20
III.1.1. Gazeller.....	22
III.1.2. Musammatlar ve Diğer Şiirler	36
III.2.Mecmuadaki Vezin Kalıpları	37
IV. TRANSKRİPSİYONLU METİN	40
IV.KAYNAKÇA	127
V. ÖZEL ADLAR DİZİNİ	130
VI. TIPKIBASIM	132
ÖZGEÇMİŞ	199

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ž, đ
ب (b)	b, p	ط	ṭ
پ (p)	p	ظ	ẓ
ت (t)	t	ع	‘
ث (ṭ)	ṭ	غ	ğ
ف (f)	f, ç	فا	f
ق (q)	ç	قا	q
ك (k)	h	كا	k, g, (ñ)
ك (k)	h	قا	ñ
د (d)	d	ل	l
ذ (z)	z, d	م	m
ر (r)	r	ن	n
ز (z)	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ج (j)	j	ه	h, a, e
س (s)	s	لا	la, lā
ش (š)	ş	ي	y, ı, i, ī
		ء	’

KISALTMALAR

age.	: adı geçen eser
agm.	:adı geçen makale
Bas.	:basımevi
C.	:cilt
DİA	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
ed.	:editör
mad.	:maddesi
s.	:sayfa
S.	:sayı
TDK	:Türk Dil Kurumu
TDEA	:Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi
TTK	: Türk Tarih Kurumu
Yay.	: yayınları
Yay. Kur.	: yayın kurulu

GİRİŞ

I. KELİME ANLAMI OLARAK MECMUA

Arapça kökenli bir kelime olan mecmua, toplama, biriktirme, devşirme, yığma anlamlarına gelen cem' kökünden gelmektedir. Bu mastardan türeyen mecma' ise toplanmış, birikmiş anlamlarına gelmektedir. Bu kelimenin müennesi mecmuadır. Anlamı da toplanıp biriktirilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilmiş yazma kitaplardır². Ferit Devellioğlu ise bu kelimeyi "Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi; seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap; dergi³." şeklinde tarif etmiştir. Genel olarak ise "Aynı veya farklı türden seçilmiş çeşitli hacimlerdeki metinlerin ve risalelerin ortak adıdır⁴."

Mecmua edebiyatta terim olarak defter, çeşitli konuların bir araya getirildiği yazıları ihtiva eden kitap, şiir defteri anlamında kullanılmıştır⁵. Mecmua başlangıçta, birçok bakımdan benzediği cönk gibi âyetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevâid), notların, tarihî belge ve kayıtların (tevârih) derlendiği bir not defteri halinde ortaya çıkmış, zamanla gelişip düzenli bir tertip ve şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif çeşidi özelliği kazanmıştır. Bir telif türü olarak gelişimini tamamladıktan sonra genellikle kitap hüviyetindeki teliflerden farklı bir tarafı kalmamıştır⁶.

Günümüzde mecmua denilince çoğunlukla belli aralıklarla, düzenli olarak yayımlanan ve aynı tür konuları içeren kitaplar ya da dergiler akla gelmektedir. Oysa Divan edebiyatı için düşündüğümüzde bundan çok farklı bir şeydir. Mecmualar kişilerin beğenilerini yansıtan eserlerdir. Kişiler beğendikleri şiirleri bir deftere yazmışlar ve böylece mecmua ortaya çıkmıştır. Bu mecmuaların bir kısmı oldukça düzenli olarak oluşturulmuş iken bir kısmı da çok düzensiz ve özensiz hazırlanmıştır.

² Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler, İsimler, Terimler (Yay. Kur. Ezel Erverdi, Mustafa Kutlu, İsmail Kara), "Mecmua maddesi." Dergah Yay., s.170.

³ Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat, Aydın Kitabevi Yay., Ankara,1998.

⁴ Mustafa Uzun, "Mecmua", DİA, 28. C, Ankara 2003, s.265.

⁵ Günay Kut, "Mecmua", TDEA, C. 6, Dergah Yay., İstanbul 1986, s.170.

⁶ Uzun, agm, s.265.

Bu eserleri kişiler kendileri için hazırladıkları için çok özen göstermeseler de bazı mecmualarda çok önemli şiirlere rastlanabilmektedir. Bu açıdan önemlidir. Bazı mecmualar da zamanla el değiştirdiği için içerisine sonradan eklemeler yapılmıştır. Bu nedenle bazı mecmualarda sayfa düzenleri değişmektedir. Yine bu mecmuaları hazırlayan kişiler buradaki metinleri kendi el yazılarıyla yazdıkları için de içindeki yazı karakterleri de değişiklik gösterebilmektedir.

Bu olumsuzluklar bir kenara bırakılırsa mecmuaların önemi şöyle sıralanabilir.

1. Bugün için kayıp olan bir eser bu mecmuaların birinde ortaya çıkabilir.

2. Zamanında şairlerin divanlarına koymadıkları veya divanı hazırladıktan sonra yazdıkları şiirler mecmuaları hazırlayanlardan birinin eline geçip bu mecmualardan birinde bulunabilir. Taşlıcalı Yahyâ'nın Şehzade Mustafa Mersiyesi ve Veysi'nin İstanbul ile ilgili kasidesi bu şekilde ele geçmiştir.

3. Divanı olmayan bir şairin şiirleri dağınık veya toplu halde bu mecmualarda yer alabilir.

Mecmualarda belli bir konu sınırlaması olmadığı için her türden şiiri içine alabilen mecmualar olduğu gibi belli bir tür üzerine hazırlanmış olanlar da bulunmaktadır.

Mecmualar, içinde barındırdığı şiir ve şairle dönemin okuyucu zevkini ve şairin okunurluğunu, popüleritesini verir. Ali Şîr Nevâyî'nin şiirleri XV. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar mecmualarda yer alıyorsa bu durum hem okuyucu zevkini hem de şairin uzun süreli etkisini gösterir.

Edebiyat tarihinin birinci dereceden kaynakları olan tezkirelere yansımamış birçok şair, şiir, tür ve belgede de mecmualar edebiyat tarihinin vazgeçilmez kaynakları durumundadır. Hâdî'nin Saray Şehrengizi, Behiştî'nin Vize Şehrengizi vs. mecmualardan hareketle gün yüzüne çıkarılmış eserlerdir⁷.

Şairin edebî kişiliğinin tespitinde de mecmuaların önemli ölçüde katkısı vardır. Nazire mecmuaları başta olmak üzere, birçok mecmuada benzer şiirler peş peşe sıralanmıştır. Bu şiirlerin nazire olup olmadığı mecmuaların bir kısmında belirtilmiş, bir kısmında buna gerek görülmeden benzer şiirler arka arkaya verilmiştir. Buradaki bilgilerden hareketle bir şairin üslubunu oluştururken kimlerden etkilendiğini veya kimlerin şiirlerini meşk edip egzersiz yaptığını, kimleri etkilediğini

⁷ Yaşar Aydemir, "Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler", Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları Dergisi Tunca Kortantamer Özel Sayısı, C. 2/3, S I, 2007, s. 123

tespit mümkün hâle gelmektedir⁸. Anadolu sahasında ilk örneklerine XV. yüzyılın başlarında rastlanan şiir mecmuaları beğenilen, tanzîr edilen manzûmeleri, çeşitli sebeplerle dîvânlarla alınmamış şiirleri de barındırması yönüyle son derece önemli kaynaklardır⁹.

Mecmualar mürettep bir divan kadar olmasa da hem edebiyat tarihi hem de divan şiiri için çok önemli kaynaklardır. Mecmualar, yazıldığı devrin edebi zeminini teşkil eder ve bu zemin anlaşılmadan devrin edebi hüviyetini layıkıyla anlamamız mümkün değildir¹⁰. Mecmualar tek bir konuyu içine alan yazıları topladığı gibi değişik konuları da içine alabilir. Hatta değişik dillerde de olabilir. Bu açıdan değerlendirilirse mecmualar yalnız edebiyat tarihi için değil, genel bir tarih için de önemli bir kaynak hüviyetindedir.

Mecmualara yalnız edebi bir eser olarak değil, aynı zamanda tarihi bir belge olarak yaklaşmak daha doğru olacaktır¹¹. Şiir mecmûaları, edebiyat tarihi açısından tezkireler ve benzeri eserler yanında önemli kaynaklardır.

Kütüphanelerde bulunan pek çok mecmua, eserleri günümüze gelmemiş veya dîvanı tertip edilmemiş şairlerin şiirlerini tespit etmeyi, hepsinden önemlisi şiirin seyrini takip edebilmeyi sağlar. Zîrâ bu mecmualar, genellikle şiirden anlayan, şiir zevki olan kişiler tarafından tertip edilmiştir. Bu yargının doğruluğu mecmûalara alınan şiirlere bakıldığında daha iyi anlaşılacaktır. Mecmualara alınan şiirlerde, mürettibin eğitimi, bilgisi, zevki ve meşrebi önemli bir kıstastır. Ancak kişisel zevk ve ilgi yanında toplumun beğenisi de bir şiirin değerini belirler. Bu bakımdan mecmûalar tertip edildiği dönemlerin şiir zevki ve beğenilen şairler ve hatta onların en beğenilen şiirleri hakkında bize net ipuçları verirler¹².

Açıklamalarda görüldüğü gibi mecmualar tahlil çalışmalarında, şairlerin birbiri ile etkileşiminde, edebiyat tarihi noktasından bilgilerin netleşmesi, düzeltilmesi, yeni bilgilerin ilave edilmesinde vazgeçilmez kaynaklardır.

⁸ Aydemir, agm, s. 125.

⁹ Ahmet Tanyıldız, “Şiir Mecmualarının Neşri Hakkında” Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 5 S. 21, Bahar 2012, s. 224.

¹⁰ Ali Nihat Tarlan, "Eski Mecmualar Arasında", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, C.1, s. 137.

¹¹ Kut, agm., s.170.

¹² Semra Tunç, “Topkapı Sarayı Kütüphanesi Revan 1985 Numaralı Şiir Mecmuası” Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S.11 s.12

II. MECMUA TÜRLERİ

Mecmuaların konuları daha çok edebiyatla ilgilidir. Gazel, kaside, musammat, tarih, mektup v.s. şekiller ile tevhid, na't, mersiye v.b. türleri üzerinde oluşturulmuş mecmualar bunlardandır. Ancak fıkıh, kelim gibi dini ilimler; simya, reml, sihir, falcılık gibi eski batıl ilimler; musikî, hat gibi sanat dalları vs. üzerine derlenmiş mecmualar da vardır. Bu tür mecmualar bir konu bütünlüğüne sahiptir. Buna karşılık her mecmua derleyicisi aynı titizliği göstermeyebilir ve her çeşit hoş giden yazıyı mecmuasına alabilir. Bir gazelden sonra mensur bir latife, bir fıkıh kaidesinden sonra bir fal usulü, bir müstehcen fıkradan sonra bir öğüt yazılabilir; hatta değişik dillerde pasajlara yer verilebilir¹³.

Mecmualar derleme sınıfına giren eserlerdir. Mecmualar üzerinde yapılan çalışmalarda henüz bir model oluşmamıştır. Sürprizlere açık olan bu eserlerden ne çıkacağı ancak içine girilince görülecektir¹⁴.

“Mecmuaların içerisinde türlü alanlara ait metinler bulunsa da daha çok tertip edenin zevk ve eğilimine göre divan şiirinden seçilen metinler görürüz. Mecmualar karşımıza şekil ve muhteva yönünden çok farklı tertip edilmiş şekilde çıkar. Mecmuaların içeriğinde birçok farklı türde ve biçimde eser bulunduğu gibi, tek bir tür ve şekle münhasır mecmualar da bulunmaktadır. Yaptığımız taramalarda pek çok farklı konu etrafında teşekkül etmiş mecmualara rastladık. Örneğin, şiir mecmuaları (mecnû'a-i eş'âr), risale mecmuaları (mecnû'atü'r-resâ'il), hadis mecmuaları (mecnû'atü'l-ehâdis), fetva mecmuaları (mecnû'a-i fetâvâ), dua mecmuaları (mecnû'a-i ed'îye), tarih manzumelerini içeren mecmualar (mecnû'a-i tevârîh), fevâid mecmuaları (mecnû'a-i fevâ'id), hutbe mecmuaları (mecnû'atü'l-huteb), tıpla ilgili mecmualar (mecnû'a-i tıb, mecnû'a-i mücerrebât, mecnû'a-i mu'âlece), gizli ilimlerden bahseden mecmualar (mecnû'atü'l-havâss, mecnû'a-i cifr ve reml, mecnû'a-i ilm-i nücûm, mecnû'a-i tılsımât, mecnû'a-i melâhîm, mecnû'a-i vefk), letaif mecmuaları (mecnû'atü'l-letâ'if), zikir ve evrâd mecmuaları (mecnû'a-i zikr ü evrâd), hikâyeye mecmuaları (mecnû'a-i hikâyât), münşe'ât

¹³İskender Pala , *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, L&M Yay., İstanbul, 2003.

¹⁴Cemal Kurnaz ve Yaşar Aydemir, “Mecmulara Sorulması Gereken Sorular” *Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, S. 8/1 Kış 2013, s.52

mecmuaları (mecnû'a-i münşe'ât), müzikle ilgili mecmualar (mecnû'a-i beste ve semâ'î, mecnû'a-i mûsikî, mecnû'a-i ilâhiyyât, mecnû'a-i sâz u söz), mektup mecmuaları (mecnû'a-i mekâtib), müsvedde mecmuaları (mecnû'a-i müsevvedât), ilâm mecmuaları (mecnû'a-i sukûk), söz, deyiş mecmuaları (mecnû'a-i makâlât), hadis ve tefsir benzeri kaynaklardan edinilen dinî bilgilerin yer aldığı mecmualar (mecnû'a-i menkûlât) bunlardan bazılarıdır. Özellikle klâsik şiirimize ait türler ve nazım şekillerine mahsus manzumelerin toplandığı mecmualar da bulunmaktadır: Kaside mecmuaları (mecnû'atü'l-kasâ'id), naat mecmuaları (mecnû'atü'n-nu'ût), gazel mecmuaları (mecnû'a-i gazeliyât), nazire mecmuaları (mecnû'atü'n-nezâ'ir),rubai mecmuaları (mecnû'a-i rubâ'iyât), terkîb-i bend mecmuaları (mecnû'a-i terkîb-i bend), tercî-i bend mecmuaları (mecnû'a-i tercî-i bend), sadece müstakil beyitler bulunan mecmualar (mecnû'a-i ebyât), birden çok şairin divanlarını barındıran mecmualar (mecnû'atü'd-devâvîn) gibi. Ayrıca bazı mecmuaların derleyicilerinin adıyla anıldığı (Münşe'ât-ı Ferîdûn, Pervâne Bey Mecmû'ası vb.), bazılarının özel adları olduğu (Câmi'u'-n-nezâ'ir vb.) görülmektedir¹⁵.”

Mecmuaların sınıflandırılması konusunda kesin olarak belirtilmiş kurallar bulunmamaktadır. Mecmuaların çoğu birbirini kapsadığı için çeşitli biçimlerde sınıflandırılabilir. Agah Sırrı Levend "Edebiyat Tarihi"¹⁶ adlı eserinde mecmuaları şu şekilde sıralamıştır:

1. Nazire Mecmuaları
2. Meraklılarca Toplanmış, Birer Antoloji Niteliğindeki Seçme Şiir Mecmuaları
3. Türlü Konulardaki Risalelerin Bir Araya Getirilmesiyle Oluşan Mecmualar
4. Aynı Konudaki Eserlerin Bir Araya Getirilmesiyle Meydana Gelen Mecmualar
5. Tanınmış Kişilerce Hazırlanmış, Birçok Yararlı Bilgileri, Fıkraları ve Özel Mektupları kapsayan Mecmualar

Günay Kut¹⁷ ise mecmuaları şu şekilde sınıflandırmaktadır:

1. Nazire Mecmuaları
2. Seçme Şiir Mecmuaları

¹⁵ Kemal Ali Gıynaş “Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası”. SelçuknÜniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi, S. 25, 2011 s. 246-247.

¹⁶ Agah Sırrı Levend, Türk Edebiyatı Tarihi, C. I, TTK Bas., Ankara 1998, s. 166-167.

¹⁷ Kut, agm., s.170-174.

3. Aynı Konu İle İlgili Eserlerin Bir Araya Getirilmesiyle Oluşan Mecmualar
4. Karışık Mecmualar
5. Tanınmış Kişilerce veya Derleyeni Belli Kişilerce Hazırlanmış Mecmualar

Atabey Kılıç ve Mehmet Gürbüz de birer tasnif denemesi yapmıştır.

Atabey Kılıç'ın tasnifi¹⁸ şöyledir:

- 1-Cilt ve tertip hususiyetleri bakımından:** Cönkler, mecmualar
- 2-Şekil bakımından:** Manzum metin mecmualar, mensur metin mecmualar, karışık manzum mensur eser mecmualar
- 3-Dil bakımından:** Arapça, Farsça, Türkçe, çok dilli mecmualar
- 4-Muhteva bakımından:** Din, tasavvuf, ilm-i nücûm/fal....
- 5-Şahısların tertip ettiği veya şahıslar için tertip edilen mecmualar.**

Mehmet Gürbüz¹⁹ ise şu şekilde tasnif yapar:

- 1-Şiirlerin şekil özelliğine göre oluşturulan şiir mecmuaları.
- 2-Şiirlerin konularına göre oluşturulan (tematik) şiir mecmuaları.
- 3-Nazire mecmuaları.
- 4-Şairlerin aidiyeti / mensubiyetine esasına göre hazırlanan mecmualar.
- 5-Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin divanlarını / şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmualar.

Bu değerlendirmelere bakıldığında bazı isimlendirme farklılıkları dışında mecmuaların üç kişi tarafından aynı şekilde tasnif edildiğini görüyoruz. Ancak bu tasnifler içerisinde Atabey Kılıç mecmuaları daha çok şekil yönünden tasnif ederken diğer tasnifler muhtevaya göre yapılmıştır. Şimdi bu mecmua türlerini tek tek açıklayalım:

¹⁸ Atabey Kılıç, "Mecmua Tasnifine Dair" Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, İstanbul, Turkuaz Yay., 2012, s,80-95.

¹⁹ Mehmet Gürbüz, "Şiir Mecmuaları Üzerier bir Tasnif Denemesi" Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, İstanbul, Turkuaz Yay., 2012, s.112

II.1. Nazîre Mecmuaları

Bilindiği gibi nazîre "Bir şairin manzum bir eserine (çok zaman gazeline) başka bir şair tarafından aynı vezin ve kafiyede olmak üzere yapılan benzer"²⁰ şiir yazmalarıdır. Bu tür mecmualar nazireleri bir araya toplayan mecmualardır. Nazire toplayan bu mecmualar, edebiyat tarihi incelemelerinde başlıca kaynaklar arasındadır²¹. Bu mecmualardaki nazireleri gözden geçirmekle, bunların asıllarını ve divan tertip etmemiş olan şairlerin manzumelerini bulmak olanağı vardır²². Ayrıca adını sadece şuara tezkirelerinde gördüğümüz veya hiç bilmediğimiz şairlerin şiirlerine bu mecmualar sayesinde ulaşabiliriz. Ahmed Fakîh'in "Çarh-nâme" adlı eseri böyle bir mecmuada bulunmasaydı bugün bu eseri bilmiyor olacaktık. Nazîre mecmualarından en önemlileri şunlardır:

II.1.1. Mecmû'atü'n-Nezâir

Ömer bin Mezid tarafından hazırlanan mecmua, nazîre mecmualarının ilkidir. 614 yapraklık bu mecmuada 83 şairin 397 manzumesi ile yazarın kendi manzumeleri yer alır. Bilinen tek nüshası Oxford'da School of Oriental and Studies Kütüphanesi'nde kayıtlıdır.

II.1.2. Cami'un-Nezâir

Eğridirli Hacı Kemal'in 1512'de hazırladığı 496 yapraklık bu mecmuada 266 şairin ve kendisinin şiirleri vardır

II.1.3. Pervane Bey Mecmû'ası

Kanuni Sultan Süleyman'ın bendelerinden Pervane Bey tarafından 1560'ta toplanmış olan 641 yapraklık mecmuanın ilk yaprağı eksiktir. Yavuz Sultan Selim, I. Ahmed ve başka padişahların ve tanınmış Osmanlı şairlerinin gazelleri ve nazireleri vardır²³.

II.1.4. Mecmû'atü'n-Nezâir

Edirneli Nazmî tarafından 1523 yılında hazırlanan mecmuada 243 şaire ait 3356 manzume bulunmaktadır.

²⁰ Ferit Devellioğlu: age., s.973.

²¹ Atilla Özkırımlı, "Mecmua mad.", Türk Edebiyatı Ansiklopedisi, Cem Yay., s.826.

²² Levend: age., s.167.

²³ Levend: age., s.168.

II.2. Seçme Şiir Mecmuaları:

Bu tür şiir mecmualarına her yazma eser koleksiyonunda rastlanabilmektedir. Bu tür mecmualarda gazel ve kaside başta olmak üzere her türden manzumeye rastlanabilmektedir. “Mecmua-i devânin” denen mecmualar ise şairlerin divanlarını içeren mecmualardır.

II.3. Risale Mecmuaları:

Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle oluşan mecmualardır. Bunlar çeşitli eserleri içermesi bakımından önemli eserlerdir. bu tür mecmuaların en eski ve tertipli olanları şunlardır:

II.3.1. Câmîü'l-Me'ânî

1533 yılında derlenen bu mecmuanın derleyicisi belli değildir. 315 yapraktan oluşan bu eser, oldukça eski ve kıymetli metinleri ihtiva etmektedir.

II.3.2. Mecmû'a

Bu mecmuada Farsça, Türkçe önemli eserlerden İznikî'nin "Mukaddime-i Salât", Divan-ı Âşık Paşa, Gülsen-i Râz (Farsça Şebüsterî), “Hurşîd-nâme” (Şeyhoğlu), "Hüsrev ü Şirin" (Şeyhî), "Melheme"yi (Yazıcıoğlu Selahaddin) ihtiva etmektedir²⁴.

II.4. Aynı Konudaki Eserlerin Bir Araya Getirilmesiyle Meydana Gelen Mecmualar

Aynı konu ya da aynı türdeki eserleri toplayan mecmualardır. Muamma mecmuaları, lugaz mecmuaları, münşeat mecmuaları, fetva mecmuaları bu tip mecmualar içerisinde. Bunlardan bazıları şunlardır:

II.4.1. Eş'ar-nâme-i Müstezad

Hüseyin Ayvansarayî tarafından derlenmiştir. Kendi devrine kadar derlenmiş müstezadları içerir.

II.4.2. Mecmû'a-i Tevârih

Müminzâde Hasib Efendi tarafından derlenmiştir.

²⁴ Kut, agm., s.171

II.4.3. Mecnû'a

Abdülbâki adında biri tarafından toplanmıştır. 60 kadar şairin türlü biçimlerdeki na'atları ve miraciyeleri vardır.

II.4.4. Mecnû'a

Arapça ve Osmanlıca bir dua mecmuasıdır.

II.4.5. Mecnua

Hatt-ı Hümayun ve takrir suretlerini içeren bir mecmuadır.

II.5. Tanınmış Kişilerce veya Derleyeni Belli Kişilerce Hazırlanmış Mecnualar

Bu mecmualarda seçme şiirler, biyografyalar, küçük risaleler, önemli eserlerden seçilmiş parçalar, fıkralar, hikayeler, latifeler ve bunun yanı sıra pek çok değişik faydalı bilgiler yer alır. Bu mecmualardan bazıları şunlardır:

II.5.1. Süleyman Faik Mecnû'ası

Süleyman Faik'in topladığı bu mecmuada nazireler, hikayeler, anılar ve türlü faydalı bilgiler vardır.

II.5.2. Mecnû'a

Âlî'nin hazırladığı bu mecmuada musikiye dair bir risale, çeşitli mektup ve şiirler, Gınâyî Efendi'ye ait bir takdir-nâme, Âlî'nin bir gazeli ve bir terci'-i bendi ile bahr-i tâvili bulunmaktadır.

II.5.3. Müstakimzâde Mecnû'a sı

Dinî, ahlâkî, felsefî konuları içeren mecmuada şiirler de bulunmaktadır.

II.5.4. Ayvansarayî Mecnû'a sı

Her çeşit bilgiyi içine alan manzum-mensur karışık bir eserdir.

II.5.5. Fâsîh Ahmed Dede Mecnû'a sı

Mevlevî olan Fâsîh Ahmed Dede'nin el yazısı ile olan bu mecmua Agah Sırrı Levend'in yazma eserleri arasındadır.

II.5.6. Hattat Hüseyin ve Salih Namık Mecnû'a sı

Türk hattatlık tarihine ait çok değerli bir mecmuadır.

II.6.Karışık Mecmualar

Bu tür mecmualar nazım nesir karışık olabileceği gibi Arapça, Farsça ve Türkçe gibi değişik dillerde de yazılmış olabilir²⁵.

²⁵ TDEA, Mecmua mad., s.176.

III. MECMUA’NIN ŞEKİL VE MUHTEVA ÖZELLİKLERİ

İncelediğimiz TDK Kütüphanesinde A-415 numarayla kayıtlı *Mecmû'a-i Eş'ar* adlı eserin derleyeni ve derlenme yılı belli değildir. Türkçe, değişik hatlar ile, 190x125 mm. kitap boyunda, yazı alanı değişik ölçüde, değişik satırlı, 65 yaprakta, cedîd kâğıda yazılmıştır. Bazı mahlaslar ve mahlas üzerleri kırmızıdır. Çarkuşe kahverengi meşin, kapakları ebrû kâğıt kaplı, mukavva bir cilt içerisinde. Eser seçme bir şiir mecmuası görünümündedir. Ancak bu eserde çok farklı türlerden manzume olmasının yanında nazireler, tahmisler de bulunmaktadır. Mecmuada şiiri bulunan şairlerin yaşadığı dönemler de birbirinden çok farklıdır. Bu mecmuadaki manzumelerin belki de tek ortak noktası hemen hepsinin de tasavvufi konulara sahip olmasıdır diyebiliriz. Bunlardan başka bazı sayfalarında bazı ilaç tarifleri ve ilaç kullanım tabloları gibi ilginç bilgiler de bulunmaktadır. Ancak bu bölümlerin edebi değeri olmadığından metne alınmamış sadece sayfa numaralarıyla ne tür bilgiler olduğu kısaca belirtilmiştir.

Mecmuanın bazı sayfalarının kenarlarında başka şiirlerin olması ve bazı sayfalarında farklı yazı karakterlerinin bulunması, esere sonradan eklemeler yapıldığını ve bu eklemelerin bazılarının başka kişiler tarafından yapılmış olabileceğini düşündürmektedir. Mecmuada boş sayfaların da bulunmasından bu mecmuanın derleyeni tarafından tamamlanamadığı sonradan ekleme yapan kişilerin de tamamlamadığı anlaşılmaktadır.

III.1. Mecmuâdaki Nazım Şekilleri ve Sayıları

Sıra	Nazım Şekli	Şiir Sayısı (Adet)
1	Gazel	75
2	Müseddes	1
3	Müsemmen	1
4	Murabba	1
5	Tahmis	4
6	Şathiye	1

7	İlahi	11
8	Nutuk	17

Yukarıda belirtilen nazım şekillerinde nutuk, şathiye, ilahi gibi şiirlerin bazıları beyitlerle yazılırken bazıları dörtlükle yazılmıştır. Yine bu şiirlerin bazıları hece ölçüsüyle yazılmıştır. Mecmuada birinin şairi bilinmemek üzere toplam 24 şairden 111 şiir bulunmaktadır. Mecmuada şiiri bulunan şairler ile hangi şairden kaç şiir bulunduğu ve bu şiirlerin numaraları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tablo incelendiğinde en çok şiirin 26 şiirle Niyazi-i Mısırî'den alındığı görülmektedir. Bu şairi 22 şiirle Diyârî Baba ve 15 şiirle Nakşî takip etmektedir. Mecmuada 14 şairden de sadece bir şiir alınmıştır. Daha öncede belirttiğim gibi şiirlerin tamamına bakıldığında tasavvuf ağırlıklı olduğu görülmektedir. Aşağıda şair, şairin mecmuada bulunan şiir sayısı ve çalışmamızdaki şaire ait şiir numaraları tablo halinde verilmiştir.

Sıra	Şair	Şiir sayısı	Şiir numarası
1	Niyazi-i Mısırî	26	4-10-20-27-28-32-34-35-38-40-41-43-44-45-46-47-48-49-56-57-58-59-70-71-72-113
2	Diyârî Baba	22	91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112
3	Nakşî	15	16-18-29-42-53-54-55-60-61-62-63-64-73-74-75
4	Fuzûlî	9	33-50-51-52-76-77-78-79-83
5	Yunus Emre	7	11-22-24-25-26-31-39
6	Eşrefoğlu Rûmî	5	5-17-30-37-82
7	Nesimî	4	23-80-81-84
8	Hâşim	4	14-85-86-88
9	Fevrî	3	7-8-69
10	Nurî	2	36-66
11	Nebâtî	1	1

12	Habibî	1	2
13	Kaygusuz Abdal	1	3
14	Sezâî	1	6
15	Halil	1	9
16	Şems-i Tebrîzî	1	12
17	Selâmî	1	13
18	Şi'rî	1	15
19	Kabûlî	1	19
20	Seyyid Nizamoğlu	1	21
21	Yahya	1	67
22	Bâkî	1	68
23	Halilî	1	87
24	Şairi bilinmiyor	1	65

III.1.1. Gazeller

Mecmuada Eşrefoğlu Rûmî'ye ait bir gazel tekrar (5 ve 37 nolu gazeller) olmak üzere toplam 75 gazel bulunmaktadır. Bu türde en çok şiir mecmuanın genelinde olduğu gibi 22 gazelle Niyazi-i Mısırî'den alınmıştır.

Halil'e ait 9 nolu 5 beyitlik gazelinde şairin mahlasının geçtiği ve makta beyiti olması gereken beyit 4. beyittir.

Niyazi-i Mısırî'ye ait 28 nolu gazel, Yunus Emre'ye ait 31 nolu gazele naziredir.

Niyâzî'ye ait gazelin matla beyiti:

Bahr içinde katreyim bahr oldu seyran bana
Ferş içinde zerreyim arş oldu seyran bana

Yunus Emre'ye ait gazelin matla beyiti:

Benim ol aşk bahresi denizler hayran bana
Derya benüm katremdürür aşk seyran bana

Niyâzî'ye ait gazelin makta beyiti:

Niyâzî'nin dilinden Yunusdurur der söyleyen
Herkesi çün can gerek Yunus durur can bana

Yunus Emre'ye ait gazelin makta beyiti:

Yunus bu halk içinde eksiklidir Hak bilür
Mecnun olmuş çağırır dervişlik bühtan bana

Niyazi-i Mısrî'ye ait 34 nolu gazelde iki tane makta beyiti bulunmaktadır. Bu beyitlerden birinde *Niyazi*; diğesinde *Mısrî* mahlas olarak kullanılmıştır.

Matla Beyiti:

Zat-ı Hakda mahrem-i irfan olan anlar bizi
İlm-i serde bahre bîpâyân olan anlar bizi

Makta beyitleri:

Ey Niyazi katremiz ummana saldı biz bugün
Katre nice eğlesün umman olan anlar bizi

Halkı koyub lâmekân ilinde menzil tutalı
Mısrîyâ şol canlara canan olan anlar bizi

Bâkî'ya ait olan 68 nolu gazel, Bâkî Divanı'nda muhammestir. Mecmuaya alınırken mürettip, bu muhammesin bendlerinin sadece son iki dizelerini alarak şiiri mecmuaya gazel gibi yazmıştır. Ayrıca bu gazelde divandaki üçüncü bendin son iki dizesi olması gereken beyit yerine manzumede hiç olmayan bir beyit yazılmıştır.

Divanda ilk bent:

Ne hengâm-ı safâ-yı işret-i mül gibi bir dem var
Ne sâz-ı mutribâsâ cânfezây-ı mürde-yi gam var
Ne mânend-i hayâl-i yâr bezm-i dilde mahrem var

Ne câm-1 bâde-yi gülgûna benzer yâr-1 hemdem var
Ne sadr-1 gûşe-yi meyhâne gibi cây-1 hurrem var

Mecmuada ilk beyit

Ne câm-1 bâde-yi gülgûna benzer yâr-1 hemdem var
Ne sadr-1 gûşe-i meyhâne gibi cây-1 hurrem var

Divanda son bent:

Sıyup seng-i havâdis yine câm-1 bezm-i ‘uşşâkı
Elin çekse kadeh suñmakdan erbâb-1 dile sâkî
Perîşân olsa cümle defter-i eş’ârûñ evrâkı
Safâ-yı safvet-i tab’un yiter eglence ey Bâkî
Bihamdillâh ne gam yirsin elüñde sâgar-1 Cem var

Mecmuada son beyit:

Safâ-yı safvet-i tab’un yiter eglence ey Bâkî
Bihamdillâh ne gam yirsin elüñde sâgar-1 Cem var

Beni ol kaşı ya ger atmasa yâbâna tîrâsâ
Kesilmezdüm yanından bir nazar hançer gibi kat’â
Dem-i fûrkat degüldür kavlı-i muhtâr-ı ulülârâ
Gam-ı hicrânda hâlet var dimişler ehl-i derd ammâ
Mülâyim dilber-i şûhuñ dem-i vaslında ‘âlem var

Divanda yukarıdaki gibi olan üçüncü bendin son iki dizesi yerine, mecmuada üçüncü beyit olarak divanda olmayan aşağıdaki beyit yazılmıştır.

Dil ü cân nakdini sarf eyledim heb rah-ı aşkında
Gel imdi gör gözimde dahî bir sarf idecek nem var

Fuzûlî'ye ait olan 50 nolu gazelinin mecmuada yer alan şeklinde aşağıdaki beyit Fuzûlî'nin divanında yoktur.

Turma kabrim üzre ey aşk içre ben tek olmayan

Ta'n taşıdır sana senin mezarımdan sakın

Mecmuada yer alan gazel tarzında şiirleri bulunan şairler, şiirlerin bulunduğu varak numaraları, o gazelde kullanılan aruz kalıpları ve gazellerin matla beyitleri aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Sıra	Şair	Varak numarası	Aruz kalıbı ve matla' beyti
1	HABİBÎ	2b-3a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Bihamdîllah minhü şükür îmânımız vardır Muhammed Mustafa gibi şefâ'atkânımız vardır
2	KAYGUSUZ ABDAL	3b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün</i> Evliyâya eğri bakma kevn-i mekân elindedir Evliyânın sırrı vardır gizli ayân elindedir
3	NİYÂZİ MISRÎ	4a	<i>Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ülün</i> Dost illerinin menzili ki ali görindi Derd-i dile dermân olan almalı görindi
4	EŞREFOĞLU RÛMÎ	4b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Cem'î enbiyalardan Muhammed cümlemin şâhı Yüzi nûrdân almışlar felekler şemsile mâhı
5	SEZÂYÎ	5a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Hazret-i Hakkın habîbi sevgili bir dânesi Oldığıçün oldu âlem hüsninin dîvânesi

6	FEVRÎ	5b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Nola sen kerm olub dersen mu'teber kâkülüm vardır Benim de devr-i âhımdan başımda sünbülüm vardır
7	FEVRÎ	6a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Leb-i cânâna teslim itmege peymânemiz vardır Sana cân virmege biz ey ecel ne cânımız vardır
8	HALÎL	6b	<i>Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ülün</i> Sabr eyle göğül cüda seni etse zelîlâ Miftâh-ı ferecdir dahi es-Sabr cemîlâ
9	YUNUS EMRE	7b	Işk bâzergânı sermâye cânı Bahâdır gördüm [cânâ] kıyanı
10	ŞEMS-İ TEBRÎZÎ	8a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Bihamdillâh derim Allâh alub aklımı fikrullâh Dilimde zatın esmâsı bana üns oldı zikrullâh
11	SELÂMÎ	9a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Baş açub girdim sema'a sâhib-i meydân benim Atlaslu gelsün gelenler sinesi uryân benim
12	HÂŞİM	9a-9b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Zuhûr-ı mazhar-ı âdem Resûl-i Kibriyâdandır Mukaddes olmadı her dem Resûl-i Kibriyâdandır

13	Şİ'RÎ	10a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Güler gül gibi gönlüm bâde-i gülfâm olan yerde Açılır lâleveş dağ-ı derûnum câm olan yerde
14	NAKŞÎ	10b-11a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Anadan doğmadan evvel birlik içre kân idim Kimseler bilmezdi nâmım şöylece nihân idim
15	EŞREFOĞLU RÛMÎ	11a-11b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Ey aceb bilsem nedir Yâ Rab bu derdimin çâresi Dünügün artar onulmaz yüreğimin yâresi
16	NAKŞÎ	12a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Bakma zâhid ten göziyle evliyâya serserî Bilmedin sen sırrın anın çek elin andan yüri
17	KABÛLÎ	12b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Lâmekândan gelmişim ben lâmekânın kânıyım Bînişândır nişânım zâhirlerin nihânıyım
18	NESİMÎ	15a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Ey melâmet yürürem ki devr-i zârım kimene Uymayam aşka bugün akla uyarım kimene
19	YUNUS EMRE	15a	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Ben bende buldum çün Hakkı şekk-i gümân nemdir benim Ben dost yüzün görmez isem bu gözlerim nemdir benim

20	YUNUS EMRE	15b	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Mülk-i bekâdan gelmişim fânî cihânı neyerim Ben dost cemâlin görmüşem huri cinânı neyerim
21	YUNUS EMRE	15b	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Sensin bize senden yakın görünmezsin hicâb nedir Çün aybın yok gökçek yüzün yüzindeki nikâb nedir
22	NİYÂZİ MISRÎ	16b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'lün</i> Bahr içinde katreyim bahr oldu seyrân bana Ferş içinde zerreyim arş oldu seyrân bana
23	NAKŞÎ	17a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Bugün ol ıyd-ı ekberdir gelür kurbâna âşıklar Giyerler câme-yi gülgün koyarlar câna âşıklar
24	EŞREFOĞLU RÛMÎ	17b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Bunca derd ki düşdi câna yine dermân istemez Artırır günden güne derdini noksân istemez
25	YUNUS EMRE	18a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'lün</i> Benim ol aşk bahresi denizler hayrân bana Deryâ benüm katremdürür aşk seyran bana
26	NİYÂZİ MISRÎ	18b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Hevâ ise yeter gönül gel Allah'a dönelim gel Siva ise yiter ey dil gel Allah'a dönelim gel

27	FUZÛLÎ	19a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Bahr-i aşka düştün ey dil terk-i dünyâyı unut Bâliğ oldun gel rahimden içdiğin kânı unut
28	NİYÂZİ MISRÎ	19b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Zât-ı Hakda mahrem-i irfân olan anlar bizi İlm-i serde bahre bîpâyân olan anlar bizi
29	NİYÂZİ MISRÎ	20a	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Dermân arardım derdime derdim bana dermân imiş Burhân arardım aslıma aslım bana burhân imiş
30	NÛRÎ	20b	<i>Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün</i> Semâda sırr-ı tevhîdi duyan gelün bu meydâna Derûn içre bugün Allah diyen gelün bu meydâna
31	EŞREFOĞLU RÛMÎ	20b	<i>Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün</i> Cem'i enbiyâlardan Muhammed cümlelerin şâhı Yüzi nûrından almışlar felekler şemsile mâhı
32	NİYÂZİ MISRÎ	21a	<i>Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün</i> Bilenler vech-i cânânı bu cism ü cânı neyerler Görünse şemsin envârı mehtâbânı neyerler
33	YUNUS EMRE	21b	<i>Mef'ülü Mefâ'ilün Mef'ülü Mefâ'ilün</i> Bir dürr-i yetîmem kim görmedi beni insân Bir katreyim illâ ki ummâna benim ummân

34	NİYÂZİ MISRÎ	22b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Tâlib-i Hakkın devâsız dertdürür sermâyesi Anın için âh u zâr olur anun himâyesi
35	NİYÂZİ MISRÎ	24b	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Bu halvete bakma güzâf zevk u safâ halvetdedir Halvetle kıl içini sâf nûr-ı ziyâ halvetdedir
36	NİYÂZİ MISRÎ	25a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Kös-i rihlet çaldı amma henüz cân bihaber Asker-i âzaya lerze düşdi sultân bihaber
37	NİYÂZİ MISRÎ	25b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Derviş olan kişinin sözleri umrân olur Sâlik-i Hak olanın râhnesi bürhân olur
38	NİYÂZİ MISRÎ	26a	<i>Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ülün</i> Ey bülbül-i şeydâ yine efgâna mı geldin Azm-i gül idüb zâr ile giryâna mı geldin
39	NİYÂZİ MISRÎ	26b	<i>Mef'ûlü Mefâ'ilün Mef'ûlü Mefâ'ilün</i> Derd-i Hakka tâlib ol dermâna irem dersen Mihnetlere râgıb ol âsâna irem dersen
40	NİYÂZİ MISRÎ	27a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Zâhidâ sûret gözetme içeru gel câna bak Vech üzere gör ne yazmış defter-i Rahmâna bak

41	NİYÂZÎ MISRÎ	27b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Ey gönül gel olmagıl Hakdan ırak Tende cânın varken eylegil bırak
42	FUZÛLÎ	28a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Yakma cânım nâle-i bîihtiyârimdan sakın Dökme kânım âb-ı çeşm-i eşkbârimdan sakın
43	FUZÛLÎ	28b	<i>Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün</i> Zülfî gibi ayagın koymaz öpem nigârım Yokdır anun yanında bir kılca i'tibârım
44	FUZÛLÎ	29a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Benim tek hiç kim zâr u perîşân olmasun yâ Rab Esîr-i derd-i aşk u dâğ-ı hicrân olmasun yâ Rab
45	NAKŞÎ	29b	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Hiç bilmezim bana noldı gönül eğlenmez eğlenmez Gözlerim kanla doldı gönül eğlenmez eğlenmez
46	NAKŞÎ	30a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Ey bizi inkar iden ger bir bilür yârin mi yok Yohsa kaldın küfr içinde Hakka ikrârın mı yok
47	NAKŞÎ	30b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Dilâ kutb-ı zamânsın sen gehî gözden nihânsın sen Gehî cismimde cânsın sen gehî canân olırsın sen

48	NİYÂZÎ MISRÎ	31a	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Bilmem ne'tsem ne'ylesem bu halvetin şerbetine Bu cânı teslim eylesem bu halvetin şerbetine
49	NİYÂZÎ MISRÎ	31b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Kim ki cândan geçmez ise diyin bize yâr olmasun Âr u ırzile gelüb âşıklara bâr olmasun
50	NİYÂZÎ MISRÎ	32a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Âlem bahri vücûd esdâfının dürdânesiyim ben Ma'âni kenz-i dil ü sâfının virânesiyim ben
51	NİYÂZÎ MISRÎ	32b	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Halk içre bir âyineyim herkes bakar bi ân görür Her ne görür kendi özin ger yahşi kerîman görür
52	NAKŞÎ	33a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Dilâlfıkr fahrîden nedir maksûd-ı sultânı İtmişler küfürdür bu benim ey cânımın cânı
53	NAKŞÎ	33a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Sun ey sâki bize lütuf o bir câm-ı musaffiyi Açılsun sâf olub diller içüb ol câm-ı sahbâyı
54	NAKŞÎ	33b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Yakalar çâk idüb didim ilâhi Kadir Mevlâ Mukadderdir bu dünyâ kim nikâb olmuş o Settâre

55	NAKŞÎ	34a	<i>Mefâilün Mefâilün Fâ'ülün</i> Ne irerse sana bilkim o Hakdır Özin Hak bilmeyen Hakdan ırakdır
56	NAKŞÎ	34b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Anun kim cürm-i isyânın keremle afv ide Mevlâ Görür bağ-ı behişt içre anındır cennet-i â'lâ
57	NÛRÎ	35b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Yaraşmaz sana gül agyârile yâr olma sultânım Gül-i bağ-ı canâsın hemidem hâr olma sultânım
58	YAHYÂ	36a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Ganîdir aşkla gönlüm ne malım var ne menâlim var Ne vasl-ı yâre handânım ne hicrândan melâlim var
59	BÂKÎ	36a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Ne câm-ı bâde-yi gülgûna benzer yâr-ı hem-dem var Ne sadr-ı safha-yı meyhâne gibi cây-ı hürrem var
60	FEVRÎ	36b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Gedâmız şâha baş eğmek dil-i âgâhımız vardır Fakir isen ne gam bekler ganî Allâhımız vardır
61	NİYÂZÎ MISRÎ	37a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Tende cânım cânda cânânımdır Allah hû diyen Dilde sırrım sırda sübhânımdır Allah hû diyen

62	NİYÂZÎ MISRÎ	37a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Rumûz-1 enbiyâyı vâkîf-1 esrâr olandan sor Enelhak sırrını candan geçüp berdâr olandan sor
63	NİYÂZÎ MISRÎ	37b	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Ey çarh-1 dûn ne'tdim sana hiç virmedin rahat bana Güldirmedin önden sona ah mihnetâ vah mihnetâ
64	NAKŞÎ	38a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Dilâ gülzâr-1 dehr içre benim bir gül'îzârım var Öter bağında bülbüller boyı serv-i çınârım var
65	NAKŞÎ	38b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Değildir hakkın ey zâhid sakın medh itme dildârı Ki bilmezsın ârif sırrın bu aklın anda yok kârı
66	NAKŞÎ	39a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Sakla sâlik gel bu sırrı ehl-i esrâr ol yüri Görme aybın kimsenin hiç sende settâr ol yüri
67	FUZÛLÎ	39b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Yakma cânım nâle-yi bîihtiyârımdan sakın Dökme kanım âb-1 çeşm-i eşkbârımdan sakın
68	FUZÛLÎ	40a	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Cem gönlün devr cevrenden perişân olmasun Çarh fermânınla gezmekden peşimân olmasun

69	FUZÛLÎ	40b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Aşkdan cânımda bir pinhân maraz var ey hakîm Halka pinhân derdim izhâr etme zinhâr ey hakîm
70	FUZÛLÎ	41a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Sabâ lutf ittin ehl-i derde dermândan haber virdin Ten-i mecrûha cânndan cânna cânandan haber virdin
71	NESİMÎ	42b	<i>Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün</i> Dildâra müştâk oldı cân anın camâlin arzular Hicrâna katlanmaz gönül yârin visâlin arzular
72	NESİMÎ	43a	<i>Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün</i> Yüzin gördim didim Elhamdülillâh Boyn gördim okudım Kulhüvallah
73	EŞREFOĞLU RÛMÎ	43b-44a	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Tecellî şevk-ı dîdârın beni mest eyledi hayrân Enelhak sırrını cânâ anınçün kılmazam pinhân
73	FUZÛLÎ	44a-44b	<i>Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün</i> Kerem kıl kesme sâki iltifâtın bînevâlardan Elinden geldi hayrı diriğ itme gedâlardan
74	NESİMÎ	45a	<i>Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fâ'ilün</i> Gördüm yüzini ey sanem elminnetillâh Farz oldı bana kim diyem elminnetillâh

75	NİYÂZİ MISRÎ	65b	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i> Zulmet-i hicrinle bîdâr olmuşum Yâ Rab meded İntizâr-ı subh-ı dîdâr olmuşum Yâ Rab meded
----	-----------------	-----	---

III.1.2. Musammatlar ve Diğer Şiirler

Mecmuada çoğunluğu oluşturan gazel tarzındaki şiirler dışında çok az sayıda musammat (7 tane) var. Bunlardan 4 tanesi tahmis 1'er tanesi de murabba, müseddes ve müsemmendir. Bunların dışında da ilahi, şathiye ve nutuk gibi tasavvufî nazım şekilleri bulunmaktadır. Bu tasavvûfî şiirlerin bazıları beyitle ve aruzla yazılırken bazıları da heceyle yazılmıştır. Ayrıca dörtlükle yazılmış şiirler de bulunmaktadır.

Hâşim'e ait olan 85 ve 86 nolu tahmisler Nakşî'nin aynı gazeline aynı şair tarafından yazılmış iki farklı tahmistir. Hâşim, Nakşî'nin aynı gazeline iki tahmis yazmıştır. Bu tahmislerin son bendleri aşağıda verilmiştir.

85. nolu tahmisin son bendi:

Gelemi Haşimî zevkin tuyan âşıklar ey Nakşî
Cemâli hüsnünün seyrin iden âşıklar ey Nakşî
Hakikat bezminin ke'sin tutan âşıklar ey Nakşî
Sefihim dîhim hamrın içen âşıklar ey Nakşî
İrer ma'sûkına anlar mekândan lâ-mekân söyler

86. nolu tahmisin son bendi:

Kelâmından alur feyzi çü her âşıklar ey Nakşî
Senin nutkunla ihyâdır bugün âşıklar ey Nakşî
Zuhûrun sırrıyla Hâşim bilür âşıklar ey Nakşî
Sefihim dîhim hamrın içen âşıklar ey Nakşî
İrer ma'sûkına anlar mekândan lâ-mekân söyler

87 nolu tahmis de yine Nakşî'nin aynı gazeline bu defa Halîlî tarafından yazılmıştır. Bu tahmisin son bendi de aşağıdadır.

Gönül gözini gafletten açan âşıklar ey Nakşî
Olardır hakkı bâtıldan seçen âşıklar ey Nakşî
Halîlî gibi varandan geçen âşıklar ey Nakşî
Sefîhim dîhim hamrın içen âşıklar ey Nakşî
İrer ma'sûkına anlar mekândan lâ-mekân söyler

Mecmuadaki tek müsemmen olan 65 nolu manzumede son bentte bir dize eksiktir. Muhtemelen şairin mahlasının geçtiği bu dizinin eksikliğinden dolayı bu şiirin şairi bilinmemektedir.

Mecmuadaki şiirlerden Diyârî'ye ait olan 94 ve 95 nolu manzumeler aynıdır.

Diyârî'ye ait olan 110 nolu manzume bir akrostiş manzumedir. Şiirin mısra başları Arap alfabesini takip edecek şekilde düzenlenmiştir.

Bunların dışında bazı şiirlerde de eksiklikler bulunmaktadır. Bu eksiklikler ayrıca dipnot olarak belirtilmiştir.

III.2.Mecmuadaki Vezin Kalıpları

Mecmuada beş tanesi *Bahr-i Hezec*, üçü *Bahr-i Remel*, birer tanesi de *Bahr-i Recez* ve *Bahr-i Muzâri* olmak üzere on farklı aruz kalıbıyla yazılmış şiirler bulunmaktadır. Mecmuada yer alan şiirlerde en çok kullanılan aruz kalıbı toplam 43 şiirde kullanılan *Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün* kalıbıdır. Bu vezni toplam 30 şiirde kullanılan *Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün/Fâ'lün* kalıbı takip etmektedir. Bu kalıbın kullanıldığı şiirlerden 2 tanesinde (28, 45) son bölüm tüm şiir boyunca *Fâ'lün* şeklindedir. Diğerlerinde mısralara göre değişiklik göstermektedir.

Mecmuada yer alan şiirlerde kullanılan aruz kalıpları ve bu kalıpların kullanıldığı şiir numaraları aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Sıra	Kullanılan Aruz Kalıbı	Kullanıldığı Şiir Numaraları
1	<i>Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün</i>	1, 2, 5, 7, 8, 12, 14, 15, 29, 32, 36, 37, 38, 52, 58, 60, 61, 62, 64, 66, 67, 68, 69, 71, 73, 74, 79, 82, 83, 85, 86, 87, 88, 91, 92, 93, 94, 101, 103, 106, 108, 110
2	<i>Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'lün</i>	65
3	<i>Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün</i>	20, 63, 81
4	<i>Mef'ülü Mefâ'ilün Mef'ülü Mefâ'ilün</i>	39, 47
5	<i>Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ülün</i>	4, 9, 46, 99, 104, 111
6	<i>Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün</i>	24, 26, 35, 43, 53, 56, 59, 72, 80
7	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün</i>	3
8	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün / Fâ'lün</i>	6, 13, 16, 17, 18, 19, 23, 28, 30, 31, 33, 34, 41, 44, 45, 48, 50, 54, 57, 70, 75, 76, 77, 78, 95, 96, 97, 105, 112, 113
9	<i>Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün</i>	10, 49

10	<i>Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün</i>	51
----	--	----

Mecmuada aruzla yazılan bu şiirlerin dışında hece ölçüsüyle yazılmış şiirler de bulunmaktadır. Bu şiirler ve şiirlerde kullanılan hece ölçüsü kalıpları aşağıdaki gibidir.

8'li hece ölçüsü: 21

10'lu hece ölçüsü: 11

11'li hece ölçüsü: 42, 96, 98, 100, 107

14'lü hece ölçüsü: 22, 27, 39, 40

15'li hece ölçüsü: 105

16'lı hece ölçüsü: 25

IV. TRANSKRİPSİYONLU METİN

1b

1

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Dilâ ‘ârif iseñ olma şaşkın bir kimseye k̄inc̄in
Kin-i buğzın ḡarezden kec oladurur halin sitc̄in
Silüb m̄ir’at-ı k̄albini açagör ol gönül genc̄in
Şaşkın efsân-ı ḡuş etme ede bol misma‘ ilenc̄in
Göziñ aç c̄ân k̄ulağın t̄ut bu nuṭkum dilde it perç̄in
Ne kimse senden incinsin ne sen de kimseden inc̄in

Ṭabîbi ḥazret-i Loḳmân olandan ḥasta incinmez
Dil-i s̄üz ânına merhem urub nur sine incinmez
Felekde ‘ârif-i billah olandan ḥasta incinmez

2a

Anuñ ṭuṭî kelâmından daḥî ḥâl ḥasta incinmez
Cihân bâğında ey ‘aḳıl bu der-i maḳbul ins ü c̄in
Ne kimse senden incinsin ne sen de kimseden incin

[...] ²⁶

Meşeldir söylenür dilde yılânı incitme ²⁷
Uyub nefsiñ hevâsına dil ü yarânı incitme
Cihanda ‘âşık-ı şâdık iseñ bir c̄ânı incitme
Göziñ aç c̄ân k̄ulağın t̄ut bu nuṭkum dilde it perç̄in
Ne kimse senden incinsin ne sen de kimseden incin

Nebâtî sineñe sermest olub dünyayı incitdiñ

Vücūd içre olan yedi maḳamı incitdiñ ²⁸

2b

Yedi düzaḥ sekiz behişt içre ṭübâyı incitdiñ
Yedi deryâ sekiz ırmaḳ tağ u şahrâyı incitdiñ

²⁶ Müseddes nazım şekliyle yazılan bu şiirin bu bendinde bir dize eksiktir.

²⁷ Vezne uymuyor

²⁸ Vezne uymuyor

Göziñ aç cān kulağın tut bu nuṭkum dilde it perçin
Ne kimse senden incinsin ne sen de kimseden incin

2

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

Biḥamdillāh minhü şükür imānımız vardır
Muḥammed Muştafa gibi şefā' atkānımız vardır

Bizi deḥān-ı meclisde idüb irşād Habībullah
Hidāyet tahtına karşı turur dīvānımız vardır

3a Erenler bezmine vāşıl olan varı yoğı neyler
Bu ilhām-ı ilāhīdir kıyas etme bu dil söyler

Sever Allah ile her an meşveret eyler²⁹
Bize kuş dilini tā' lim iden üstādımız vardır

Medīne şehrine gitme ḥaber istersen Aḥmedden
Medīne söylemez şorsan dil Aḥmed-i mücāvirden

Vücūdeyn kaşrı Allahdır adı gözle misāfirden
Anı bul Aḥmedi bul görünmez karanımız vardır

Naḳībliğñ ola yer şeş degil penc 'ād ile gezen
Muḥiṭ-i gülşenī içre bulunur dāhil-i zerrāt

Muḥammed 'ādn-ı zātımdır şifātımdır aña mur'at
Habībī mü'min-i mur'at tecellī-bānımız vardır

²⁹ Vezne uymuyor

3b

3

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün

Evliyâyâ egri bakma kevn-i mekân elindedir

Evliyânın sırrı vardır gizli ‘ ayân elindedir

Sen anı söylemez şanma sencileyin bir âdemdir

Mülke hükmin soran oldur iki cihan elindedir

Hağ zatıyla şifatiyle tecelli eylemiş ana

Varlığı Hağ varlığıdır emr-i Sübhan elindedir

Hağ anı bunda gönderdi kullarına ıslah için

İstedigin ıslah ider qahr u ihsan elindedir

Qaygusuz ider bu ‘ ilmi okub anladım bildim

Şimdi zamanınıñ hükmi kâmil insan elindedir

4a

4

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Faülün

Dost illeriniñ menzili ki ‘ âli görindi

Derd-i dile dermân olan almalı görindi

Tûtilere şeker bağıniñ zevkı irişdi

Bülbüllere cânân güliniñ dalı görindi

Mecnûn gibi şahıraları ağlayı gezerken

Leylâ tağıniñ lâlesiniñ alı görindi

Ten Ya‘ kub'ınıñ gözleri açıla ‘ aceb mi

Cân Yûsuf'ınıñ gül yüzünüñ hâli görindi

Qâl ehliniñ aqvâlini terk eyle Niyâzi

Şimden girü hâl ehliniñ ahvâli görindi

4b

5

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

Cem'î-i enbiyâlardan Muḥammed cümleñiñ şâhı

Yüzi nevirden almışlar felekler şemsile mâhı

Yedi gökleri gezdi kâdem-i arş üstüne başdı

İrişdi kâbe-i kavseyn tavaf eyledi dergâhı

Qıluram cânımı kurbân seniñ yoluna ey Aḥmed

Nola bir kez yüziñ görsem seher vaḫti sehergâhı

Anuñ seyr-i sülükundan melekler 'aciz oldılar

Ki biñ beylere varmazlar o bir demde varan dâhi

Bu Eşrefoğlu Rûmî'niñ günâhı çokdurur gâyet

Şefâ' at kıl ya Muḥammed yüziñ şemsi kamer mâhı

5a

6

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ḥazret-i Ḥaḫḫıñ ḫabîbi sevgili bir dânesi

Oldıgıçün oldı 'âlem ḫüsniniñ dîvânesi

Zât-ı pâkindir sebep bu 'âlemiñ icâdına

Olmasa teşrîfiñ olmazdı cihân kâşânesi

Yâ Resûlullâh vişâliñ bezmine şâyeste kıl

Tâ gönül olsun şarâb-ı 'aşkıñ mestânesi

Kenz-i 'aşkıñ miḫre ney olmuş Sezâyî gâliba

Hiç 'imâret istemez şu gönülümün vîrânesi

5b

7

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

N'ola sen kerm olub dersen mu' teber kākülüm vardır

Benim de devr-i āhımdan başımda sünbülüm vardır

Binağş-ı zeyn idersiñ señ hañıñdan 'āzañ üzere

Benim de kanlu dāğımdan nice gülüm vardır³⁰

Dehān adlu seniñ bir tāne ğoncañ var ise ey gül

Göñül dirler benim de nevakeş bülbülüm vardır

İçersin mer gibi sen ' aşık-ı şūrīdeler kânın

Benim de hūn-ı eşkimden iki şīşe mülüm vardır

Hañıñ irişmeden sen zulm idüb Fevrī 'i öldürme

Benim cānım benim ruğum benim ' ömrüm ölüm vardır

6a

8

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

Leb-i cānāna teslim itmege peymānemiz vardır

Saña cān virmege biz ey ecel ne cānımız vardır

Ṭarīk-i ' aşk giremez geçmeyen ' anāşīrdan³¹

Bizim de başka şu bir yolumuz erkānımız vardır

Yemek içmek ğamıñ çekmez gürūh-ı derdkeş zāhid

Şarāb-ı eşk-i çeşmiyle çeker püryānımız vardır

Dile kōndı gelüb derd-i ğam-ı yār ey ecel bu şeb

' Adem bezmine da' vet eyleme mihmānımız vardır

³⁰ Vezne uymuyor

³¹ Vezne uymuyor

Şeh-i iklim cihân içre ne şeref nazmın ey Fevrî
Turur tâ haşr olunca defter-i divânımız vardır

6b

9

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Faülün

Şabreyle göğül cüda seni etse zelilâ
Miftâh-ı ferecdir daği eşşabr cemilâ

Nüş it kadehi 'aşkına şu tâze civânın
Lâtaķnetu mir rahmetindir aķvam-ı kılâ

Gülşâd-ı dil olan ma' al' asr-ı yüsrâdan
Muķanetlere ol razı kesir ü ķalilâ

Bugün evvel yârda selamın buyurursa
Bu nâr-ı muķabbet ola gülşen Halilâ

Dildâde olan itmezmi yarâr-ı muķabbet
Elķalb-i minelķalb-i ilelķalb-i sebilâ

7a

10

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey ğarib bülbül diyârın kan[de]dir³²
Bir ķhaber ver gül' izârın kan[de]dir³³
Sen bu ilde kimseye yâr olmadın
Var seniñ elbetde yârın kan[de]dir³⁴

Artdı günden güne feryâdın seniñ
Āh-ı efgân oldu mu' tâdın seniñ
'Aşk içinde kimdir üstâdın seniñ
Ya seniñ şabr u ķarârın ķandedir

³² Metinde kafiye ve vezin gereği "kandedir" olması gereken kısım "kandır" şeklinde yazılmıştır.

³³ Metinde kafiye ve vezin gereği "kandedir" olması gereken kısım "kandır" şeklinde yazılmıştır.

³⁴ Metinde kafiye ve vezin gereği "kandedir" olması gereken kısım "kandır" şeklinde yazılmıştır.

Bir enîsiñ yok   aceb hayretdesin
Râhatı terk eyleyüb miñnetdesin
Gice gündüz durmayub hasretdesin
Ya seniñ leylî nehârîñ kandedir

Ne görindi güle karşı gözine
Ne bürindi bağıdığınca özine
Kimse maħrem olmadı hiç râzine
Ya seniñ şehsüvârîñ kandedir

Gökde uçarken seni indir diller
Câr unsur bendillerine urdılar
Nûr iken adın Niyâzî dediler
Ezelki i  tibârîñ kandedir

7b

11

  Işk bâzergâñı sermâye cânı
Bahâdır gördüm [câna] kıyanı³⁵

Vallâh bahâdır cân terkin ur anı
Kılıncı keser Allâh diyeni

Çıkarđı atlısı giydi   abâyı
İbrâhim Edhem sırdan duyanı

Tiz çıkarurlar fevkal  ulâya
Şol   İsâ gibi dünya koyanı

Tiz indürürler tahteşşerâya
Şol Kârûn gibi dünyâ seveni

³⁵ Bu bölüm *Yunus Emre Divanında* "Bahadır gördüm cana kıyanı" şeklindedir.

Zalim deyü ümidin kesme
Haq kabûl eyler kefen soyanı

‘Âşık olanıñ nişânı vardır
Melâmet vardır bellü beyânı

‘İlmim var deyü mağrur olma sen
Merdûd iderler mağrur olanı

Şalâh ey Manşûr ol benim didi
Dâra çekdiler işidiñ anı

Zinhâr ey Yûnus gördüm dime kim
Oda yaqarlar gördüm diyeni

8a

12

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Bihamdillâh derim Allâh alub ‘aqlımı fikrullâh
Dilimde zâtıñ esmâsı baña üns oldı zikrullâh

Göñül eylenesin şûfî ider iseñ eger şâfî
Açılır saña bir çapu ‘ayân olur cemâlullâh

Bu tevhididen murâd olan tecelli zâta ermekdir
Görinür kendi zâtıdır degildir şanma ğayrullâh

Ben ol pervâneyim geldim gelüben ‘aşkına yandım
Yanuben külli kül oldım beni maḥvetdi ‘aşkullâh

Şemsî Tebriz bunu bilür aḥad qalmaz fenâ bulur
Bu ‘âlem külli maḥv olur hemân bâki qalur Allâh

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Baş açub girdim semâ' â şâhib-i meydân benim
Atlaşlu gelsün gelenler sinesi 'uryân benim

Ara benler bende bulsun istediği sevdiğin
'Âşîkâne 'aşk içinde cân benim cânân benim

On sekiz biñ 'âlemiñ virilmeden ruhı ezel
Muştafa için yazılan âyet-i Qur'an benim

Selamî nakşını gören âdem-i beşer şanur
Her zamânda hâzır olub seyr olan seyrân benim

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Zuhûr-ı mazhar-ı âdem Resûl-i Kibriyâdandır
Muqaddes olmadı her dem Resûl-i Kibriyâdandır

Nübüvvetde olan envâr velâyetde olan esrâr
Tecellî-yi Hüdâ her yâr Resûl-i Kibriyâdandır

'Acebdir nefha-yı Raḥmân Mesîhe oldı kuvvet cân
9b Qamuya feyz-i Haḳ Raḥmân Resûl-i Kibriyâdandır

Muḥammed ḥamdile zâkir aḥâddir Aḥmed'e bâhir
Eger bâṭın eger zâhir Resûl-i Kibriyâdandır

Demidir nefha Raḥmân demi ile ḥay olur ebdân
Zuḥur her melek ü insân Resûl-i Kibriyâdandır

Zuḥur-ı mazḥar-ı esbaḳ kelām ile bilindi Ḥaḳ
Ḳuluna feyiz-i muṭlaḳ Resūl-i Kibriyādandır

Saḅa ‘ izzet budur Hāṣim ki ceddindir Ebu'l-Ḳāsim
Teselliler saḅa da ’im Resūl-i Kibriyādandır

10a

15

Mefāilün Mefāilün Mefāilün Mefāilün

Güler gül gibi gönlüm bāde-yi gülfām olan yerde
Açılır lâleveş taḡ-ı derūnum cām olan yerde

Mey ü maḥbūb olan yerde ne hoş ünsiyyetim vardır
Velīāsā benim yok zāhid-i bednām olan yerde

Mezāḳ eyyāmı bir sāḳi iki yārān baḅa yeder
Def ü maṭrub ney imiş şūḥ sim-i endām olan yerde

Getür sāḳi ḳadeḥ pür l’ āl-i nāb olsun şarāb olsun
Bemān yaḥṣi dimezler rind-i nāfercām olan yerde

Sabaḥ zūlfün göñül miḥmānıdır luṭf eyle başıñçün
Ṭutar bibāl vü yer ḳuşlar vaṭan aḥṣām olan yerde

Temelluḳ eylerim pīr-i müḡān-ı sāḳiye Şi’ ri
Belī nān u nemek ḥaḳḳı gerek ikrām olan yerde

10b

16

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

Ānadan toḡmadan evvel birlik içre kām idim
Kimseler bilmezdi nāmım şöylece nihān idim

Nice yıllar bunca eşyā ile cümle ins ü cin
Gelmemişlerdi cihāna cümleye ben cān idim

Bir nihân-ı genc idim kim olmamışdım âşikâr
On sekiz biñ ‘âlemiñ yanında bir sultân idim

Halk olub sevmek sevilme gelmemişdi ‘âleme
‘Âşık-ı şeydâlarıñ cân virdiği cânân idim

‘Alem-i hikmet baħr-i kudret emr-i Haħk‘dan her ne var³⁶
Faħr-i ‘âlem Muştafa‘ya yâr olan Ķur‘an idim

Âteş-i ‘aşkıñ elinden tâzelense yâreler
Ben saña merhem şarardım bir ‘aceb Loħmân idim

Nâr-ı Nemrûd‘uñ elinden Ħazret-i İbrâhim'e
11a Yakmayub gülşeñ olan âteş-i sūzân idim

Zebħ ile emr eylemişken zâhidâ İsmâ‘ il'i
Yer açub gökler yüzünden hem inen Ķurbân idim

Naħşiyâ dilhânesinden ħaydarıñ budur seni
OĶuyub ger yazmayaydım Vallahî ħayrân idim

17

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ey ‘aceb bilsem nedir Yâ Rab bu derdimiñ çaresi³⁷
Dün ü gün artar onulmaz yüregimiñ yâresi

Yüregimiñ yâresine hiç tabīb kılmaz ‘ilâç
Ey ‘aceb var mı ola bencileyin biçâresi

Çâresi biçârelikdir yine bu derdiñ hemân
Çün belâ burcundadır ‘âşıklarıñ sitâresi

³⁶ Vezne uymuyor

³⁷ Vezne uymuyor

Gözi yaşlı bağı yaşlı sinesi delik delik
11b Olmuşam ‘âlem içinde ‘aşkıniñ avâresi

Her kim ağlar bir belâdañ varsun ol ‘aşık degil
Görsün aña dañi neyler nefsiñ emmâresi

‘Âşıkı dostun yolunda pâre pâre etseler
Çağırır dost dost deyü ‘aşıklarıñ her pâresi

Ağlas u dîbâ giyen dañl itmesün dervişleri
Vermezim yüz biñ harîre hırkamañ bir pâresi

Eşrefoğlu Rûmi bu ‘aşka giriftâr olalı
Düşdi bir deryâya kim yoğdur anıñ kenâresi

12a

18

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Bakma zâhid ten göziyle evliyâya serseri
Bilmedin sen sırrın anıñ çek elin andan yürü

Evliyâ bir güledurur çün ezelden sen aña
Bülbül olduña haqîkat var figân it gülperi

Evliyâ bir rehnümâdır kim tutarsa dâmeniñ
Ebr görür zât-ı Hüdâya gösterir peygamberi

Evliyâ ol kimsedir kim on sekiz biñ ‘âlemi
Hikmete râm eylemişdir aç gözün sen ey peri

Nesl-i âdemden degildir bilmiş ol sen evliyâ
Sırr-ı Haqqdır ‘ilmi anıñ içreden içeri

Evliyâ bir gizli genctir kim metâ‘-yî hüsnine
Nağd-i cân ister haqîkat ger olursan müşteri

Zāt-ı Hakkıdır evliyâ görme şuret-i zâhidâ
Sen anı şanma ağır et ü kandır yârarı

Sırr-ı ekberdir ezelden bilmiş ol sen evliyâ
‘Akl irişmez kudretine söyledir ol mermeri

Evliyâdır dost-ı kudret gice gündüz Nakşiyâ
Döndüren oldur haqîkat ne felekden çenberi

12b

19

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Lâmekândan gelmişim ben lâmekânîñ kânıyım

Bînişândır nişanım zâhirleriñ nihâniyım

Öyle mestürem ki bilmez ferd-i vâhid kânımı
Şeş cihetden âriyim hem şeş cihân mihmâniyım

Nâr-ı yâr âb-ı gülüñ kendime elân eyledim
Câr-ı ‘unşür Raḥman'a cümle varañ cismâniyım

Bu ‘anâşır içre kâh dert kâhiçe dermân olub
Bir tabîb-i hâzıkım kim dertlerin Loḫmâniyım

Kimi Hakk bilüb inandı kimi inkâr eyleyüb
Kâfirlerin ḳalbinde küfri mü ’minin imâniyim³⁸

Ben Ḳabûli’yim şıfâtım içre bildim zâtımı
Zâtımı bildikde bildim ‘âlemiñ sulṫânını

³⁸ Vezne uymuyor

Mefâilün Mefâilün Fa'ülün

Belürmez 'aşıkın nâm ü nişanı
 Degil 'irfan filân ibn-i filâni
 Yerin terk edeniñ yoğdur mekâni
 Haqîkat ehliniñ olmaz nişanı

İzi yoğdur ki izinden biline
 Dağı turamaz ki tozından biline³⁹
 Sen anı şanma sözinden biline
 Haqîkat ehliniñ olmaz nişanı

Ne deñlü vār ise'âlemde o şâf
 Şıfâtlanur anı bil ehl-i a' râf
 'İnâd ehli degilseñ eyle inşâf
 Haqîkat ehliniñ olmaz nişanı

Sen aniñ şabr u şükriñi şorarsan
 Bulamazsın o vaşfile yürürsen
 Bulam diyü nişânını ararsan
 Haqîkat ehliniñ olmaz nişanı

Kıbâb-ı Haqqda mestür olan erler
 Şıfât-ı halk içinde görünürler
 Ne doğarlar ölür ne tolu nurlar
 Haqîkat ehliniñ olmaz nişanı

Ġazab şehvet iki ayağdır onlar
 Anlar mevt üstüne seyyâh oldılar canlar⁴⁰
 Bularla çıktılar 'arşa çıkanlar
 Haqîkat ehliniñ olmaz nişanı

³⁹ Vezne uymuyor

⁴⁰ Vezne uymuyor

Görünse taşradan bir vaşf fa' il
İçinden de biri ol muķabil
13b Yaķine bir dem ile olma hā'il
Haķiķat ehliniñ olmaz nişanı

Anı uran urur ağlatmaķ için
Ya ğayret gösterir tarıltmaķ için
O da ağlar tarılır çatmaķ için
Haķiķat ehliniñ olmaz nişanı

Nefissiz dünyada bir harf virilmez
Nefisde harfe boyanır ayrılmaz
O kim Haķdan gelür cānā yorulmaz
Haķiķat ehliniñ olmaz nişanı

Cihanda bir ğuruh olmaz ki ey cān
Bulunmaya içinde ehl-i ' irfān
Olur mevşūf şıfatlar ile her ān
Haķiķat ehliniñ olmaz nişanı

Kimi şādān kimi nāşād olurlar
Kimi üstād kimi nerrād olurlar
Niceler şüretā cellād olurlar
Haķiķat ehliniñ olmaz nişanı

Şeri' atle olursa ger bir ef' āl
Dime aña bu ğayet bedef' āl
Şer' i itmezse sende ķayl ü iķbāl
Haķiķat ehliniñ olmaz nişanı

Ne kim mevcūd olubdur cihānda
Ger işlenürse ķamu yerlü yerinde⁴¹

⁴¹ Vezne uymuyor

Bahāne bulamazlar hiç birinde
Ḥaḳīḳat ehliniñ olmaz nişanı

14a Niyāziye gelür her ğayb ḥāzır
Görinür cümle a‘rāz ü cevāhir
Nişānile olur her biri zāhir
Ḥaḳīḳat ehliniñ olmaz nişanı

21

Ben dertliyim derdim vardır
Ya ben nice dönmeeyim
Her dem işim āh u zārdır
Ya ben nice dönmeeyim

‘Aşk odı yürekde yanar
Beni gören Mecnūn sanar

-

-

Yel eser deñizler coşar
Irmaqlar dağlardan aşar
Döne döne şular taşar
Ya ben nice dönmeeyim

Gülşeñi gönülden gider
Mü’minlerde inkar nider
Melekler arşı devr ider
Ya ben nice dönmeeyim

Bezzāza minnet nācīlar
Din yolunda du‘acılar

Ka'be'de döner hacılar
Ya ben nice dönmeyeyim

14b Seyyid Nizamoğlu neñdir
Münâfiqlar başısıñdır
Ol Aħir dönmeğ Hakkıdır
Ya ben nice dönmeyeyim

22

Ben dervişim diyene [cānım]⁴² bir üñ idesim gelir
Seyirdüben sesine [cānım]⁴³ varub yitesim gelir

Şırať kıldan incedir kılıcdan keskincedir
Varub anuñ üstüne evler yapasım gelir

Altında Ėayyā vardır içi nār ile pürdür
Varuben ol gölgede biraz yatasım gelir

Gölge didigim odurur böyle bilin hocalar
Ėatırıñız hoş olsun biraz yanasım gelir

Ben günāhımca raħmet şuyuyla yunam
İki kanad taķınıb biraz uçasım gelir

Andan Cennete varam Cennetde dīdār görem
Ėūri ü Ėılmānları bir bir ķocasım gelir

Yunus sen bu sözleri egri bğri söyleme
Seni sığaya ķeker cānım bir Molla Ėasım gelir

⁴² Hece ile yazılan bu şiirde vezin gereği bu kelimenin olmaması gerekir.

⁴³ Hece ile yazılan bu şiirde vezin gereği bu kelimenin olmaması gerekir.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Ey melâmet yürürem ki devr-i zârım kimene

Uymayam 'aşka bugün 'aqla uyarım kimene

Men melâmet gömlegin deldim geçürdüm boynuma

Şiše-yi nâmusı 'ârı taşa çaldım kimene

Kah çıkarım gök yüzine mevc ururum 'âleme

Ka[h]⁴⁴ inerim yer yüzine ħub yürürem kimene

Kah giderim medreseye ders okurum Hâkķ için

Kah giderim meyhâneye mey içerim kimene

Mollalar ħarâm dimişler şarabı 'âşıklara

Men doldırır men içerim günâh benim kimene

Sofılar secde ider o mescidiñ mihrâbına

Ben üstüne eşigin secdegahıyım kimene

Ehl-i diller meclisinde didiler ki mey ħarâm

Īarâm olsun ben içeyim şon kadehi kimene

Ey Nesimî kim bu sözleri ħaţamdır didiler

Kim ne bildi Hûda beni 'ağd iderse kimene

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

Ben bende buldum çün Hâkķı şekk-i gümân nemdir benim

Ben dost yüzün görmez isem bu gözlerim nemdir benim

⁴⁴Şiirin devamına bakıldığında kelimenin Kah olması gerekiyor.

Gelsin münacât eyleyen toksan biñ hâcât dileyen
Taşra ʿibādât eyleyen görsün o dost nemdir benim

Şeyhim baña ümmî dimiş hem adımî ümmî koymış
Ağzım şeker gevdem kamış bu söyleyen nemdir benim

Heb ben beni cemʿ eyledim cânımı îmân eyledim
Birlige kıldım kâmeti riyâ taʿ at nemdir benim

Yûnus benim ümmî benim ʿaşk odına düşüp yanam
Toğuz atan dördür anam sük-ı bazâr nemdir benim

15b

25

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

Mülk-i beğâdan gelmişim fânî cihânı neyerim
Ben dost cemâlin görmüşem huri cinânı neyerim

Vahdet meyinin cürʿ asın maʿ şuk elinden içmişim
Ben dost çoğusun almışım meşq-i tatarı neyerim

İbrâhim'em Cebrâ'il'e hiç ihtiyâcım kalmadı
Muhammed'im dost yolına ben tercimânı neyerim

ʿÎsâ gibi dünyâ koyub gökleri seyrân eyledim
Mûsâ-yı didâr olmuşum ben lenterânı neyerim

Eyyübleyin şol maʿ şukın cevrin taḥammül eylerim
Circisleyin dost yolına çıkmayan cânı neyerim

İsmâ'il'em Haqq yolına cânımı qurbân eylerim
Çünkü bu cân qurbân ola ben çoç qurbânı neyerim

‘ Āşık Yunus ma‘ şūķına vaşlın olınca mest olur
Ben şīşeyi çaldım taşā nāmusu ‘ ārı neylerim

26

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

Sensin bize senden yakın görünmezsin hicāb nedir
Çün ‘ aybın yok gökçek yüzün yüzindeki niķāb nedir⁴⁵

Sen eyitdiñ ey pādişāh yehdillahi limen yeşā
Nazarıñ yok seniñ haşā suçlu kimdir ‘ azāb nedir⁴⁶

Raķimindir seniñ adın Raķiminden bize didiñ⁴⁷
Mürşidlere muştuladın Lātaķnetu hiķāb nedir⁴⁸

Biz umarız mürvetinden cümle elyaķlar hażretinden⁴⁹
Seniñ ol çok raķmetinden bu bir avuķ türāb nedir

Ķanı bu mülk sultānı sen ten iseñ ķanı cānı⁵⁰
Bu göz görmek diler anı bu merci‘ me’ āb nedir

Yunus bu göz anı görmez görenler hot haķber virmez
Bu menzile ‘ aķıl irmez bu ķurdıķın dolab nedir⁵¹

⁴⁵Bu mısra Yunus Emre divanında *Çün aybı yok görklü yüzün üzerinde nikāb nedür* şeklindedir.

⁴⁶Bu mısra Yunus Emre divanında *Şerikün yok senin i şāh suçlu kimdür azāb nedür* şeklindedir.

⁴⁷Bu mısra Yunus Emre divanında *Raķīm durur senün adın Raķīm'lıgun bize didün* şeklindedir.

⁴⁸Bu mısra Yunus Emre divanında *Mürşidlerin Muştuladı Lā taknetu hitāb nedir* şeklindedir.

⁴⁹Bu mısra Yunus Emre divanında *Biz umarız mürvetünden cümle iş senün katundan* şeklindedir.

⁵⁰Bu mısra Yunus Emre divanında *Ķanı bu mülkün sultānı pes ten isen ķanı cānı* şeklindedir.

⁵¹Bu mısra Yunus Emre divanında *Bu menzile ‘ aķıl irmez bu koduķun serāb nedür* şeklindedir.

16a

27

Ey kefere o ağrib olur mı bu balığı
Yañlış haber söylemiş sana viren şalığı

Yire göge şıgmayan bir ağribe sıgar mı
Karnı içiyken anıñ deryâların batağı

Yer ile gök arası tolar dağı taşardı
Eger zâhir olaydı cihâna bir ırnağı

Yeri çeken öküz yüz on dört biñ yaşındadır
Andan dağı büyükdür bu balığın kulağı

Ne denlü vaşf idersem biñde biri degildir
Zirâ bunuñ altıdır levh-i kalem durağı

Merkezi de belürsiz zâhir küçük noqtadır
‘Arş ile kürsi anıñ gıdâsınıñ çanağı

Bu Mısrî'niñ şureti elidir bu halefi veli
Ma‘nide her bir kılı bu dünyanıñ Kaf Tağı

16b

28

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘lün

Baħr içinde kaçreyim baħr oldu seyrân baña
Ferş içinde zerreyim ‘arş oldu seyrân baña

Dost görindi çün ‘ayân kalmadı bir şey nihân
Tūfan olursa cihân bir kaçre tūfân baña

Şüretde nem var benim sîrettedir ma‘denim
Kopsa kıyâmet bu gün gelmez bir nişân baña

Çaf-1 dil ' anķāsıyım sırrın āşınasıyım
Endişeler ħāşıyım ad oldu insān baña

Niyazî'niñ dilinden Yunus'durur der söyleyen
Herkes'e çün cān gerek Yunus durur cān baña

17a

29

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Bugün ol 'ıyd-1 ekberdir gelür ħurbāna ' āşıklar
Giyerler cāme-yi gülgün ħoyarlar cāna ' āşıklar

Çarar itmez düşer gönlüm görünce şem' -i rüyunda
Yanar ħatreyim ' aşk içre olub pervāne ' āşıklar

Şarāb-1 ' aşk-1 dildārın içüb meyhāne-i dilde
Tamāmet aldırub ' aħluñ gezer mestāne ' āşıklar

Yaħarlar pūte-yi ' āşkı fenāfillāh olub anlar
Olurlar lü' lü' -yi cevher irer ol kāne ' āşıklar

Bulur ol baħrilerdir kim bugün deryāyı ' aşk içre
Görüb ol dürr-i yektāyı ħalar ' ummāna ' āşıklar

Belā destinde dildārıñ kesilmiş kelleler bir bir
Şehīd olmuş yatur gördüm boyanub kāna ' āşıklar

Başın tūb eyledi Naħşī girüb meydān-1 ' aşk içre
Şalādur cem' olub gelsün bugün meydāna ' āşıklar

17b

30

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Bunca derd ki düşdi cāna yine dermān istemez
Artırır gündən güne derdini noħşān istemez

‘Āşıkā derdi anuñ pesdir gerekmez dü cihān
Bülbülüñ maqşūdı güldür bāğ u bostān istemez

Kağı cānda ki anuñ ‘aşkı odı yanmaz müdām
Şūretā cānsızdır ol bicān ki cānān istemez

Neylesün netsün padişāhı sarayı istemez
Hūriye kılmaz nazār cennāt-ı Rıdvān istemez

Şol gönül kim ‘aşkı nuriyle münevver olmadı
Kaldı zulmet bıçāğında āb-ı hayvān istemez

Eşrefoğlu Rūmi artdır derdini sen ‘ārı ko
Derdile rüsvāy olan ‘ālemde bühtān istemez

18a

31

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘lün

Benim ol ‘aşk bahresi deñizler hayrān baña
Deryā benim katremdürür ‘aşk oldı seyrān baña

Çün dostā gider bu yolum mülke ayrışdı elim
‘Aşkdan söyler bu dilim ne kul ne sulţān baña

Yogıken ol bārgāh sen vār idin ey pādişāh
Āh bu ‘aşkıñ elinden āh derd oldı dermān baña

Şeri‘at ehli ırak iremez bu menzile
Ben kuş diliñ bilürem söyler Süleyman baña

Kāf Tağı zerrem degil ay güneş kuldur baña
Aşlım Hāk'dır şek degil mürşiddürür Qur‘ān baña

Âdem yaradılmadan şeytân merdûd olmadan
Cân cisme de girmeden rûh oldu irfân baña

Çünkü toğdı Muştafa ‘âlemler oldu pürşefa
Ol kıldı ‘ahde vefâ andandır ihsân baña

Yunus bu halk içinde eksiklidir Hâk bilür
Mecnûn olmuş çağırır dervîşlik bühtân baña

18b

32

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hevâ ise yeter gönül gel Allah'a dönelim gel
Siva ise yiter ey dil gel Allah'a dönelim gel

Nice bir sevelüm gayrı nice bir olalım ayrı
Analum vuşlat-ı yarı gel Allah'a dönelim gel

Bize Hâk'dan gel olmadan ecel kösi çalınmadan
Canıñ ‘Azra’ il almadan gel Allah'a dönelim gel

Özenmez misin ol yâre ki aldanmışsın ağıyâra
Seni azdırmış emmare gel Allah'a dönelim gel

Ṭaleb kıl her seḡergâhı yürekden eylegil âhı
Sevenler buldı Allah'ı gel Allah'a dönelüm gel

Şoralım gel bilenlere güle bûyın derenlere
Vişaline irenlere gel Allah'a dönelim gel

Niyâzi'ye olup ḡaldaş olursın yolına yoldaş
Döküp gözlerimizden yaş gel Allah'a dönelim gel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Baħr-i aşka düştün ey dil terk-i dünyâyı unut⁵²

Bâliğ olduñ gel raħimden içdigiñ kânı unut

Viridi riħletden ħaber mûy-ı sefid [rûy]⁵³ rûy-i zerd

Çehre-yi gülgünile zülf-i perişânı unut⁵⁴

Çek nedâmetten göge dūd-i diliñ dök kanlı yaş

Serv-i nâziñ terkin it gülberg-i ħandânı unut⁵⁵

Gör ħanîmet faħr mülkünde gedâlık şivesin

‘İtibâr-i manşib u dergâh-ı sulţânı unut

Çekme ‘âlem kaydını ey serbülend-i faħr olan

Salţanat taħtına irdiñ bend ü zindânı unut

-----⁵⁶

Levh-i ħâtır şûret-i cânâna kıl endîşe ü şey⁵⁷

Anı yâd it her ne kim yâdında der⁵⁸ ânı unut

Fuzûlî çek melâmet reh-güzârından anıñ⁵⁹

Lâħza lâħza çektiğiñ beyhûde efgânı unut

⁵² Bu mısra Fuzûlî divanında *Baħr-i aşka düştün ey dil lezzet-i cânı unut* şeklindedir.

⁵³ Bu kelime metinde iki defa yazılmış

⁵⁴ Bu mısra Fuzûlî divanında *Çihre-i ħandânı vü zülf-i perişânı unut* şeklindedir.

⁵⁵ Serv-i nâzi terk kıl gül-berg-i ħandânı unut

⁵⁶ Fuzûlî divanında olan *Ma’siyet dersin yeter tekrâr kıl dönder varak/Özge harfin meşkin et evvelki ünvanı unut* beyiti mecmuadaki metinde yok.

⁵⁷ Bu mısra Fuzûlî divanında *Levh-i ħâtır sûret-i cânâna kıl âyine-dâr* şeklindedir.

⁵⁸ Metinde *der* olarak yazılan kelime Fuzûlî divanında *var* şeklindedir.

⁵⁹ Bu mısra Fuzûlî divanında *Ey Fuzûlî çek melâmet reh-güzârından kadem* şeklindedir.

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Zât-ı Hâkda maḥrem-i ʿ irfân olan anlar bizi

ʿ İlm-i sırda baḥre bîpâyân olan anlar bizi

Bu fenâ mülküne ṭâlib olanlar anlamaz⁶⁰

Vech-i bâkî ḥüsnüne ḥayrân olan anlar bizi

Dünya vü ʿ uḳbâdan taʿ mir eylemekden geçmişüz her sır⁶¹

Her ṭarafdan yıḳılub virân olan anlar bizi

Biz şol abdäliz bıraḳdık egnimizden şâlımız

Varlığından şoyunub ʿ üryân olan anlar bizi

Ḳahr u lüṭf-ı şey-i vâḥid bilmeyen çekdi ʿ azâb

Ol ʿ azâbdan ḳurtulub sulṭân olan anlar bizi

Zâhidâ ayıḳ yürürken⁶² anlamazsın sen bizi

Cürʿ a-yı sâfî içüb mestân olan anlar bizi

ʿ Ârifiñ her bir sözini ṭuymaḡa insân gerek

Bu cihânda sanmañız ḥayvân olan anlar bizi

Ey Niyâzî ḳaṭremiz ʿ ummâna⁶³ şaldık biz bugün

Ḳatre nice eglesün ʿ ummân olan anlar bizi

Hâlıkı ḳoyub lâmekân ilinde menzîl ṭutalı

Mıṣriyâ şol cânlara cânân olan anlar bizi

⁶⁰ Bu mısra Niyâzî-i Mısrî divanında *Bu fenâ gülzârına bülbül olanlar anlamaz* şeklindedir.

⁶¹ Vezne uymuyor Bu mısra Niyâzî-i Mısrî divanında *Dünyâ vü ukbâyı taʿ mir eylemekten geçmişiz* şeklindedir.

⁶² Divanda *dururken* şeklinde geçen kelime mecmuadaki metinde *yürürken* şeklindedir.

⁶³ Divanda *derya* şeklinde geçen kelime mecmuadaki metinde *umman* şeklindedir.

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

Dermân arardım derdime derdim baña dermân imiş

Burhân arardım aşlıma aşlım baña burhân imiş

Şağ u şolum gözler idim dost yüzini görsem deyü

Ben taşra[da] arardım ol cân içinde cânân imiş⁶⁴

Öyle şanurdım ayrırım dost gayrıdır ben gayrırım

Benden görüb işideni bildim ki ol cânân imiş

Şavm u şalât u hac ile şanma biter zâhid işiñ

İnsân-ı kâmil olmağa lâzım olan irfân imiş

Çandan gelür bulur seniñ yakında varır menziliñ⁶⁵

Nerden gelüb gitdigini anlamayan hayvân imiş

Mürşid gerekdir bildire Hakkı saña Hakk'a'l-yakîn

Mürşid-i kâmil olmayanıñ bildikleri gümân imiş

Her mürşide dil virme kim bulanı şarpa uğradır

Mürşid-i kâmil olanıñ yolu daği âsân imiş⁶⁶

Añla hemân bir söz durur yoğuş degil[dir]⁶⁷ düz durur

‘ Âlem kamu bir yüz durur gören anı hayrân imiş

İşit Niyâziniñ sözün bir nesne örtmez Hakk yüzün

Hakdan ‘ ayan [bir]⁶⁸ nesne yoğdur gözsüzler nihân imiş

⁶⁴ Metinde *taşra* olan sözcük Niyâzî-i Mısri divanında *taşrada* şeklindedir.

⁶⁵ Bu mısra Niyâzî-i Mısri divanında *Kande gelir yolun senin ya kande varır menzilin* şeklindedir.

⁶⁶ Bu mısra Niyâzî-i Mısri divanında *Mürşidi Kâmil olanın gâyet yolu âsân imiş* şeklindedir.

⁶⁷ Metinde *değil* olan sözcük Niyâzî-i Mısri divanında *değildir* şeklindedir.

⁶⁸ Niyâzî-i Mısri divanında olan bu sözcük metinde yoktur.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Semāda sırr-ı tevhīdi duyan gelün bu meydāna
Derün içre bugün Allah diyen gelün bu meydāna

Şalādır ehl-i 'irfāna getürsün cānı kırbāna
Bugün başını merdāne kıoyan gelün bu meydāna

Duyanlar sırr-ı Settārı bilenler nūr-ı Ğaffārı
Cihānda şīşe-i ārı şatan gelün bu meydāna

Geçüb bu ābile kilden dağı cümle hebā geldin
Bu dünyā nefsinı dilden yuyan gelün bu meydāna

Göñül maķşūdını buldı cihān envāriyle doldum
Bugün Nūrī imām oldu uyan gelün bu meydāna

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Cem' i-yi enbiyālardan Muħammed cümleñiñ şāhı
Yüzi nūrından almışlar felekler şemsile māhı

Yedi gökleri geçdi kıadem-i arş üstüne başdı
İrişdi Kıabe-yi Kıavseyn tavāf eyledi dergāhı

Kıluram cānımı kıurbān seniñ yolunda ey Āħmed
Nola bir kez yüzün görsem seħer vaķtı seħergāhı

Anıñ seyr-i sülükundan melekler 'āciz oldılar
Ki biñ yılda varamazlar o bir demde varan rāhı

Bu Eşrefođlı Rūmīniñ günāhı çoķdurur ğāyet
Şefā' at yā Muħammed yüzi şemsi kıamer ü māhı

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Bilenler vech-i cānānı bu cism ü cānı neylerler

Görünse şemsiñ envārı meh-i tābānı neylerler

Bugünki cennet-i ‘ irfāna dāhıl olsalar ‘ uşşāk

Yarınki v‘ ad olan hūri veyā gılmānı neylerler

Bugün ā‘ mā olan elbet daḡi ā‘ mā olur yārin

Açagör cān gözin bībāşar-ı nādānı neylerler

Sülūk ehline insān şoḡbetiñ bulmaḡdurur maḡşūd

O şoḡbet kim bulunsa şoḡbet-i ḡayvānı neylerler

Ne ḡāşıl şol ‘ ibādetden riyā vü ‘ ucb ola anda

Gider şirki gönülden [kim] ⁶⁹ ḡaḡḡa kim tuḡyānı neylerler

Şalāt ehl-i ‘ irfāna ḡıblesidir şemm-i vechullāh

O veche ḡavl olanlar tā‘ at u noḡşānı neylerler

Niyāzī künt-i kenziñ sırrını kendinde bulanlar

Süleymān taḡtını ya ḡikmet ü Loḡmānı neylerler

Mefūlü Mefā’ilün Mefūlü Mefā’ilün

Bir⁷⁰ dürr-i yetimem kim görmedi beni insān

Bir ḡatreyim illā ki ‘ ummāna benim ‘ ummān

⁶⁹ Vezin gereḡi bu kelimenin olmaması gerekir.

⁷⁰ Yunus Emre divanında *ol* şeklinde geçen kelime metinde *bir* şeklindedir.

Bu 'âlem-i keşretde sen Yūsufveş Ya'ḫub⁷¹
O 'âlem-i vahdetde ne Yūsuf u ne Ken'ân

Bunda dimedi⁷² Mecnûn Leylâ adını mevzûn
Ki Leylâ idim anda gehi Mecnûn ser-gerdân⁷³

D' avâ-yı enelḥaḫḫda dem urmaz idi Manşûr⁷⁴
'Âşḫ dârına dost zülfi asmâydı olub urġân

Bu cisim belâsıdır kim oldu adım Yunus⁷⁵
Aşlımı sorarsan sultâna benim sultân

22a

40

Göñülleri duruldur erenlerin ḫalveti
Ölüleri dirildir erenlerin ḫalveti

Yaḫa yaḫa kül eder her dikenî gül eder
Ḥaḫḫdan yaña yol eder erenlerin ḫalveti

Şıdḫıle giren kişi âh u zâr olur işi
Gözden aḫıdır yaşı erenlerin ḫalveti

Duyġudur ol illeri tiz geçirir belleri.
Yakıñ ider yolları erenlerin ḫalveti

İçine bir öd şalar nefsiñ şıfâtıñ yaḫar
Cânıñ gözini açar erenlerin ḫalveti

⁷¹ Yunus Emre divanında 4. beyit iken metinde 2. beyit olan bu beyitin bu mısrası divanda *Bu 'âlem-i keşretde sen Yūsufu ben Ya'kûb* şeklindedir.

⁷² Yunus Emre divanında *dimeden* şeklinde geçen sözcük metinde *dimedi* şeklindedir.

⁷³ Bu mısra Yunus Emre divanında *Ne Leylâ idüm anda ne Mecnûn-ı ser-gerdân* şeklindedir.

⁷⁴ Bu beyit Yunus Emre divanında *Dem urmazıdı Mansûr tevhîd-i Ene'l-Hak'dan/ 'İşḫ dârına dost zülfi asmışdı beni uryân* şeklindedir.

⁷⁵ Bu beyit Yunus Emre divanında *Bu cismüm belâsıdır adım Yunus olduġu/Zâtum sorar olursan sultâna benim sultân* şeklindedir.

Seni saña bildirir ağlar iken güldürür
İrfân ilen doldurur erenlerin hâlveti

Niyâzî sen var yûri şanma anı zâhirî
İçeriden içeri erenlerin hâlveti

22b

41

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ṭâlib-i Hâkķıñ devâsız dertdürür sermâyesi
Anıñiçün âh u zâr olur anuñ himâyesi

Â' şıķıñ ma' şuķ yolında derdi artdıķca müdâm
Artar anuñ dembedem aķrân içinde pâyesi

Ṭâ' atıñ ihlâşa ermez 'ilmile â' mâlile
'İzzeti zilleti tüt oldur anıñ mâyesi

Arza vâsi' ister iseñ kâmilîñ kabzına
'Arş-ı kürsiden geñişdir bir velîniñ âyası

'Ârifîñ gönli bilinmez kandedir hâķ-ı cihân
Ol ki 'anķâdır yere düşmez anuñ sâyesi

Kimki mâzağü'l başar sulţânınıñ tıflı ola
Mışriyâ şol feyz-i aķdes nuri oldu dâyesi

23a

42

'Arzihâl itmege sulţâna geldim
Uyanmadı kaldı gönlüm ya Rabbî
Dertliyim tapuna dermâna geldim
Uyanmadı kaldı gönlüm ya Rabbî

‘ Āşıkım sinem gerçi şādpāre
Neyleyim bulmadım derdime çāre
Bu bezm-i fenāda aldım āvāre
Uyanmadı aldı göñlüm ya Rabbī

Meded ey bu ‘ālemleriñ penāhı
abü idemez oldum nefsi-gümrāhı
apuna yalvarı geldim Īlāhī
Uyanmadı aldı göñlüm ya Rabbī

Bu dil-i zevrāıñ engine şaldım
‘ İşyān deryāsına ğar olub aldım
Aldı herkes menziliñ ben bunda aldım
Uyanmadı aldı göñlüm ya Rabbī

Mevtālar uyandı opdı kıyāmet
Gösterdi kendini ol servi amet
‘ Ömür ise geçdi buldı nihāyet
Uyanmadı aldı göñlüm ya Rabbī

Gözlerim yaşlı dil ise ayrān
Yitürdüm kendimi alub sergerdān
Naşiyā bulmadı bu derde dermān
Uyanmadı aldı göñlüm ya Rabbī

24b

43

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

Bu alvete bakma güzāf zev u şafā alvetdedir
alvetle ıl iini şāf nūr-ı ziyā alvetdedir

Nefsiñi saña bildirir ölmezden evvel öldürür
Yokluk yolını duyğurur faqr u fenā alvetdedir

Deryā olub durmaz coşar alazlanub başdan aşar
Kendüzini bilmez şaşar   aşk u hevā alvetdedir

Encüm ile şems ü kamer ateşlere düşmüş yanar
Yirler durub gökler döner arz u sema alvetdedir

Aç gözini   ibretle ba birdir kamu yakın yırak
Deprenmez olur dil dudak vaşl u liā alvetdedir

Firatde vuşlat isteyen miñnetde raat isteyen
Vuşlatda   işret isteyen   ayş u bekā alvetdedir

Terk it Niyāzī sen seni bir eyle gel cān u teni
Duyam diyen a sözini sırr-ı üdā alvetdedir

25a

44

Fāilātün Fāilātün Fāilātün Fāilün

Kös-i riñlet çaldı amma henüz cān biñaber
  Asker-i   āzaya lerze düşdi sultān biñaber

Günde bir taşl binā-yı   ömrümüñ düşdi yere
Cān yatur gāfil bināsı oldı virān biñaber

Dil beāsın dost fenāsın istedi mülk-i teni
Bir devāsız derde düşdim āh ki Lomān biñaber

Bir ticāret kılmadım ben nad-i   amā oldı heb
Bula geldim biliñ göçmiş cümle kervān biñaber

Çün gül oldı yalñız girdim yola tenhā ġarib
Dide giryān sine puryān   al-ı ġayrān biñaber

Azıgım yo yazıgım çok yolda dolu oru var
Yolum olursa nola ger deyü şeytān biñaber

Yol eri yolda gerek çağ u çaylak aç u tok⁷⁶
Mıṣrīyā gel didi sana çünki cānān biḥaber

25b

45

Fāilātün Fāilātün Fāilātün Fā'lün

Derviş olan kişiniñ sözleri ʿ umrān olur
Sālik-i Ḥaḳ olanıñ rāhnesi bürhān olur

ʿ İlm-i ledün dersini ʿ ārif olan kişiler
Ḥasta dil olanların derdine dermān olur

Her seḫer efgān idüb bülbüli ḫayrān ider
Dīde-yi giryān idüb sīnesi ʿ üryān ider

Beyt-i dili pāk olur zıkr-i Ḥaḳḳı işiden
Ṣabrı qarārı gider işleri devrān olur

Şemʿ i cemāle döner pervānedir ʿ āşıḳun
Zan ider ol cāhilün derdile ʿ işyān olur

Münkirleri dāḫil ider kimki söziñiz dimez
Yine işi anlara Muṣṭafa iḫsān olur

Şanma Niyāzī özin dervīş olubdur seniñ
Dervīş olan kişiler şöylece sulṭān olur

26a

46

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fa'ülün

Ey bülbül-i şeydā yine efgāna mı geldiñ
ʿ Azm-i gül idüb zār ile giryāna mı geldiñ

⁷⁶ Vezne uymuyor

Pervâne gibi ıyşa da 'im cān atarsın
Evvelde bu 'aşk ateşine sen yana mı geldiñ⁷⁷

Yağmur gibi yağsa bile sen baş açarsın
Cān virmege dost yoluna kırbāna mı geldiñ

Her şey çalışur bir şıfat eyleye ma' mūr
Sen cümle şıfat ilini virāna mı geldiñ

Bir kimse seniñ olmadı hiç rāzına maħrum
Bilmem bu cihāna yekdāne mı geldiñ⁷⁸

Yoħsa Niyaziye şaka-yı remziñ idersin
Derde düşeniñ derdine dermāna mı geldiñ

26b

47

Mef'ülü Mefâ'ilün Mef'ülü Mefâ'ilün

Derd-i Hākka tālīb ol dermāna irem derseñ
Miħnetlere rāğīb ol āsāna irem derseñ

'Aşk yolu cefālıdır her kārı cefālıdır
Cāndan ümidiñ kes cānāna irem derseñ

Od yak sineni çāk it şu gibi özin pāk it
Yüziñ yere sür hāk it 'ummāna irem derseñ

Bu yolu bil andan gel deryāyı bul andan git
Ka' rına irüb el şal derkāne irem derseñ

Pir güle olan 'ahdi güt ten var ise kıo git
Bildiklerini terk it 'irfāna irem derseñ

⁷⁷ Vezne uymuyor

⁷⁸ Vezne uymuyor

Şabr itmede Eyub ol gam çekmede Ya' kub ol
Yuşuf gibi maḥbûb ol Ken' ân'a irem derseñ

Terk it kıru da' vâyi ' aceble hem riyâyı
Mışrî қо o sevdâyı seyḥâna irem derseñ

27a

48

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâ'ilün

Zâhidâ şûret gözetme içeru gel câna baḳ
Vech üzere gör ne yazmış defter-i Raḥmâna baḳ

Muşḥaf-ı hüsnünde yazmış ḳulhüvallah âyeti
Gel inanmazsan girüver mekteb-i ' irfâna baḳ

Çeşmiñi gösterdigince ' aşıkıñ cânın alır
Lebleriñ açdıḳça cân nefḥ eyleyen cânâna baḳ

Zülfiniñ her bir telinde baḒlu biñ Mecnûn'ı var
Ḥaḫḫınıñ ilindeki yüz biñ meh-i tâbâna baḳ

Âteş-i ruḥsârile yanmış ḳararmış çehresi
Ḥarf senden şoyunan nokḫa-yı ' urbâna baḳ⁷⁹

Hep mülâzım ḳolluḒunda bu cihâniñ şahları
Ḳapusında padişahlar ḳul olan sultâna baḳ

' Âlem aniñ medḫiniñ şerḫinde olmuş dört kitâb
Minnetin isterseñ Niyâzi şûret insâna baḳ

⁷⁹ Vezne uymuyor

Fâilâtün Fâilâtün Fâ'ilün

Ey gönül gel olmağıl Hâkdan ırak

Tende cânıñ varken eylegil bırak

Dünyadan ölmezden evvel it sefer

Hiç idinme bir maqamda sen durak

Yoğsa bu farz et bize bâkî degil

Menzil al düşmezden evvel ortaya firaq⁸⁰

Gel bu 'ırz u nâmusı kıl târumâr

Ger yola girdikse var 'arıñ bırak

Halkıñ uşlu dimesinden saña ne

'Âkil iseñ adını ecnün'a daq

'İlmine ma'ur olursañ olma hiç

Aşşı virmez saña ne kara ne âk

Ger şağın ve çıkma izinden mürşidiñ⁸¹

Her ne emr iderse şağın olma 'aqq

Bir eline göz yaşından al 'asâ

Bir eline derd oduñdan yaq çerâq

Ey Niyâzi tutar iseñ bendimi

Diye saña istedigini işte bak

⁸⁰ Vezne uymuyor

⁸¹ Vezne uymuyor

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâ'ilün

Yağma cânım nâle-yi biihtiyârımdan şağın
Dökme kânım âb-ı çeşm-i eşkbârımdan şağın

Şu virir her şubh u dem yüz yaşı tığ-ı âhıma⁸²
Çok beni incitme tığ-ı âbdârımdan şağın

Çün odı yağıdı beni yanımda durma ey gönül⁸³
Bir tutuşmuş âteşim kırb-ı civârımdan şağın

Ten evinden rahtıñı cehd eyle ey can taşra çek
Âfet-i seyl-i sirişk-i bîkarârımdan şağın

Gerçe kim bir hâk-rehim kimse beni almaz göze
Çok hâkâretle nazar kıılma gubârımdan şağın

Turma kabrim üzre ey aşğ içre ben tek olmayan⁸⁴
Ta' n taşıdır saña seniñ mezârımdan şağın

Şâh-ı mülk-i miñnetim hayl ü sipâhım derd ü gam
Hayl-i biñadd ü sipâh-i bişümârımdan şağın

Fuzûlî kangı mañbûbı ki sevsen rañmı var
Kıl hazer ancak benim birañm-ı yârımdan şağın

Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Zülfi gibi ayağıñ koymaz öpem niğârım
Yoğdır anuñ yanında bir kıılca i' tibârım

⁸² Bu mısra Fuzûlî divanında *Su verir her subh-dem göz yaşı tığ-i âhıma* şeklindedir

⁸³ Bu mısra Fuzûlî divanında *Cevr odu yaktı beni yanımda durma ey gönül* şeklindedir

⁸⁴ Bu beyit Fuzûlî divanında yok.

İnşaf hoşdır ey ʿ aşk ancak beni zebûn it
Ha böyle miḥnetile geçsün mi rûzigârim

Bildi tamam ʿ âlem kim derdmend ʿ aşkı
Yâ Rab henüz ḥâlim bilmez mi ola yârim

Vaşlıñdan ırak nola ḳânım dökülse gül gül
Ben gülbün-i ḥazânım bu faşıldır bahârim

Taşvîr iden vücûdım yazmış elimde sâğar
Refʿ olmağa bu şûret yok elde ihtiyârim

Dûr istemem zamânımı neşʿesin başımdan
Toprak olanda yâ Rab derdimi it ğubârim

Rûsvâlarından ol meh şaymaz beni [Fuzûlî]⁸⁵
Divâne olmayam mı dünyâda yok mı ʿ ârim

29a

52

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Benim tek hiç kim zâr u perişân olmasun yâ Rab
Esîr-i derd-i ʿ aşk u dâg-ı hicrân olmasun yâ Rab

Demâdem cevrlerdir çekdiğim biraḥm bütlerden
Bu ḳâfirler esîri bir müselmân olmasun yâ Rab

Görüp endişe-yi ḳatlimde ol mâhı budur derdim
Ki ol endişeden ol meh peşimân olmasun [yâ Rab]⁸⁶

Çıkarmaḳ etseler tenden çekip peykânıñ ol serviñ
Çıkan olsun dil-i mecrûḥ peykân olmasun yâ Rab

⁸⁵ Fuzûlî'ye ait olan bu şiirde mahlas kısmı metinde yazılmamıştır.

⁸⁶ Bu dizede *yâ Rab* kısmı yazılmamıştır.

Cefā vü cevr ile mu‘ tādım anlarsız nolur hālīm
Cefāsına hadd ü cevrine pāyān olmasun yā Rab

Dimeñ kim ‘ adli yok yā zulmi çok her hāl ile olsa
Göñül tahtına andan özge sultān olmasun yā Rab

Fuzūlī buldı genc-i ‘ āfiyet meyhāne küncinde
Mübārek mülkdür ol mülk virān olmasun yā Rab

29b

53

ĠAZEL-İ NAĖŞĪ

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

Hiç bilmezim baña n'oldı gönül eglenmez eglenmez
Gözlerim kanile doldı gönül eglenmez eglenmez

Mecnūnlayın tağlar gezer hiç durmayub ağlar gezer
Seller gibi çağlar gezer gönül eglenmez eglenmez

Heb ihzār oldı kārım getdi elden ihtiyārım
Kalmadı şabr u qarārım gönül eglenmez eglenmez

Kimisi kıl ü kāl ister bu dil bir ehl-i hāl ister
Tecelli-i cemāl ister gönül eglenmez eglenmez

Çünki düşdin sen derde bu derd ile gider pīre
Ne yerlerde ne göklerde gönül eglenmez eglenmez

Gönül тұrmaz konar göçer yed-i deryā gelüb geçer
Hayāli gözümde uçar gönül eglenmez eglenmez

Açar gözleriniñ yaşı lālezeng eyledi taşı
Diler cānñ vire Nağşı gönül eglenmez eglenmez

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Ey bizi inkar iden ger bir bilür yārin mi yok
Yoḥsa ḳaldıñ küfr içinde Ḥaḳḳa iḳrārın mı yok

Bir 'ilaç it işbu derde olmadan 'ālemde kül
Ḳurtul āḫir bu belādan ey kişi 'ārın mı yok

Anlayub āb-ı ḫayātı 'ālem-i zulmeti çün
İçmedin bu Ḥızır elinden çeşm-i bidārın mı yok

Geç bu benlik perdesinden mezheb-i 'irfāna gel
Beñ nazarla baḳ cihāna yoḳla gör yārin mi yok

El çeküb ol şāh diyenden 'aşḳa hemrāh olmayub
Bu muḫabbet ḫānesinde yanmaḡa nārın mı yok

Eyleyüb ḳaṭ' i menāzil bu fenā mülkinde uş
Ḳurb-ı Ḥaḳḳa vāşıl oldıñ yoḥsa inkārın mı yok

Ḥamdulillah çekme ḡam kim 'ālem içre Naḳşıyā
Mürdeye cānlar baḡışlar ṭatlu güftārın mı yok

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Dilā ḳuṭb-ı zamānsın sen gehi gözden nihānsın sen
Gehi cismimde cānsın sen gehi canān olırsın sen

Gehi Vāmıḳ gehi 'Azrā gehi Mecnūn gehi Leylā
Gehi bir derviş-i yektā gehi 'ummān olırsın sen

Gehi lāle gehi gülsin gehi şūrīde bülbülsin
Gehi baḡ içre sünbülsin gehi reyhān olırsın sen

Gehî Cennet gehî Rıdvân gehî huri gehî gilmân
Gehî ‘ aşıklara seyrân gehî pinhân olursın sen

Gehî bir t̄alib-i ferdi gehî ‘ aşıkların merdi
Gehî bu Naq̄şî niñ derdi gehî dermân olursın sen

31a

56

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

Bilmem ne'tsem ne'ylesem bu h̄alvetiñ şerbetine
Bu c̄anı teslim eylesem bu h̄alvetiñ şerbetine

Heb gökleri indirseler şerbet ile doldursalar
Bircik beni kandırsalar bu h̄alvetiñ şerbetine

Şerbeti gönderdikde H̄ağ onu gece gün ol çırağ
Yıldızlar olsa heb çanağ bu h̄alvetiñ şerbetine

Tuysa bunu şāh-ı cihān kıatresine virirdi c̄an
Olmaz bahā kevn ü mekân bu h̄alvetiñ şerbetine

Bu bir ‘ aceb eyledin gelür ancak bunu içen bilür
Kim kıatsa h̄ayretde kıalür bu h̄alvetiñ şerbetine

Her gece olsa fet̄-i bāb içer anı görmez ‘ azāb
Cism ü c̄anı eyler kebāb bu h̄alvetiñ şerbetine

Şerbetimiz dokunmadı içenlerin uşanmadı
Niyāzi herkez kıanmadı bu h̄alvetiñ şerbetine

31b

57

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Kim ki c̄andan geçmezse diyin bize yār olmasun
‘ Ār u ‘ ırzile gelüb ‘ aşıklara bār olmasun

Ėam y¼kin ‘ aşık olan da ’im çeke gelmişdir
Tuymayan dost derdini ‘ aşka ger kınar olmasun

Dert uyutmaz rāhat itmez gice günd¼z ‘ aşıkı
şolki b¼lb¼ldir g¼le şarşu nice zār olmasun

Zevķ ü tāt atle kimesne hāl-i ‘ aşkı añlamaz
Tālib-i řādık iseñ belinde z¼nnār olmasun

Zevķ-i Hāķķa maħrem olmak degmeniñ kārı degil
Kim dilerse ‘ aşkile yār olsun aġyār olmasun

Zerrece ‘ aşķ odı kimde olsa yaķar varlıġın
‘ Aşķ odı ister ki Hāķķdan ġayrı yār olmasun

C¼mle efkārıñ ġur¼fuñ cem ‘ id¼b tevħid ile
Noķta-yı vaħdetde ġař ol ġayrı efkār olmasun

Ey Niyāzi hāl-i ‘ aşkı herkese fāř eyleme
Sırr-ı Hāķķdır iste bigāne ġaberdār olmasun

32a

58

Mefā’il¼n Mefā’il¼n Mefā’il¼n Mefā’il¼n

‘ Alem baħrı v¼c¼d eřdāfınıñ d¼rdānesiyim ben
Ma ‘ āni kenz-i dil ü řāfınıñ virānesiyim ben

Benim ‘ ilmim şatında m¼ctehidler ‘ āciz oldılar
Velī ‘ ilmi ileyhiniñ deli divānesiyim ben

Birer hāle cihānıñ ġalkı bir bir rāzı oldılar
Benim bir hāle meylim yok Hāķķıñ bilmem nesiyim ben

Bik¼llī ‘ ālemiñ ġalkı bil¼rler bende bir derd var
Bilinmez sevdiğim kimdir neniñ mestānesiyim ben

Egerçi şüret-i âhirde geldim ‘âlem-i mülke
Ne mâzîyim ne müstaḳbel her âniñ ânesiyim ben

Yitürdüm benligi benlik baña Ḥaḳ benligindendir
Tekellümde ḥitâb-ı ğıybetiñ kârhânesiyim ben

Ne Mıṣriyem ne Mehdiyem ne İsâyam ne insanam
Bu yanan dâ’imi şem‘iñ velî pervânesiyim ben

32b

59

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

Ḥalk içre bir âyineyim herkes baḳar bi ân görür
Her ne görür kendi özin ger yaḥşi kerîman görür

Şol cahil-i nādānı gör örter Ḥaḳḳı inkâr idüb
Kâmil olan kâmillerin her bir sözün burhân görür

Medḥile zemmi ‘âlemiñ kıymetinde ḥar dildurur
Ḥar odur kim ḥarmanda ol buğday ḳur-ı şaman görür

Ṭutdı rikâbiñ ‘ârifîñ nice selâṭeyn ol⁸⁷
Kâmil olan sulṭānı gör derviş ol sulṭān görür

Dervişi Ḥaḳ yaḳmış iken anı yaḳan sulṭān görür
Ḥammam içinde dilberi görmez gözi külḥān görür

Didi[ler]⁸⁸ [ulular "levn-i mae levn-i inā" dır şüphesiz]⁸⁹
Kāna boyanmış göz hemen Nil ü Fırātı kân görür

⁸⁷ Vezne uymuyor

⁸⁸ Metinde "didiler" şeklinde yazılan kısım divanda "didi" şeklindedir.

⁸⁹ Bu mısranın bu bölümü metinde yazılmamıştır.

Ol dilberin Mehdi adı şekkerdurur halka dadı
Mısrî çeker bu mihneti ol rāhat-ı Raḥmān görür

33a

60

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Dilālfıkr faḥriden nedir maḥsūd-ı sulṭānı
İtmişler küfürdür bu benim ey cānımın cānı

Beḳā bulmaz seniñ cānıñ eger bu küfri bulmazsa
Ḳālu recā taḥayyürde irişmez küfre imānı

Libās-ı ayrılıqdan ol ḥalāş olmaz ḳalur āḫir
Fenā bulmaz 'ubūdiyyet o kān fehmi it bu mu'ammāyı

Düşenler ol bu küfr içre bu dert mezhebden el çekdi
Ki bu dīn-i Muḥammed'den ḳabul itmez Müselmānı

İmān it sözime cānā bu nazmım eyleyüb icrā
Nazar ḳıl çeşm-i 'ibretle tamam añla mu'ammāyı

Evlādır āh-ı Muḥammed'den alubdır menziliñ Naḳşı
Anıñçün küfre düşmezler olubdur cümleden fānı

61

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Şun ey sāḳi bize lūṭuf o bir cām-ı muşaffiyi
Açılsun şāf olub diller içüb ol cām-ı şahbāyı

İrüb peymāneler devri bugün bizim içre ey sālīk⁹⁰
İçilsün bāde-yi vaḥdet beyān it gel mu'ammāyı

⁹⁰ Vezne uymuyor

Küşād it alb-i ‘uřřākı beā biñ ref‘ idüb āhir
Cemālīñ gōrsün ‘aşıqlar bugün gel it tecellāyı

Görüb hayrān u mest olsun göñül Mecnūnveř āhir
şunub la‘l-i řarābından uyandır ‘aş-ı Leylāyı

Aub cān gözleriñ āhir cemālīñ bunda gōrsünler
Ki görmez bunda görmezse yārın anda dilārāyı

Kemāl-i udretiñ Hāı bu Naşıyı red itme kim
alubdır ıl ü āl ire idersin urı du‘āyı

33b

62

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Yaalar āk idüb didim ilāhi adir Mevlā⁹¹
Muadderdir bu dūnyā kim niāb olmuş o Settāre

Didi ey ‘abd-i memlū kim anı kimsin su‘al ittiñ
O Hāy ismine mazhardır řıfātımdır o mekkāre

Olur kim irdi bu sırra dehāniñ dikdiler anıñ
Zebān oynatmadılar bil bu dilden aşla āgyāre

Gıceyi gūndūzi fehm it ayırma yāre maħrem dūř
Gūneř tefsir ider anı dū gün ařlı u yekpāre

Bu bir lev-i mūcellādır tecellī etse zātım gör
Gōrinür yer yūzi ü dūnya gehi āg gehi ara

Muařřal söz budur Naşı yolında řeyħiniñ başın
Diriğ itmezdi Billaha irişmişdi bu esrāra

⁹¹ Vezne uymuyor

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

Ne irerse saña bilkim o Hâk'dır
Özin Hâk bilmeyen Hâk'dan ırâk'dır

Şorarsan âteş-i 'aşkı baña sen
Derûn-i sinem içre bir ocağ'dır

Sevib 'aşıkların cânâ ezelden
Yağar 'aşk odına cânîñ kıyağ'dır

Ne bilsün zâhid-i hõdbîn bu dilden
Hüdâ bildirmedi andan ırâk'dır

Ola kim kaldılar taqvä yüzinde
Ne tuymışdır bu sırrı ne tuyacağ'dır⁹²

Degil Hâk'kiñ seniñ zâhid bu yollar
Cefâ vü cevri çok müşkül soğaç'dır

Vücûduñ añlayub muhkem ırağ it
Saña senden yakın yollar uzağ'dır

Qoyub Hâk'kı varub bir gayrı sevme
İriş ol menzile ol ki konağ'dır

Olursa birdir hattıñ iki yaşı
Gider mi yire hiç olki budağ'dır

Yüri zâhid bu sevdâdan egin çek
Şağın şanma bu menziller turağ'dır

⁹² Vezne uymuyor

Halāş it kendini bend ü belādan
Ki da 'im etdügi saña tuzaktadır

Eger ' aklıñ irişmezse bu käre
Niçün dirsın bu bātıldır bu Hâkdır

Görin Naşşî' i kim yāriñ yolında
Şaķınmaz başını merd-i kucaktadır

34b

64

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Anuñ kim cürm-i ' işyāniñ keremle' afv ide Mevlā
Görür bağ-ı behişt içre anıñdır cennet-i ā' lā

Belā destinde dildāriñ o kes kim oldu maħbūbı
Çeker el ğayrı Hâkdan ol anıñdır vuşlat-ı Leylā

Şaķın gel rāh-ı vaħdetde yüziñ döndirme ey zāhid
Gider şalbenden inkārı göziñ aç irmedin ferdā

Dolaş devr eyle bul āħir bu dehriñ bāğbāniñ kim
Şalem aşlamadın virmez bu kevn içre şevket almā

Özin bir dürr-i yektādır oñat fehm eyle ol cānı
Şedefdir hayme-yi ' unşur gönülde çalkānan deryā

Bu remzin bilmeyen sırrın şalır lāiçre ey Naşşî
Açılmaz dide-yi ğaflet ne bilsün kim nedir elā

35a

65

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Fā'lün

Döne dilberī olsun bize ğaddār didim
Gelmediñ yanıma getdiñ şanı iqrār didim

Ne devâdır taķınasın güli her hâr didim
Eylediñ cân u cihânı beni bîzâr didim
Bülbülün zârın işide ey gül gülzâr didim
‘Ahd ü peymânımı gel eyleme inkâr didim
Meded Allâhın seversen meded ey yâr didim
Va‘de-i vaşla hilâf eyleme zinhâr didim

Ƙahr idüb döndi baña hışmile ol yâr didi
Be ne virdiñ elimizsin şü baña var didi
Seniñ için baña çok ta‘n ider aĝyâr didi
Varayım hâna ki bir şeb yeter ol zâr didi
Şunayım aĝzına hoş la‘l-i şekerbâr didi
Dehanından bu haber çıkmaya zinhâr didi
Meded Allâhın seversen meded ey yâr didim
Va‘de-yi vaşla hilâf eyleme zinhâr didim

Ey lebi müd saçı sünbül yüzi gülzâr didim
Başıma eyledi dünyâyı ĝamiñ târ didim
Çekerim çünkü seniñ cevriñi pesyâr didim
Ėad menende ĝulunum bir dileğim var didim
35b Ėasretiñ eylemeden cân u dile kâr didim
Merhem-i vaşlını ben ĝastaya bir sâr didim
Meded Allâhın seversen meded ey yâr didim
Va‘de-yi vaşla hilâf eyleme zinhâr didim

[...]93

Beni gerçek sever iseñ bire bîkâr didi
Señ raķibe diliñ ile yûri yalvar didi
Göndere saña beni şâyet o murdâr didi
Yâhûd öldür o iti vü beni ĝurtâr didi
Göresin mihr ü vefâ nice olur yâr didi

93 Müsemmen olan bu şiirin son bendinde mahlasın geçtiĝi mısra olması muhtemel olan bir mısra eksiktir.

Meded Allāhın seversen meded ey yār didim
Va‘ de-yi vaşla hılāf eyleme zinhār didim

66

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Yaraşmaz saña gül ağyārile yār olma sulţānım
Gül-i bāğ-ı canāsın hemidem hār olma sulţānım

Saña ey mehtābında geçinür her kişi bende
Şağın nāğāh bir bende giriftār olma sulţānım

Biraz ğayret gerek erde қоşulma degme nāmerde
Muhibden ğayrı bir ferde vefādār olma sulţānım

Cemālin döndi gülzāra şağın yüz virme her hāra
Yazıkdır bülbül-i zāra dilāzār olma sulţānım

Bugün Nürī ileyhisin emvāliniñ penāhısın
Güzellerin pādişāhısın cefākār olma sulţānım

36a

67

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Ġanīdir ‘aşkla gönlüm ne malım var ne menālim var
Ne vaşl-ı yāre hāndānım ne hicrāndan melālim var

Ne sağ olmağ murādımdır ne ölmekden kaçār gönlüm
Cihānda fitne-yi ‘aşğ olalı bir öz ki hālım var

Ben ol hayrān-ı ‘aşkı kim yitürdüm ‘aql-ı idrāki
Ne ‘ālemden haberdārım ne kendimden hayālim var

Ne seyr-i şoğbet-i yārān ne meyl-i külbe-yi ağzān
Ne ta‘ n-ı zāhid-i nādān ne cenk ne cidālım var

Cihān fānidir ey Yahyā Hüvelḥayy u Hüvelbākī
Değişmem atlas u çarḫa benim bir köhne şālīm var

68⁹⁴

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Ne cām-ı bāde-yi gülgūna beñzer yār-ı hemdem var
Ne şadr-ı şafḫa-yı meyḫāne gibi cāy-ı ḫürrem var⁹⁵

Beni 'ayb eylemeñ dā'im olursam mest-i lāya' kııl
Ki biḫūş daḫi olsam sūd kıılmaz bende bir ğam var⁹⁶

Dil ü cān naḫdini şarf eyledim heb rāh-ı 'aşkıñda⁹⁷
Gel imdi gör gözimde daḫi bir şarf idecek nem var

Ruḫuñ bāğıñ raḫib-i dīvsiret seyr ider gördim⁹⁸
Yüzini göremez yıllarca amma bunda ādem var

Şafā-yı şafvet-i ṭāb' iñ yeter eglence ey Bākī
Biḫamdillāh ne ğam yersin eliñde sāgar-ı Cem var

36b

69

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Gedāmız şāha baş egmek dil-i āgāhimiz vardır
Faḫir iseñ ne ğam bekler ğanī Allāhımız vardır

Der-i şāhā tenezzül itmeziz zīrā niyāz içün
Bizim 'arş-ı yirinden yüce bir dergāhımız vardır

⁹⁴ Bu şiir Bākī Divanında muhammesdir. Burada sadece son iki dizeler alınmış.

⁹⁵ Bu mısra Bākī divanında *Ne sadr-ı gūşe-i mey-hāne gibi cāy-ı hurrem var* şeklindedir.

⁹⁶ Bu mısra Bākī divanında *Ki bi-hūş olmasam āsūde kılmaz bende bir gam var* şeklindedir.

⁹⁷ Divanda üçüncü bendin son iki mısrası olması gereken bu beyit divanda yoktur.

⁹⁸ Metinde *seyr ider gördim* şeklinde yazılan kısım divanda *seyr ider her gün* şeklindedir.

Bizi çāk şöyle bīkes şanma ey zāhid ‘ aşk idelü
Zemīn ü āsumāna hükm ider bir şāhımız vardır

Bize şems ü kamerle ey felek kerm olma kim pīrim
Bedende dāğlardan nice mihr ü māhımız vardır

Nola bu dehr-i dūna meyl ü māla rağbet itmezseñ
Melāhat kişveri içre ulüv-i cāhımız vardır

Budur bend-i fenādan tañmıdır havf etmeyüb geçseñ
Bizim ‘ aşk u muḥabbet gibi çok hem-rāhımız vardır

Ḥasūduñ tīr-i şimşiriñ görüb havf eyleme Fevrī
Bizim de tavuk teliyle tīg-i āhımız vardır⁹⁹

37a

70

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Tende cānım cānda cānānımdır Allah hū diyen
Dilde sırrım sırda sübhānımdır Allah hū diyen

Dest-i kudretle yazılmış yüzine āyān hū
Göñlümün tahtında sulṭānımdır Allah hū diyen

Cümle ā' zādan gelür zıkr-i enelḥaḳ nā' rası
Cism içinde zār u efğānımdır Allah hū diyen

Giceler [tā]¹⁰⁰şabaḥ olunca iñledir bu derd beni
Derdimiñ içinde dermānımdır Allah hū diyen

Yere göge şıgmayan bir mü'miniñ ḳalbindedir
Ḳatreminiñ içinde ' ummānımdır Allah hū diyen

⁹⁹ Vezne uymuyor

¹⁰⁰ Vezin gereği bu kelimenin olmaması gerekir.

Kisve-i tenden mu' arrā seyr ider bu gökleri
Çarḥ uran abdāl-ı 'urbānımdır Allah hū diyen

Her kişiye kendiden aḳreb olan Mevlāsıdır
Ey Niyāzī tende mihmānımdır Allah hū diyen

71

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Rumūz-ı enbiyāyı vāḳıf-ı esrār olandan şor
Enelḥaḳ sırrını candan geçüp berdār olandan sor

Yürü var ehl-i tecrīdi 'alāyık ehline şorma
Anı cān u cihānı terk edüp deyyār olandan şor

Gehī ḳahr u gehī lüṭfi kemāliñ bulmaḳ isterseñ
Fenā ender fenāda yoḡ olup hemvār olandan şor

Dilā bu Mantıḳuṭṭayrı feşaḥat ehli añlamaz
Anı ancaḳ ya 'Aṭṭar u yaḥud Ṭayyār olandan şor

Anadan doḡma gözsüzler kemāhı görmez eşyāyı
Niyāzī vech-i dildarı ulülebşār olandan şor

37b

72

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

Ey çarḥ-ı dūn ne'tdim saña hiç virmediñ raḥat baña
Güldirmedin öñden şoña ah miḥnetā vah miḥnetā

Bendinden āzād itmediñ feryādıma dād itmediñ
Bir dem beni şād itmediñ ah veyletā vah veyletā

İrişmedi dosta elim Raḥmāna varmadı yolım
Çıkmadı başa menzirim ah ğurbetā vah ğurbetā

Kārımdurur derdile ğam gitmez başımdan hiç elem
Gülden cüdā bir bülbülem ah firkatā vah firkatā

Mecnūnveş āh ideyim Ferhādveş vāh ideyim
Bu virdi hergāh ideyim ah ḥayretā vah ḥayretā

Varmazsa yolım şeyhime şarmazsa merhem yāreme
İtmezse çāre derdime ah ḥasretā vah ḥasretā

Yanar Niyāzī derdile hiç kimse yok ḥālīñ bile
Nālān olub girdim yola ah rıḥletā vah rıḥletā

38a

73

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Dilā gülzār-ı dehr içre benim bir gül' izārım var
Öter bağında bülbüller boyı serv-i çınārım var

Nikābın ref' idüb aḥir cemālin gösterelden ol
Alıbdır 'aqlımı benden ne şabr u ne qarārım var

Silüb dil levḥiñ ey zāhid mücellā idebildiñse
Görinür ḥāne-yi dilde gelür bir yār-ı ğārım var

Girüb meydān-ı 'aşkıñda niçün top itmeyem başım
Tutar destinde çevgānı çalar bir şehsüvār[ım]¹⁰¹ var

Uçubdır āşiyānıñdan şikār ardınca ey Naḫşī
Zamānıñ gözleyüb bekler benim bir şayd-gerim var

¹⁰¹ Vezin ve kafiye gereği bu kelimenin *şeh-süvarım* şeklinde olması gerekir.

ĠAZEL-İ NAKŞİ

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Degildir haqqıñ ey zāhid şaķın medh itme dildārı
Ki bilmezsin 'arif sırrın bu 'aqlıñ anda yoķ kārı

Bilenler işbu esrārı çeküb el cümleden cāna
İrer menzıl-i maķşūda olur ol cümleñiñ vārı

Zehi 'aşkıñda dildārıñ vişālīñ isteyenler çok
Özin maħv eyleyen āhır olur anıñ ħaridārı

Çeküb el cümleden cānā tūran Kaf u kanā' atde
Olur Simurğveş anlar bugün şayd eyler ol yārı

Bu remze sırr-ı vaħdetden ħaberdār olmayın Nakşī
Öziñden biħaberdır ol ne bilsün işbu esrārı

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Şaķla sālīk gel bu sırrı ehl-i esrār ol yūri
Görme 'aybıñ kimseniñ hiç sende settār ol yūri

Görindir yoķluķda varlıķ gir gōñül Mışırına sen
Al ħaber dil Yusufundan vaşl-ı dildār ol yūri

Gel oķu ilm-i ledünnī biñ nazār kııl 'āleme
Küfr ü imān dīn ü mezheb baħr-i envār ol yūri

Çek elin ħayrı ħaddeden merd iseñ zāhid bugün
Geç bu benlik perdesinden sen de deyyār ol yūri

Çal Enelhağ turesinden gel ey gönül Manşürveş
Defter-i ‘uşşāka kaydol sen de berdār ol yüri

Gel gider inkār-ı zāhid eyle imān küfrini
Zümre-i ‘aşıkdan ol gel bāri ebrār ol yüri

Çek elin ħurfundan anıñ ma‘ nasın gör Nağşiyā
Aldanub şüretten qalma baħr-i ezmār ol yüri

39b

76

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Yağma cānım nāle-yi biiħtiyārımdan şağın
Dökme kānım āb-ı çeşm-i eşkbārımdan şağın

Şu virir her şubħdem göz yaşı tığ-i āhıma
Çok beni incitme tığ-i ābdārımdan şağın

Cevr odı yağdı beni yanımda durma ey gönül
Bir tuğuşmuş āteşim ħurb-ı civārımdan şağın

Ten eviñden raħtıñı cehd eyle ey cān taşra çek
Āfet-i seyl-i sirişk-i bāqārārımdan şağın

Gerçi kim bir ħāk rehim kimse beni almaz göze¹⁰²
Çok ħağāretle nazār qılma ħubārımdan şağın

Turma qabrim üzre ey ‘ aşğ içre benteg olmayın¹⁰³
Ta‘ na taşıdır saña seniñ mezārımdan şağın

Şāh-ı mülk-i miħnetim ħayl ü sipāhım derd ü ħam
Ĥayl-i biħadd ü sipāh-i bişümārımdan şağın

¹⁰²Bu mısra Fuzûlî divanında *Gerçi bir ħāk-i rehim kimse beni almaz göze* şeklindedir.

¹⁰³ Bu beyit Fuzûlî divanında yoktur.

Ey Fuzūlî kaᅇı maᅇbūbı ki sevseñ raᅇmı var
Kıl ᅇazer ancaᅇ benim biraᅇm yarımdan ᅇaᅇın

40a

77

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Cem' göñlüñ devr cevrenden perişān olmasun
Çarᅇ fermānıñla gezmekden peşimān olmasun

Yer işi gök cünbişi re 'yiñle bir dem olmasa
Yedi iᅇlim ü toᅇuz gerdün-ı gerdān olmasun

Bir binādır devletiñ olmuş penāh-ı ᅇāş u 'ām
Ol binā yā Rab cihān olduᅇa virān olmasun

Kılmasa 'ālem murādınca medār olsun ᅇarāb
Olmasa devrān seniñ re 'yiñle¹⁰⁴ devrān olmasun

[.....]¹⁰⁵

Tābi' olsun cümle-yi 'ālem seniñ fermānına
Cümle-yi 'ālemde senden ᅇayrı sultān olmasun

Laᅇza laᅇza ᅇülşen-i medᅇiñde ᅇüyā olmasa
Bülbül-i nuᅇkı Fuzūlīniñ ᅇoşelᅇān olmasun

40b

78

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

'Aşᅇdan cānımda bir pinhān marāz var ey ᅇakīm
ᅇalkā pinhān derdim iᅇhār etme zinhār ey ᅇakīm

¹⁰⁴ Metinde *re'yinle* şeklinde geᅇen sözcük divanda *re'yince* şeklindedir.

¹⁰⁵ Burada divanda olan bir beyit eksiktir.

Var bir derdim ki çok dermāndan artıktır velī¹⁰⁶
Koy beni derdimle dermān eyleme var ey ḥakīm

Ger başub el nabzıma teşḥīş kılsañ derdimi
El-emānet kılma her bīderde izhār ey ḥakīm

Gel benim tedbīr-i bīhūdumda sen bir sa'y kıl¹⁰⁷
Kim olam bu derde artık giriftār ey ḥakīm

Gör ten-i 'uryān ile aḥvālimi hicrān günü
Var imiş rüz-ı kıyāmet kılma inkār ey ḥakīm

Çekmeyince çāre-i derdimde zaḥmet bilmediñ
Kim olur dermān-ı derd-i 'aşka düşvār ey ḥakīm

Renc çekme sıhhat ümīdiñ Fuzūlī den getir
Kim ḳabūl-i şıḥḥat etmez böyle bīmār ey ḥakīm

41a

79

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Şabā luṭf ittiñ ehl-i derde dermāndan ḥaber virdiñ
Ten-i mecrūḥa cāndan cāna cānandan ḥaber virdiñ¹⁰⁸

Ḥazān-i ḡamda gördüñ izṭırābıñ bülbül-i zārıñ
Bahār eyyāmı tek gülberg-i ḥandāndan ḥaber virdiñ

Sözünü vaḥy-i nāzil ger desem ben hiç küfr olmaz
Cihānı ṭutmuş iken küfr ü imāndan ḥaber virdiñ

¹⁰⁶ Metinde *veli* şeklinde geçen kelime Fuzūlī divanında *bana* şeklindedir.

¹⁰⁷ Bu beyit Fuzūlī divanında Ger benim tedbīr-i bih-būdumda sen bir sa'y kıl /Kim olam bu derde artıkrak giriftār ey ḥakīm şeklindedir.

¹⁰⁸ Bu mısra Fuzūlī divanında Ten-i mecrūḥa cāndan cānandan ḥaber verdin şeklindedir.

Didiler yār ‘uşşākıñ gelür cem’ itmege gönülün
Meger kim yār uşşāq-ı perişāndan haber virdiñ

Süleymān mesnedinden dīv-i gümrāh[ıñ]¹⁰⁹ rağbetiñ kestiñ
Deñizde hātem-i hük-m-i Süleymāndan haber virdiñ

Fuzūlī rüzigārım tīre oldı Şām-ı hicrāndan
Nesīm-i şubḥ tek hurşid-i raşşāndan haber virdiñ

42b

80

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün
Dildāra müştāk oldı cān anıñ camālin arzular
Hicrāna katlanmaz gönül yāriñ vişāliñ arzular

Yandırdı şevkıñ cānımı gör ta başından kim nice
Cānım şuşamışdır lebiñ āb-ı zülālin arzular

Çarḥıñ hilāl-i bedrine gönülüm dilemez bakmağa
Niçün ki yüziñ bedr ile kaşın hilāliñ arzular

‘Āşıkların üzerine gör kim nice bel bağlamış
Şol bīvefā ‘aşıkların niçün vebāliñ arzular

Çin nāfesinden bezdi cān ‘anberden uşandı gönül
Her birisi şol dilberiñ zülfiyle ḥaliñ arzular

Yā Rab ne ḥūri çehredir şol mah-ı tābān yüzlü kim
Gördikçe anıñ yüzini güneş zevālin arzular

¹⁰⁹ Vezin gereği bu kısmın olmaması gerekir.

Şehdiñ hadīs-i şekkeriñ hoş gelmez ol müştāka kim
Şol rūḥ-ı kıuddūsūñ mañḫıḳ sırrın muğallīn arzular

‘Aşkıñda kıurbān oldıgıñ ister Nesīmī şorandan
Şol ma‘niden kim dünyāda her şey kemālīñ arzular

43a

81

Mefā’ılūn Mefā’ılūn Fa’ülūn

Yüzün gördim didim Elḥamdülillāh
Boyın gördim oқudım Құлḥüvallāh

Müselsel zülfini gördim mu‘teber
Muқavves қаşların Naşrunminallāh

Fıraқçı gözlerin yağmalarından
Yine dönüb didim estağfirullāh

Dudāgıñ şerbeti ‘ayn-ı şifādır
Sefihim ü dihim men Raḥmetillāh

Cemālın görmişim ayrıлмаğım yok
Eger inanmazsan Vallāh Billāh

Benim saña ḥayrān olubdur¹¹⁰
Ne kim Cebbār қalur elhakimüllāh

Otuz iki ḥuruf oldı vişālīñ
Vişālīñdir vişālīñdir eyvallāh

Nesīmī kıldı bir қatile tevbe
Naşūḫī tevbesi tevbe velillah

110 Vezne uymuyor

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Tecellî şevk-ı dîdârın beni mest eyledi hayrân
Enelhaq sırrını cânâ anıñçün kılmazam pinhân

‘ Aceb hayrân-ı mestim kim bilişden bilmezim yâri
Gözüm her kıanda kim bakısa görinen şüret-i Raḥmân

Benim ilm-i ledünnimden hezârân Hızır olur ‘ âciz
Benim her bir tecellimden nice biñ Mûsalar hayrân

Bu ay u gün bu yıldızlar bu giceler bu gündüzler
Bu yaz u kıışları güzler benim emrimdedir yeksân

Çürimiş tenlere bir kez eger dirsem bîizniķum
Yalın ayaq başı açık kıamusı turalar ‘ uryân

Cihân tılsımınıñ bendi benim elimdedir şimdi
Benim bugün bu meydânda benimdir top ile çevgân

44a Yüzün görelden ol yârin kıamu maḥv oldu heb vârim
Fenâ oldım beķâ buldım beķâda olmuşam sulṭân

Semâda seyr ider sırrım cihânda tolu envârim
Mü ’ellifler cemî‘ si heb benim sırrımda sergerdân

Benim şol dertli dermânı benim her ma‘ deniñ kânı
Benim ol dürr-i bîhemtâ benim ol baḥr-i bîpâyân

Şorarsan Eşrefoğlu yam ne Rûmiyem ne İzniķi
Benim ol da ’im elBâki göründüm şüretâ insân

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Kerem kı1 kesme sâkı iltifâtın binevâlardan
Elinden geldi[ği]¹¹¹ hayrı diriğ itme gedâlardan

Esîr-i ğurbetiz biz senden özge âşinâmız yok
Ayağın kesme başın çün bizim miḥnetserâlardan

Ṭabîbâ ḥâk-i kûy-i yâridendir eşk-i teskîni
Bize artırma zahmet göz yaşarır tütüyâlardan

44b Dime zâhid ki terk it simber bütler temâşâsın
Bizi kim kırtarır Settâr¹¹² şataştırmış belâlardan

Vücûdum ney gibi sūrâḥ surâḥ olsa âh itmem
Muḥabbetten ki dem ur¹¹³ incimek olmaz cefâlardan

Şabâ kûyında dildârın nedir üftâdeler ḥâli
Bizim ilden gelürsen bir ḥaber vir âşinâlardan

Fuzûlî nâzeniler görse izḥâr-ı niyâz eyler¹¹⁴
Teraḥḥum umsa ' ayb olmaz gedâlar pâdişâhlardan

45a

84

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ülün

Gördüm yüzini ey şanem elminnetillâh
Farz oldu baña kim diyem elminnetillâh

Taḳdir-i ezel baḥtile yâr oldu vü oldu
Tedbîr-i muḥâlif ' adem elminnetillâh

¹¹¹ Metinde *geldi* şeklinde geçen kelime Fuzûlî divanında *geldiği* şeklindedir.

¹¹² Metinde *Settar* şeklinde geçen kelime Fuzûlî divanında *Tanrı* şeklindedir.

¹¹³ Metinde *Muhabbetten ki dem ur* şeklinde olan bu bölüm Fuzûlî divanında *Muhabbetten dem urdum* şeklindedir.

¹¹⁴ Bu mısra Fuzûlî divanında *Fuzûlî nâzeninler görsen izḥâr-i niyâz eyle* şeklindedir.

Maḥbūbile çün devlet vaşl oldu müyesser
Cemşid-i zamān o şer elminnetillāh

Berkitti zafer fethile çalındı beşāret
Geldi ferah uş gitdi ğam elminnetillāh

Baḥtım güneşi toĝdı ve iḳbalile geldi
Şol sāh sa‘ādet-i hükm elminnetillāh

Zulmetde bugün çeşme-yi ḥayvāna irişdi
Şol Hızır Sikender-i ḥışım elminnetillāh

Zülfiñ ḥaberiñ virdi şabā gör ne getürdi
Şol kâşid-ı ferah-ı kadīm elminnetillāh

Kıldı yine ‘āşıklarına luḫf-ı ‘ināyet
Şol ‘ādet dā’im kerem elminnetillāh

Şol Ka‘be-yi cenābıñ kıyusu devlet ü baḥta
Gör kim nice oldu ḥaram elminnetillāh

Ey şādiye muḥtāc olan ey raḥāta müştāk
Gel gel ki döküdi elem elminnetillāh

Ruḥulḳudüsüñ nefḥāsıdır nuḫḳ-ı Nesimī
Ḥaḳ virdigine dembedem elminnetillāh

45b

85

NAKŞİ'YE TAḤMİS

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Ḥaḳīkat nur-ı eşyādan ḥade her dem ‘ayān söyler

Ḳulāĝın tut ḳamusına işit şanma nihān söyler

Eger ādet olan diller Enelḥaḫḫ-ı hemān söyler
Eyā sen şanma kim senden bu güftārı nihān söyler
Veyā terkīb olan ʿ unşur yaḥud laḥm-ı zebān söyler

Seni ol zātına murʿat idüb zarfiñdurur eşyā
Heb emrine mücellādır görünen esfāl ü āʿ lā
Zuhūruñ maẓhar-ı tāmdir vücūduñ nüsha-yı kübrā
Seni çün saña bildirmek murʿadıñ ıḫşid idüb Mevlā
Aʿ nāşırdan giyüb bir ʿon yüzüñden tercümān söyler

Muḥabbet gözini ʿ aşkı idüb iʿ lān dil ü cānda
Bitürdi bir şecer güyā idüb seyrān bu meydānda
Müzāhir cāmiʿ -yi esmā düzüb insān bu elvānda
Yer etdi cümle eşyāyı özin nihān idüb ānda
Görindi nice biñ yüzden ʿo gitdi nihān söyler

Mescīdden bañ ider cümle maʿ ādine diliñ serger
Nebātıñ feyzi ḥayvānıñ ḥayātıdır demek ey er
Seniñ emriñle sārīdir hüviyyet her işi işler
Kimiñdir bunca cünbüşler kimiñdir nuḫḫ iden gevher
Öziñden olmadın ʿ ārif ki senden özge kān söyler

46a Zuhurundan zuhur etdi ʿ aceb seyrān bu eyvānda
Zaman maḥfī şor zāhir vücūd-ı imkān bu meydānda
Muḥabbet kenzini iẓhār iden insān bu ekvānda
Ḥıyāl-i zıl yeter ʿ ibret görinen ḥayme-i tende
Degildir nuḫḫ iden şüret derūnunda ʿ turān söyler

Gelemi Hāşimī zevḫin ʿ tıyan ʿ āşıklar ey Naḫşī
Cemāli ḥüsnüñ seyrin iden ʿ āşıklar ey Naḫşī
Ḥaḫīkat bezminiñ keʿ siñ tutan ʿ āşıklar ey Naḫşī
Sefihim ü dihim ḥamrıñ iḫen ʿ āşıklar ey Naḫşī
İrer maʿ şūḫına anlar mekāndan lā-mekān söyler

NAKŞİ'YE TAHMİS

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Haķikat zāt-ı Mevlādan amu eyā  ayān syler
 İit semi' -i bairetle aın anma nihān syler¹¹⁵
 Kıyāmet alayub Hala enelhaı hemān syler
 Eyā sen anma kim senden bu gftārı dehān syler
 Veyā terkib olan  unur yaud lam-ı zebān syler

Saa irmek iun ırmaz dn  gn devr ider eyā
 Seni mur'āt idinmidir mzāhir esfel  ā' lā
 Vcdu mazhar-ı tāmdir cemāli āyet-i kbrā
 Seni n sāki bildirmek mur'ādı ad idb Mevlā
  Anāırdan giyb bir don yzinden tercmān syler

Mrekkebin cmle mfredde numne sırr-ı ekbersin
 Bugn nef eyleyen ruı amu ecsāda bil sensin
 Eger bilmez ise adri gezer meydānda bir arsın
 Olar kim bilmedi nefsin  arifden almayub dersin
 Degildir Haı  arifden zin bilmez bilen syler

47a Bāıı āh-ı  ālemdir zuhru retā kemter
 Ziyā ba-ı cihān sensin cemāli sd-ı defter
 Demekden var olub eyā idegr bu szi ezber
 Kimidir bunca cnbler kimidir nu iden gevher
 ziden olmadın  arif ki senden zge kān syler

Selāmet bulma istersen olagr mride bende
 Aradan vir mur'ādına gresin tā seni sende
 Ki āir zge retde grinb olma ermende

115 Vezne uymuyor

Bırakdı cümle eşyâyı özin pinhân idüb anda
Degildir nuṭṭ iden şüret derûnunda ṭuran söyler

Kelâmından alur feyzi çü her ‘aşıklar ey Naḳṣî
Seniñ nuṭṭuñla ihyâdır bugün ‘aşıklar ey Naḳṣî
Zuhûruñ sırr ile Hâşim bilür ‘aşıklar ey Naḳṣî
Sefihim ü dihim ḥamrîñ içen ‘aşıklar ey Naḳṣî
İrer ma‘ şûḳına anlar mekândan lâmekân söyler

47b

87

NAḲṢÎ'YE ṬAḤMÎS

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Cemâlin vaşfin ey dilber eger çe tende cân söyler
Lebiñ esrârını ‘aşık velâkin râygân söyler
Ki nuṭṭun emr-i Ḥaḳḳdır men serin‘ ârif nihân söyler
Eyâ sen şanma kim senden bu güftarı dehân söyler
Veyâ terkib olan ‘unşur yâḥud laḥm-ı zebân söyler

Lebiñ cām-ı meşâfidır kelâmıñ sûre-yi Kevşer
Kitâb-ı Ḥaḳḳdurur vechiñ te‘ âli şâne-yi ekber
Kimiñdir yazılan âyet kimiñdir oḳunan defter
Kimiñdir bu nice cünbüşler kimiñdir nuṭṭ iden gevher
Öziñden olmadın ‘ ârif ki senden özge kân söyler

Cemâli hüsnini tezyîñ idüb bu kıble-yi bende
Kemâl-i ḥikmetiñ göstermek için şüret ü cânda
Bu ḳudretile yazdı ism-i fazlîñ şekl-i insânda
Yer etdi cümle eşyâyı özin pinhân idüb anda
Görindi nice biñ yüzden velî kendi nihân söyler

Ḥaḳiḳat ‘ilmine ümmülkitâb oldıñ ise ersin
Göñül gözine şüphe perdesin çekdiñse kâfirsin
Eger şems-i cihânârâ olursan dâḫi bifersin

Şular kim bilmedi nefsiñ ‘ arīfden almayunb dersin
Degildir haqqı ‘ arifler özin bilmez yalān söyler

48a Zuhūr etdi kamu ‘ ālem hitāb kāf ile nūnda
Nefhet fih-i men rūhı izāfet oldı cān tende
Yaradılmış ne kim vardır kamu oldı saña bende
Hıyāl-i zıl yeter ‘ ibret görinen hayme-yi tende
Degildir nuṭṭ iden şūret-i derūnunda ṭurān söyler

Yüzünden istivā sırrın bilen ser ü kad-ı bālā
Olurdur mekteb-i ‘ irfān içinde ‘ ālemül‘ alā
Ne bilsün ders-i hüsnüñden seniñ kâzî yāhud melā
Seni çün sāki bildirmek murādıñ kaşd idüb Mevlā
‘ Anāşırdan giyüb bir ṭon yüzüñden tercümān söyler

Göñül gözini ğafletten açan ‘ aşıklar ey Naṣṣı
Olardır haqqı bāṭıldan seçen ‘ aşıklar ey Naṣṣı
Ḥalilī gibi varandan geçen ‘ aşıklar ey Naṣṣı
Sefihim dīhim hamrıñ içen ‘ aşıklar ey Naṣṣı
İrer ma‘ şūḡına anlar mekāndan lāmekān söyler

48b

88

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Ḥuzur-ı inḡıyādı vāḡıf-ı esrār olandan şor
Zuhūr-ı evliyāyı cāmi‘ -yi envār olandan şor
Kenz-i murṭazā-yı noḡta-yı devvār olandan şor
Rumūz-ı enbiyāyı vaḡıf-ı esrār olandan şor
Enelḡaḡ sırrını cāndan geḡüb berdār olandan şor

Ṭariḡ-i Ḥaḡḡa taḡlidi ḡaḡāyıḡ ehline şorma
Ḥaḡiḡ-i nur-ı tevḡidi daḡāyıḡ ehline şorma
Şaḡın bu silk-i tefridi ḡavāyıḡ ehline şorma

Yürü var ehl-i tecrīdi ‘ alāyık ehline şorma
Anı cān-ı cihānı terk idüb deyyār olandan şor

Fenāyı terk eyle yāriñ vişāliñ görmek istersen
Beķāyı zevķile da’im cemāliñ görmek istersen
‘ Aceb ‘ ayn-ı cemāliyle celāliñ bilmek istersen
Gehi ķahr u gehi lütfuñ kemālin görmek istersen
Fenā ender fenāda yoğ olan hem var olandan sor

49a Şafā-yı mescid ü deyr-i belāğāt ehli añlamaz
Müzāhir sırrla ħaberi bidāyet ehli añlamaz
Mürekkeb noķta-yı devri ferāset ehli añlamaz
Dilā bu Mantıķuţtayrı feşāĥat ehli anlamaz
Anı ancak ya ‘ Atţār veya Ŧayyār olandan şor¹¹⁶

Müsem mā bilmeyen Hāşim kemāhi bilmez eşyāyı
Özin ‘ ulvi şanur da’im kemāhi bilmez ednāyı
Mażhar [...] ¹¹⁷ kemāhi bilmez ā‘ lāyı
Anadan toğma gözsüzler kemāhi bilmez eşyāyı
Niyāzi vech-i dildarı Ulülebşār olandan şor

55a

89

Nuţuķ-ı Hāzret-i Diyāri Baba

Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün

Bu dünyā bizlere seyrān degildir lākin illā Hū

Bu gönlüm kimseye ħayrān degildir lākin illā Hū

Nedir bu deryā-yı ‘ ummān nedir bu sırr-ı pinhān¹¹⁸

Benim gönlüme bir sulţān degildir lākin illā Hū

116 Vezne uymuyor

117 Metinde bu dizenin bir kısmı eksik bırakılmıştır.

118 Vezne uymuyor

Nedir bu cennet-i Rıdvan nedir bu Hürî ü Gılmân
Benim gönlüme bir ihsân degildir lâkin illâ Hû

Nedir bu demile devrân nedir bu derdile dermân
Baña gönderdigiñ fermân degildir lâkin illâ Hû

Nedir bu bâgile bostân nedir bu gül-i gülsitân
Diyâri kimseye mihmân degildir lâkin illâ Hû

55b

90

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Bu dünya bir hamamdır ki giren derler çıkan derler
Bunu yapmadı bir eller giren derler çıkan derler

Yapan elli yıkan elli bilinmez bunda bu erler
Gelür yer yer gider yer yer giren derler çıkan derler

Degilse mürşid-i kâmil olımaz 'ilmine 'âmil
Gezer bihûde bu câhil giren derler çıkan derler

Şufî sen mürşidiñ ara bulasın derdine çâre
Deliliñ nefs-i emmâre giren derler çıkan derler

Diyâri sen muqaddemsin ne insânsın ne isimsin
Fânî dünyâya seyrânsın giren derler çıkan derler

56a

91

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Görindi Hû baña ismin ya ben nice dönmeyeyim
Yandırır canile cismim ya ben nice dönmeyeyim

Döner yerler döner gökler bu meydânda döner yekler
Seniñ ismiñ gönlüm egler ya ben nice dönmeyeyim

Döner ol nūr-ı enverin döner ol āb-ı kevşeriñ
Döner bunca melekleriñ ya ben nice dönmezeyim

Vāhid sensin Aḥad sensin bu cānım içre bir cānsın
Döner ʿarşın döner kürsin ya ben nice dönmezeyim

Diyārī ḥasbetenlillāh bu resme eyvallāh¹¹⁹
Döner ḥüccāc-ı Beytullāh ya ben nice dönmezeyim

92

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Cemālin āfitāb olmuş ʿināyetkānı sulṭānım
Nedir bu cevr-i cefālar canımıñ cānı sulṭānım

Benim bu ʿaşq-ı āhımdan ki bir yerde ḫarār itmez
Hezār eyledikçe āhım alur eṭvārı sulṭānım

Vaṭandan derbeder oldum mekānım nerde ben nerde
Yitirdim kendimi buldum ulu Sübhānı sulṭānım

Süründürdüñ süründürdüñ yetişmez mi yetiştirdiñ
Cemāl pākine mazḫar eyle kibriyānı sulṭānım

Seniñ zülfinde bend olmuş devrān Diyārī meftūnuñ
Revā mıdır gözüm yaşı alur her yānı sulṭānım

56b

93

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Ey dilā sen beni senden yār idersen keyfine
Benim bu ğamlıca gönlüm şād idersen keyfine

¹¹⁹ Vezne uymuyor

Unutdun mı ben seniñle oynayub güldüklerim
Sen anı inkār idüb feryād idersen keyfine

Ben saña ‘aşk ile ‘āşık oldığım bilmez misin
Göñlimi i‘mār idüb ābād idersen keyfine

Şanına düşmez efendim ‘āşıkça cevr ü cefā
Diyārini lütufla āzād idersen keyfine

94

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Devr ideriz cihanı güneş miyim bilmem neyim
Biz bu demde yanarız ateş miyim bilmem neyim

Āb-ı dānemız bizi sürüm sürüm süründürür
Eriyib yıpranmadım bir taş mıyım bilmem neyim

Gönlümüz sā'atde yüz biñ devr ider talgalanır
Her biri bir dürlü borān [bir]¹²⁰ kısmıyım bilmem neyim

Bu cihāna geldik amma durmayub göçmek için
‘Ākıbet yer yer bizi bir düş miyim bilmem neyim

Ey Diyāri çün yanarsın Hāqka vāşıl olmağa
Çār köşe dolaşırsın bir kuş mıyım bilmem neyim

57a

95

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Devr ideriz cihanı güneş miyim bilmem neyim
Biz bu demde yanarız ateş miyim bilmem neyim

¹²⁰ Vezin gereği bu kelimenin olmaması gerekir.

Âbdânemız bizi sürüm sürüm süründürür
Eriyib yıpranmadım bir taş mıyım bilmem neyim

Gönlümüz sâ' atde yüz biñ devr ider talğalanır
Her biri bir dürlü borân [bir]¹²¹ kışmıyım bilmem neyim

Bu cihâna geldik amma durmayub göçmek için
'Âkıbet yer yer bizi bir düş miyim bilmem neyim

Ey Diyârî çün yanarsın Hâkka vâşıl olmağa
Çâr köşe dolaşırsın bir kuş mıyım bilmem neyim

57b

96

Yaratdı ol Mevlâ cümle cihânı
Kendisi şerî' at üzerindedir
Arayanlar buldı yolu erkânı
Anlarda tarîkat üzerindedir

Bir kâmil-i mürşide yanan var ise
Bir bir sözlerini tutan var ise
Dünyayı bir pula şatan var ise
Anıñ kalbi cennet üzerindedir

Kâmil olan kimse bihüde yanmaz
İblis ile nefsiñ yolına gitmez
Mevlâdan gayrıya elin uzatmaz
Her biri bir şan' at üzerindedir

Bunı böyle söyledi erenler
Cân gözin açub Hâkkı görenler

¹²¹ Vezin gereği bu kelimenin olmaması gerekir.

Bu fānī dünyāya meyil verenler
Derdile meşakḳāt üzerindedir

Diyārī der ki gördim bende ben beni
Cān gözin açub görüpsin sende sen beni
Budır saña Ḥaḳḳıñ luḫf-ı iḥsānı
Tāc u taḫtı devlet üzerindedir

58a

97

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fa'ülün

Ḥikmetle zemīn-i rüzgāra bindi biner ya
Eşyā bile şems-i ḳamere döndi döner ya

Ḥalk itdi Ḥüdā bunca canı şaldı cihāna
Ḳısmetleri hem raḫmetile indi iner ya

Ḥalk itdi daḫi bizler için ol iki ḫamu
Müşrikler için nār-ı ceḫennem yandı yanar ya¹²²

Kim mürşidini buldı bugün vuşlata irdi
Vuşlatıdır ol kevşeri kim şundi şunar ya

Çünki bu dem bir kāmile bağladı gönlün
Vardı geçdi bir köşede sindi siner ya

Hem kim ki ḳurar nefsi ile cenk ü cidāl
Elbetde begim bir gün olur yendi yener ya

‘Aşḳla ‘aşık olan e canım geçdi fenādan
Girdi bu ḡam-ı deryā sunagunda yunar ya

122 Vezne uymuyor

İrmedi ‘ ağıllar bunca kāmiller geldi de gitdi¹²³
Derviş Diyārī bu fenādan andı anar ya

98

Genç yaşımda düşüb ben bir sevdāya
Gönlümi şöyle bir yāre düşürdim
alem aldım güzel ismin yazmaya
arfı dört iki mim yāre düşürdim

Elbetde güzeller gelür serāser
‘ Āşık işiñ şādıdur tā serāser
Vücüdümde yer yok degdi serāser
Kendimi şöyle bir yāre düşürdim

Bir eksikdir derdim yüze ıkmaya
Yārile yüzbeyüz yüze ıkmaya
Nerd-bānım yokdır düze ıkmaya
Diyārīyem kendim yāre düşürdim

58b

99

Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün

Budır şeri‘ atın rāhı Muammed tevide geldi
Zıkr idelim ol Allahı Muammed tevide geldi

arıkāt rāhiñ şoranlar irer mürşide varanlar
Yanıñda cümle erenler Muammed tevide geldi

Yeşil sancāğı elinde nübüvvet nūrı dalında
Melekler sağ u şolunda Muammed tevide geldi

¹²³ Vezne uymuyor

Oġunur zikrile Œur'an gitdi cihān oldu nihān
Görindi ol baġ-ı cinān Muġammed tevġide geldi

Bu Diyārī günāhkārı ümmetiñdir kılar zārı
Ĥüdāniñ sevgili yārı Muġammed tevġide geldi

59a

100

Gel ey cānım seniñ diniñ imāniñ
Şerī^c atdir şerī^c atdir yā nedir
Var mı seniñ bundan ayrı gümāniñ
Şerī^c atdir şerī^c atdir yā nedir

Şerī^c atle gidenler oldu sulţān
İrişdi ol cānlar oldu bir cān
Nice yüz biñ derdine buldı dermān
Şerī^c atdir şerī^c atdir yā nedir

Şerī^c atdir seniñ ġalbiñ sarāyı
Şerī^c atdir sileñ ġalbi ġarāyı
Gösterir eşyāyı arz u semāyı
Şerī^c atdir şerī^c atdir yā nedir

Şerī^c atdir tariġatiñ anāsı
Şerī^c atdir ġaġiġatiñ bināsı
Şerī^c atdir ma^c rifetiñ ziyāsı
Şerī^c atdir şerī^c atdir yā nedir

Şerī^c atiñ şerefimdir İlähi
Şerī^c atdir enbiyāniñ silāhı
Şerī^c atdir evliyāniñ kelāmı
Şerī^c atdir şerī^c atdir yā nedir

Şerî' atdir seniñ cânın serveri
Serverinden işâretidir şu nûr
Giderir şekle şirk-i gurûr
Şerî' atdir şerî' atdir yâ nedir

Şerî' atden cüdâ kalma Diyârî
Şerî' atden alursın her hezzi
Şerî' atle olur Hâkķiñ pazârı
Şerî' atdir şerî' atdir yâ nedir

59b

101

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Bugün ben bir şehire vardım binâsı nûra nûrdır
Nice yüz biñ köşki anuñ yaradılmış mücevherdir

Yazılmış ihlaş-ı şerif nakşı anıñ dīvârında
Olur kullarına ihsân şaķın şanma muħayyerdir

Ṭa'âmı miskile 'anber nihâyetsiz қоһularla
Yemişi Ṭû'banıñ orda kemâl olmuş muṭahhirdir

Aña giren ḥalâyıklar mekân-ı me'va-yı şehre
İçüb kevşer şuyın şerbetleri tatlı mükerrerdır

Giyüb cennet libâsını sürüb zevķ-i şafâlarla
Bulur ni' meti 'uqbâda kimiñ ḳalbi Hâkķa yârdır

Ṭavanı 'arş-ı Rahmândır ḳapusu ism-i â' zamdır
Diyârî ḳalbiñ uyandır nazâr ḳıl kim o Settârdır

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ülün

Seyrân ideriz her biri bir güne şarıldı

Bîhüdedir ol şardığı mercâna şarıldı

Şeddâd gör ki yaptı nice bâğ-ı iremi

Zulüm eyleye Kâfdan Kâfa şarıldı¹²⁴

Musâya Fir'āvun nice rencideler kıldı

Ėarķ oldu şuya derya-yı 'ummâna şarıldı

Takyanusuñ aşhabları Aşhâb-ı Kehfler

Ėaķ dîn bulalım diyü pinhâna şarıldı

Nemrûd da İbrâhimi nice ateşlere şaldı¹²⁵

Yağmadı ateşler anı gülşene şarıldı

Kesmedi bıçak İsmâ'ili kesdi kayayı

Bak şu çocuğa şıdķile Sübhâna şarıldı

Medhiñ ideriz ol Nüş-ı revâniñ¹²⁶

Ėer Ėimmetile geçürdi 'ömr-i zamâniñ

Cennet-i â'lâda gördi mekâniñ¹²⁷

Tac itdi aña ihsâna şarıldı¹²⁸

Derviş Diyârî Allâh Allâh dirdiñ¹²⁹

Peyğambere ümmet ola Kûrâna şarıldı

124 Vezne uymuyor

125 Vezne uymuyor

126 Vezne uymuyor

127 Vezne uymuyor

128 Vezne uymuyor

129 Vezne uymuyor

60b

103

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Ey dilā hüsnüñ görince gönlümüz irşād olur

Bülbülü gülden ayırma dād olur feryād olur

Görmedim sen gibi bir ğamze-yi fettāneyi

Etme müjgān yaqdı gönlüm şehrini bir yād olur

Döndirir çarḡını çenber bozılır ḡandāneler

Gül cemāliñ āl-ı rengi yād olur ifrāt olur

Şorsa yārim ey Diyārī sende mi meftūn baña

Ol zamāndan ğamlı gönlüm ğuşşādan azād olur

61a

104

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Benim gördükleri seyrānların ḡişārı görsünler

Benim 'ālemlerin sırr-ı ser-i esrārı görsünler

Benim deryāda bir ḡatre ü bir zerre göründüm ki

Benim zerre içinde ḡurdıġım pazārı görsünler

Benim bātın benim zahir benim Mecnūn benim māhir

Benim şî'rimde bir şā'ir benim eş'ārı görsünler

Benim insānile insān benim 'irfānile 'irfān

Benim eşyāyile mihmān benim eṡvātı görsünler

Benim esmāda bir eşyā benim eşyāda bir esmā

Benim 'illilerde fehvā benim dīdārı görsünler

Benim dillerde Diyārī benim ol yārimiñ yāri
Benim her varlığın vāri benim mi‘ mārī görsünler

61b

105

Ḥaḫ ḫullarına bergüzar itdi seni Beyt-i şerīf
Bu ‘ālemleri murāda irgüen Beyt-i şerīf
Lemyezeldir ‘izzetinden nūrın izhār eyledi
Bu ‘ālemleri murāda irdüren Beyt-i şerīf

Her tarafından bunca dağlar rikābına geldiler
Her biriniñ bir taşını ol melekler aldılar
Emr olundu İbrāhime resm-i binā kıldılar
Bu ‘ālemleri murāda irdüren Beyt-i şerīf

Zemzem-i şerīf önünde ol Ḥacerülesvedīñ
Altun oluḫ sağında hoş yaraşur kisvetiñ
Yazılmış Ḥaḫḫiñ kelāmı mişālisiñ Cennetiñ
Bu ‘ālemleri murāda irdüren Beyt-i şerīf

Misk-i ‘anber rāyihāsı her yana varsın gerek
Yarın maḫşer dīvānında dīvāna varsın gerek
Saña yüz sürenler ile Cennete girsīñ gerek
Bu ‘ālemleri murāda irdüren Beyt-i şerīf

62a Medh ider Derviş Diyârî haddimiz olmayarak
‘Âlemiñ rükni ki sensin sende maqbûldür dilek
Sendedir cümle ziyâret hem tavaf eyler melek
Bu ‘âlemleri murâda irdüren Beyt-i şerîf

106

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Cihân bâğında bu gönlüm şaz olub gülmedi gitdi

Geçürdim âhile ‘ömrüm neşâtim gelmedi gitdi

Kimiñ aldım kimiñ şatdım bu deñlü sermaye tutdım

Nihâyetinde terk etdim elimde kalmadı gitdi

Şerî‘ at bâbına girdikde gördüm dürr-i yektâyı

Şorarsan ehl-i ‘işyâna bu sırrı bilmedi gitdi

Kemâlsizde kemâl olmuş aña bir kâmil elzemdir

Şorarlarsa bu Diyârî hayatdır ölmedi gitdi

62b

107

Kimdir bu dünyâda Mevlâyı bulmuş

Bu dervîş olanlar sultân olurlar

O da seniñ gibi anadan gelmiş

Bu dervîş olanlar sultân olurlar

Kimisi hocadır kimisi hâcı
Anlar degildir bir uluñ muhtâcı
udretten giymişler başlarına tâcı
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

Şaın anlara bulaşmak olmaz
Anlar pehlivândır güleşmek olmaz
Anların sırrına ulaşmak olmaz
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

Anların önünde nûrdan nişâni
Anlar da ‘ âlemde cânların cânı
alblerine oymuşlar iki cihâni
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

63a Anlar gül almışlar gül satmışlar
Anlar gülden terâzu tutmuşlar
alblerin nûrıyla donatmışlar
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

Üçler yediler kırklar ellidir elli
Lâhâvf ‘ aleyhim yollıdır yollı
Melekler yanıñda sağlı hem şollı
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

Böyle buyurmuşdır Rabbel'âlemin
Anların emrinde 'arşla zemîn
Haqqıla hak olmuşlar emîndir emîn
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

Dervîş olam dersen yanmamış olmaz
'Aşkıñ deryâsına banmamış olmaz
Bir kâmil-i mürşide şunmamış olmaz
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

63b Tâ ezelden deftere yazılmışdır
Anlar da kâbdan kâba süzülmişdir
Anlar da şeyhinden destûr almışdır
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

Muhammed 'Âliniñ yollarındadır
Ol Haqqıñ kelâmı dillerindedir
Kudretten Zülfiķâr bellerindedir
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

Dervîş Diyâri der ki ben de varaydım
Ayağıñıñ tozına yüzüm süreydim
Gice gündüz rikâbında duraydım
Bu dervîş olanlar sultân olurlar

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Bitince 'ömrümüz Mevlâ gelince melek olmuşam

O demde oğuna Kuran ile hatmeyle yâ Rabbi

Kelime-i şehâdeti dilimden kesme sulţânım

Unutdırma seniñ ismiñ ile hatmeyle yâ Rabbi

[...]130

Seniñ 'aşkıñ ile fikriñ geçen 'ömürlerle

Müşerref oldığım imânla hatmeyle yâ Rabbi

Resûlimiz Muhammed Muştafâdır sen anı göster

Şefâ' at isteriz andan 'âlemiñ sulţanı göster

Yüzüm sürem ayağıniñ tozına ol cânı göster

'İnâyet kıldığıñ insânla hatmeyle yâ Rabbi

Ol maşşer halkla cem' eyleyüb mizânı gösterme

Cehennemden âzâd eyle ana sen beni gösterme

Şırâtı geçmek ne müşküldür baña sen anı gösterme

Yetişdir Cennet-i zîşânile hatmeyle yâ Rabbi

Diyâri ednâ kulundur bağışla geç günâhından

Açar didelerim yaşı Cehennemiñ firâkından

'İnâyet şahibi sensin içür Kevşer şarâbından

Cemâl-i pâkını seyrânla hatmeyle yâ Rabbi

130 Şiirin bu bölümünde kafiye ve kafiye düzeni gereği iki dize daha olmalıdır.

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ülün

Haqqıñ kerem-i sırrıyla seyrân ne güzeldir
 Kırmışdurır ol bizlere cennân ne güzeldir

Haqq dostı olan girse gerekdir andan içre
 Hoşnud ise gez gel dedi Rıdvân ne güzeldir

Vildânlarınıñ desti tolu âb ile Kevşer
 'Aşş ola buyuruñ diye iç çan ne güzeldir

Ol hüriler ol hulleleri pişkeş iderler
 Gördükçe didiler ya bu insân ne güzeldir

'Arşın göbегinde bürimiş Tübâ ağacı
 Her bir yemiş anda ola ihsân ne güzeldir

'Arşın üzeri ferş döşeli nûrile enver
 Uçmağlar eyle var yûri her yan ne güzeldir

Olmaz evelim anda yoğu zıkr ü 'ibâd
 Köşkün sarâyı bağıla böstân ne güzeldir

Bülbüller öter dürlü maqâm zevk şafalarla
 Heb sevdiğin anda ola mihmân ne güzeldir

Sekiz tabakadır o maḳām la‘l-i mücevher
Biñ dürlü ta‘ām-ı miskle her ān ne güzeldir

Der Diyāri Ḥaḳḳ cemāliñ gösterecekdir
Gördükçe diyeler ulu Sübhān ne güzeldir

65a

110

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Elif Allah ḥüb yaratmış tellerin dilber seniñ
Be begendim tāye beñzer ḥalleriñ dilber seniñ

Te şanurum ki Cennetden geldi çıkdı bu perī
Cim cihāna gelmemişdir anıñ bir berāberi

Ḥa ḥaşıl olmuş meşkle anıñ her ā‘zaları
Ḥa ḥayaldir söyledikçe dillerin dilber seniñ

Dal dedim ki gel efendim ḥālime eyle nazār
Zel ziyāde çekmişim ben seniñ için kār-ı zār

Ra rahātım kesilmişdir ḳalmadı şabre ḳarar
Zel ziyāde ḳoḳulıdır gülleriñ dilber seniñ

Sin selāmet gelse bir kez göñlüme ferāḥ gelür
Şin şikeste ḳalmamışdır dilime āh āh gelür

Şad selāmet al efendim bize oğru rāh gelür
Đad durub gözlesem gerek yolların dilber seniñ

a anısub vāıf olsam Şu ‘aŐıñ ateşine
a ulümdür böyle sevdā gelmesün ul başına

‘Ayn ‘āŐıklar ‘ādeti düŐmeler teftiŐine
ayn āyet vaşf iderler allerin dilber seniñ

Fe fidansın nāza gelsin benim servi ametim
af aŐın kemāna beñzer gün gün artar firkātim

Kef kelāmı olmaz bu üsne ey gözleri āfetim
Lam layı būs idem her gün ellerin dilber seniñ

Mim meyil virme efendim hercāyi ađyāra sen
Nun nice ıldıñ cefāyı ‘āŐııñ Diyāri sen

Vav o hāyı ismiñ aldım oldıñ āŐikāre sen
Lam elifle yayabilmiŐ dillerin dilber seniñ

65b

111

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

ulmet-i hicriñle bīdār olmuşum Yā Rab meded

ntizār-ı Őub-ı dīdār olmuşum Yā Rab meded

Gülşen-i vaşlîñ nesîmin irgürüp bād-ı şabâ
Andelîb-i baġ-ı gülzâr olmuşum Yâ Rab meded

Çalmışım zindân-ı cism içre bugün tenhâ ġarib
Bu çafesde rûz u şeb zâr olmuşum Yâ Rab meded

[....]¹³¹

Her nereye varsam yaçar bu cânımı ‘aşk âteşi,
Yana yana külli pürnâr olmuşum Yâ Rab meded

[....]¹³²

Bu Niyâzî düşdü varlık câhına Yûsuf gibi
Al elim çurtar ki nâçâr olmuşum Yâ Rab meded

¹³¹ Niyâzi-i Mısrî divanında bulunan *Şol şarâbı kim anı sundun bana rûz-i Elest/Ol zamandan mest-i hûş-yâr olmuşam Yâ Rab meded*" beyiti metinde yoktur.

¹³² Niyâzi-i Mısrî divanında bulunan *Vahdet ilinde seninle yâr idim n'oldu bana/Kesret içre bend-i aġyâr olmuşum Yâ Rab meded* beyiti metinde yoktur.

IV.KAYNAKÇA

AKYÜZ Kenan, BEKEN Süheyl, YÜKSEL Sedit ve CUMBUR Müjgan, *Fuzûlî Divanı*, Ankara, Akçağ Yay. 1990.

AVŞAR, Ziya, "Tenkitli Metin Neşrinde İmla Sorunu Üzerine Yeni Düşünce ve Öneriler", *Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, (ed. Prof. Dr. Atabey Kılıç-Arş. Gör. Sibel Üst), Volume 3/6, Fall 2008, ss.75-111. <http://www.turkishstudies.net>.

AYDEMİR, Yaşar, *Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler*, *Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları Dergisi Tunca Kortantamer Özel Sayısı*, C. 2/3, S. I, 2007, s. 122-137.

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Kitabevi Yay., Ankara, 1998.

DİLÇİN, Cem, *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, TDK Yay., Ankara, 1997.

ERDOĞAN, Kenan, *Niyâzî-i Mısırî Divanı*, Akçağ Yay., İstanbul, 2008.

GIYNAŞ, Kemal Ali, *Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası*. Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi, S. 25, 2011 s. 245-260.

GÜRBÜZ, Mehmet, *Şiir Mecmuaları Üzerine bir Tasnif Denemesi Mecmua*, Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, İstanbul, Turkuaz Yayıncılık, 2012, s.97-113

KARAKOÇ, Ülkü, *Münşeat Mecmuası Konya Mevlana Müzesi Kütüphanesi 7068 (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)*, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2006.

KARTAL, Ahmet - ŞENTÜRK, Ahmet Atilla, *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Dergah Yay., İstanbul, 2010.

KILIÇ, Atabey, *Mecmua Tasnifine Dair Mecmua*, Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, İstanbul, Turkuaz Yayıncılık, 2012, s,77-96.

KURNAZ, Cemal ve AYDEMİR, Yaşar, *Mecmulara Sorulması Gereken Sorular*, Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları Dergisi, Sayı: 8/1 Kış 2013, s: 51-64

KUT, Günay, *Mecmu'a*, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler, İsimler, Eserler, Terimler), C.6. Dergah Yay. İstanbul, 1986,

KÜÇÜK, Sabahattin, *Bâkî Divanı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/TR,78354/divanlar.html> (E.T:02/05/2014)

LEVEND, Agah Sırrı, *Türk Edebiyatı Tarihi I. Cilt*, TTK Basımevi, Ankara 1998.

MERMER Prof. Dr. Ahmet, ALICI Yrd. Doç. Dr. Lütfi, EFLATUN Yrd. Doç. Dr. Muvaffak, BAYRAM Yrd. Doç. Dr. Yavuz, KOÇ KESKİN Yrd. Doç. Dr. Neslihan, *Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatına Giriş*, Akçağ Yay., Ankara, 2010.

ÖZKIRIMLI, Atilla, "*Mecmua Maddesi*", Türk Edebiyatı Ansiklopedisi, Cem Yay.

PALA, İskender, *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, L&M Yayınları, İstanbul, 2003.

PARLATIR, İsmail, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara, Yargı Yayınevi, 2006.

SÜRMEİ, Emire, *Mecmua-yi Kasaid-i Türkiyye (İnceleme-Metin)*, Yüksek Lisans Tezi, Niğde, 2003.

SAMİ, Şemseddin, *Kâmus-ı Türkî*, İstanbul, Endurun Kitabevi, 1986.

TANYILDIZ, Ahmet, *Şiir Mecmualarının Neşri Hakkında*, Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 5 S. 21, Bahar 2012, s. 224-239.

TARLAN, Ali Nihat, *Eski Mecmualar Arasında*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, C.1, s. 137, İstanbul, 1946.

TATÇI, Mustafa, *Yunus Emre Divanı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., www.kulturturizm.gov.tr

TUNÇ, Semra, *Topkapı Sarayı Kütüphanesi Revan 1985 Numaralı Şiir Mecmuası*, Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S. 11 s. 11-87

Türk Dili ve Edebiyatı Ans. Devirler, İsimler, Terimler, (Yay. Kur. Ezel Erverdi, Mustafa Kutlu, İsmail Kara), "Mecmua Maddesi" Dergah Yay.

UZUN, Mustafa, "Mecmua", *İslam Ansiklopedisi, TDV*, Ankara, 2003, C. 28 s. 265-268.

Yeni Tarama Sözlüğü, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1983.

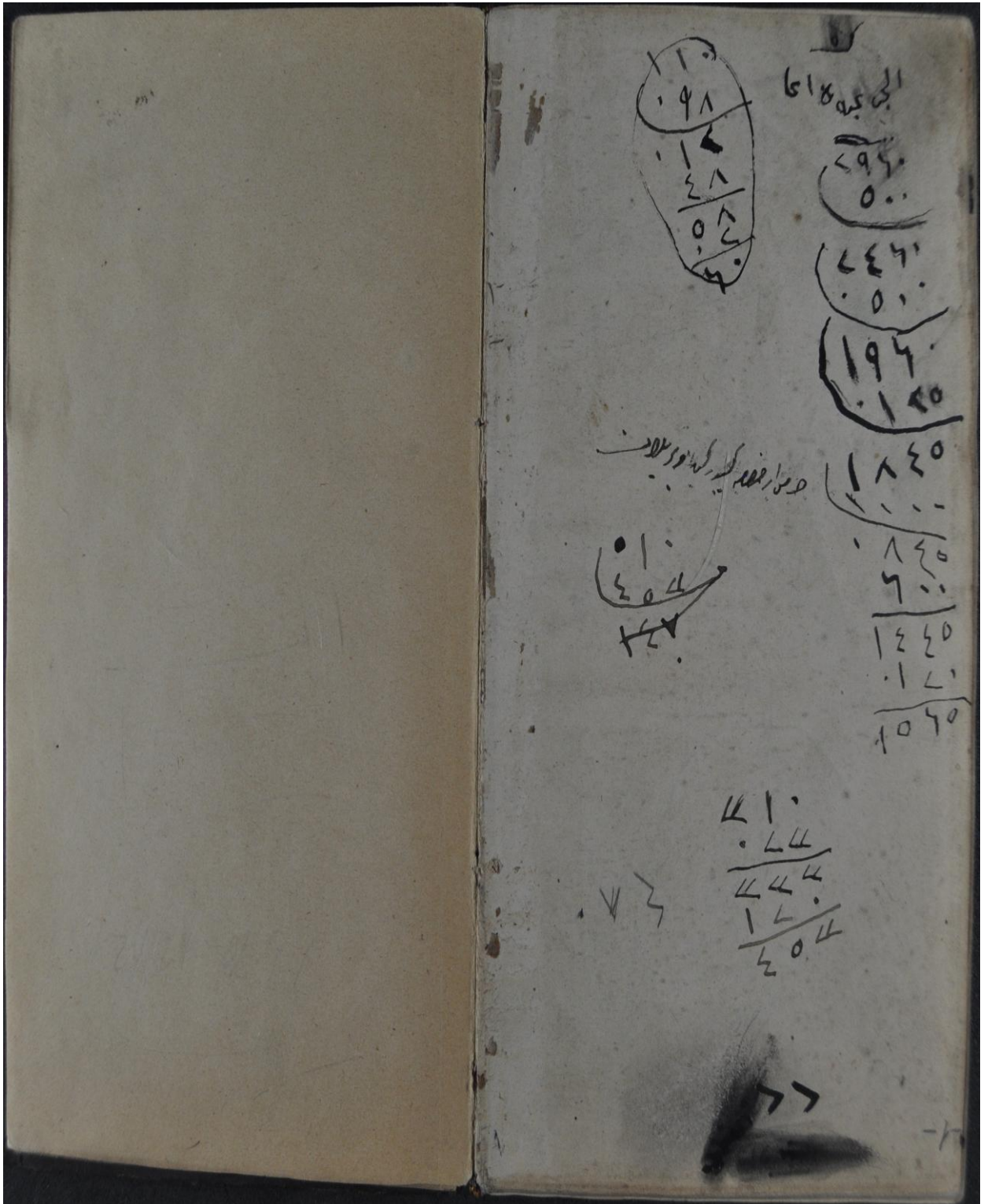
YILDIZ, ENES, *Müntehabât-ı Eş'âr ve Gazeliyât (06 Mil Yz A 799)*, Yüksek Lisans Tezi, Niğde, 2014.

V. ÖZEL ADLAR DİZİNİ

- Ahmed Fakîh, 14
Âlî, 16
Ali Şîr Nevâyî, 9
Amrî, i
Bâkî, ii, 20, 21, 22, 126
BÂKÎ, 31
Bâkî, 88
Behiştî, i, 9
Diyârî, 105, 106, 107, 108, 109,
110, 111, 112, 113, 114, 115,
116, 117, 119, 120, 122, 123
Diyârî Baba, 19
Edirneli Nazmî, 15
Eşrefoğlu Rûmî, 65
Eşrefoğlu, 41, 49, 60, 99
Eşrefoğlu Rûmî, 60
Eşrefoğlu Rûmî, 41, 49
Eşrefoğlu Rûmî, 19, 20
EŞREFOĞLU RÛMÎ, 23, 25, 26,
27, 33
Fâsîh Ahmed Dede, 17
Fevrî, 43, 89
Fevrî, 19
FEVRÎ, 24, 31
Figânî, i
Fuzûlî, 62, 75, 76, 77, 94, 95, 96,
99
Fuzûlî, ii, 19, 22, 62, 99, 125
FUZÛLÎ, 27, 29, 32, 33
Gınâyî Efendi, 16
Habîbî, 20
HABİBÎ, 23
Habîbî, 39
Hâdî, 9
Halil, 20
HALÎL, 24
Halilî, 20
Hâşim, 47, 102, 103, 105
Hâşim, 19, 34
HÂŞİM, 24
Hecrî, i
Helâkî, i
İznicî, 15
Kabûlî, 20
KABÛLÎ, 25
KAYGUSUZ, 23
Kaygusuz Abdal, 20
Mışrî, 58, 63, 68, 71, 73, 81, 82
Nakşî, 19, 34, 35
NAKŞÎ, 25, 26, 29, 30, 31, 32
NAKŞÎ, 77, 92, 101, 102, 103
Nakşî, 59, 69, 78, 79, 82, 83, 84,
85, 92, 93, 102, 103, 104
Nebâtî, 38

Nebâtî, 19
 Nesimî, 19
 NESİMÎ, 25, 33
 Nesimî, 55, 97, 98, 100
 Niyâzi, 40
 Niyâzî, 44, 59, 61, 63, 64, 66, 68,
 70, 71, 72, 74, 75, 79, 80, 90,
 91, 105, 124
 Niyâzî, 20, 21, 125
 NİYÂZÎ MISRÎ, 23, 26, 27, 28,
 29, 30, 31, 32, 34
 Niyazi-i Mısrî, ii, 19, 20, 21
 Nurî, 19
 NÛRÎ, 27, 31
 Nûrî, 65, 87
 Hâlîlî, 104
 Pervane Bey, 14
 Selâmî, 46
 Selâmî, 20
 SELÂMÎ, 24
 Seyyid Nizamoğlu, 20
 Sezâî, 20
 Sezâyî, 41
 SEZÂYÎ, 23
 Şemsî Tebrîz, 45
 Şems-i Tebrîzî, 20
 ŞEMS-İ TEBRÎZÎ, 24
 Şeyhî, 15
 Şeyhoğlu, 15
 Şî'ri, 47
 Şi'rî, 20
 Şİ'RÎ, 25
 Taşlıcalı Yahyâ, 9
 Kabûlî, 50
 Kaygusuz, 40
 Veysî, 9
 Yahya, 20
 Yahyâ, 88
 YAHYÂ, 31
 Yazıcıoğlu Selahaddin, 15
 Yunus, ii, 19, 20, 21, 44, 54, 56,
 57, 59, 61, 67, 126
 Yûnus, 45, 67
 Yunus Emre, ii, 19, 20, 21, 44,
 126
 YUNUS EMRE, 24, 25, 26, 27

VI. TIPKIBASIM

انوك طوطى كلامدن دخی حال بسته انجمن
 جهان باغده ای عقل بود در مقبول الس جبین
 نكسه سنند انجسین نه سنده كسدن انجمن
 مثلد رسوینور دله بیلابی انجمن
 اویوب تفسیک هواسنه دل ویرانی انجمن
 جهمانده عاشق صادق ایسك بر جانی انجمن
 کوزن اج جان قول اغنك طوت بو نطقم دله ایت بر جبین
 نكسه سنند انجسین نه سنده كسدن انجمن
 بنای سنكه سرمست اولوب دنیاالی انجمنك
 وجود ایجر اولان بیدی مقامی انجمنك

دلا عارف ایسك اولمه صفین بر کسیه کیز جبین
 کیز بغضین غرضدن کج اولاد در حالن و سنجین
 سیلوب مرآت قلبنی آجه کور اول گوکل کنجین
 صفین افسان کوش اتمه ان بول مسع النجین
 کوزك اج جان قول اغین طوت بو نطقم دله ایت بر جبین
 نكسه سنند انجسین نه سنده كسدن انجمن
 طیبی حاذق قلمان اولندن حسنه انجمن
 دل سوزاننه مرهم اوروب نور سنه انجمن
 فلکده عارف بالله اولندن حسنه انجمن

از نبر زمنه واصل اولان واری یوغی نیلر

بولهامی الهیدر قیاس اتمه بودل سویلر

سورالله ایله هران مشورت ییلر

بزه قوش دلخ تعلیم ایدن استادیم فرزند

مدینه شهرینه کجه خبر استرس اهل در

مدینه سویلر صور سزدل احمد مجاور در

وجودین قصری الله در ادیب کوزله مسافر در

انی بول احمدی بول کورنمز کارنمز وارد در

تقیلکک اوله یر شش دکلیج عدیله کران

محیط کل شی ایجم بولنور داخل ذرات

محل عدیز ذاتمد صفا تدر اکا مرآت

جیم مؤمن مرآت تجلی بانمز وارد در

م

یدی دوزخ سکن هشت ایجم طوبایی انجندک

یدی دریا سکر ایرماق طاغ و صحرای انجندک

کوزک اج جان قولاعک طوت بونظم دلهم ایت بجزیر

نه کسه سندن انجسیر نه کسه کسه دل انجیز

م

محمد مرشد کرامت وارد در

محل مصطفی کانتز وارد در

حبیب الله

بزی دحان مجلسده ایدله استاد

هدایت تخند قرسو طور دیوتور وارد در

دوست ایلرینیک منریلکه عالی کورندی
 درد دله درمان اولان المالی کورندی
 طوطیله لم سکر باغینک زوقی ایشدی
 بلبلر جانان کلینک دی کورندی
 مجنون کبه صحرای غلابی کز کز
 لیلایط غینک لاله سنک لی کورندی
 نین بعقوبنک کوز لری اجله عجب می
 جان یوسفنک کول یوزنک حالی کورندی
 قال اهلینک اواننی ترک ایله نیازی
 شمدن کیر و حال اهلینک حوالی کورندی

م
م

اولیایه اگری بقم کون مکان النده در
 اولیانک سری وارد کونکی عیان النده در
 سن انی سو بلیمر صفا سجلین برادر
 ملیکه حکیمین صوران اولدر ایکی جهان النده در
 حق ذاتیله صفاتیله تجلی ایلمتس اکه
 وار لغی حق وار لغیدر امر سبحان النده در
 حق انی بونده کورندی قولریند صلاح ایچوت
 استدکین صلاح ایدر قهر و احسان النده در
 قیغوسن ایدر بو علمی او قوب کلام بلدم
 شمدی زماننک حکمی کامل انسان النده در

م

حضرت حقك حبيبي سوكلې بردانسي
 اولديغيمون اولدي عالم حسنك ديوانسي
 ذات ياكندر سبب بو عالمك ايجادينه
 اولمسه تشريفك اولمدي جهان كاشانه
 يار سول الله وصالك بزمنه شائسته قيل
 ناكوكل اولسون شراب عشقك مستانه
 كتر عشقك محرومي اولمش منزلي غالباً
 هيچ عمارت استم شو كوكلك ويرنده

۴

جميع انبياء الردين محمد جمله نك شاهي
 يوزي نور دن المشرفلكر شمسيه ماهي
 يدي كوكلي كجدي قدم عرش اوستون بصدري
 ايرشدي قابه قوسين طواف يدي دركاهي
 قيلور مرجاني قربان سنك يونونه اي احمد
 نوله بزكر يوزك كور سم سحر وقتي سحر كاهي
 انوك سيري سولوكدن ملكك عاجر اولديار
 كدبك بيلر ورمز لر او بردمه وار ان راهي
 بو اشرف اوغلي رومينك كناه جو قدر در غايت
 شفاعت قيل يا محمد يوزك رشمسي قمر ماهي

م
م
م

لب جانان تسلیم ایتیکه پیمان مزوار در
 سکا جان ویرمکه بزای اجل جانمزوار در
 طریق عشق کیر مرچکیدن غصه در
 بزنده بشقه صوبر یولم از کانمزوار در
 یماک ایچک عمک جکر نروده درد کس زاهد
 شراب اشک جشمیله جکر بریائمزوار در
 دله قوندی کلوب درد غم یارای اجل بوشب
 عدم بزمنه دعوت ایله مهمانمزوار در
 شه اقلیم جهان ایجره نشر و نظری فوری
 طور در تاحشر اولنجه دفتر دیوانمزوار در

۳

نوله سن کره اولوب درس کاکلم ^{معتبر} وارد در
 بنده دور اهدن باشنده سنبلمزوار در
 بنفش زین ایدرسک سن خط کردن ^{اوزن} عاضک
 بنده قانلو داغدن نیجه کولم وارد در
 دهان اولوسنک بر تان غنچک وار ایسه ای کل
 کولک دیر لر بنده بر نو اکش بلبلمزوار در
 ایجر سن فرکیه سن عاشق شوریده لر قانز
 بنده خون اشکدن ایکی شیشه مالم وارد در
 خطک ایر شمدن سن ظلم ایدوب فوری اولدرم
 بنم جانم بنم روم بنم عمم اولوم وارد در

بدرایه کوکل جون سنی اتسه زلیلا
مفتاح فرجدر دخی الصبر جمیلا
نوش ایت قدح عشقنه شونان چون
لانقظومر رحمنندرا قوم قیلا
کل شاد دل او ان مع العسر یسر ادز
محتلم اول ریاضه کثیر و قلبیلا
بوکون اول یارده سلامک بیور رس
بونار محبت اول اکشان حلیلا
دلدار اولان ایتیمه یرر محبت
القلب من القلب الی القلب سبیلا

م

ای غریب بلبل دیارک قدر بر خبر و رکع ارک قدر
سن بویله کیسه ییار اولدن وار سنک البده یارک قدر
ارتدی کوندن کونه فریادک سنک اهر افغان اولدی معنادک سنک
عشق یجده کدر و استادک سنک یاسنک صبر و فرارک قدر
بر اینسک یوقعج خیرنده سیر زاحتی ترک ایلوب محمد کایر
کیجه کوندوردور میوب حسرتده سن یاسنک لیلی نهارک قدر
نکورندی کوله قشوقوزینه نه بوردی بقدیغجه اوزینه
کیسه محرم اولدی هیچ رازینه یاسنک محسورک قدر
کوکرم اوچارکن سنی اندرد لرحار عنصر بند لرنه اوردیله
نور ایکن ادین سازمی ددیله زکی اعتبارک قدر

بحمد الله درم الله الوع عقلم فكر الله
 ديلمده ذاتك اسماسم بكا انسر اولدي زكر الله
 كوكل ايلنه سين صوفي ايدر ايسك اكر صافي
 اجياور سكاير قاپوعيار اولور جمال الله
 بو توحيد دز مراد اولان تجلي ذات ارمكدر
 كور نيور كندی ذات ادر دكلدر صند غير الله
 بن اول پروفانيم كلمه كلوز عشقند ياندم
 نيون كلي كول اولدم بن محواتندی عشق الله
 شمسى تبريز يونی بلور احد قالمز فنا بولور
 بو عالم كلي محو اولور همان باقى قلور الله

عشق بازگانى سرمايد جانى بهادر كوردم قيانى
 والله بهادر جان تركن اورانى قلنجي كسر الله ديانى
 حيقار دى اطلاق كيدى عياني براهم ^{دوبله} ادهم سردن
 تيز حقاردر لرفوق العلايه شول عيسى كچه دنيا قوياز
 تيز انديردر لرحمت الترايه شول قارون كچه دنيا سوز
 ظالم ديو اميد بن كسر حق قبول ايلر كفن صوياني
 عاشق اولانك نشانى وارد در ملامت وارد در بلانو ^{بيان}
 علم وارد يومغور اولمه سن مردود ايدر لر مغرور اولوني
 صلاح اى منصور اول بنم درى داره جكد ييلر انشيدك
 زنه اراى يونس كوردم ديمكم
 اوده يقار لر كوردم ديه ذ

باش اجوب کبردم سماء صاحب میدان بنم

سراسر

انصلو کلسون کلندر سینه سی بران بنم

اره بنلر بنده بولسون اسند وکی سو بکین

عاشقانه عشق ایچنده جان بنم جانان بنم

اون سکر بک عالمک ویرملدن روحی ازل

مصطفی ایچون بازیلان ایت فرزان بنم

سلامی نفسنی کورن ادم بنیر صانور

هر زمانده حاضر اولوب سید اولان سیرتین

مهم

سوال

ظهور مظهر ادم رسول کبر یاد ندر

مقدس اولدی هر دم رسول کبر یاد ندر

بنونده اولان انوار ولا بنده اولان اسرار

نجلی خد اهر بار رسول کبر یاد ندر

عجبد رنجه رحمان توت بجه اولدی خون جلا

فویہ فیض حق رحمان رسول کبر یادند ر
محمد حمد بلہ ذاکر احد در احمدہ باہر
اکر باطن اکر ظاہر رسول کبر یادند ر
دبدر نغمہ رحمان دمبلہ حی اولور ابدان
ظہور ہر ملک انسان رسول کبر یادند ر
ظہوری مظہری اسبق کلام ابلہ بلندی حق
فولونہ فیض مطلق رسول کبر یادند ر
سکا عزت بودر ہاشم کہ جد نادر ابوالقاسم
نسبہ سکا نام رسول کبر یادند ر

۴

کولر کولر کل کجی کوکلم بارہ کلفنام اولان سبرده
اجبور لالوش طانی درونم جام اولان سبرده
حی و محبوب اولان سبرده خوش انبتم واردر
ولہ اسبتم بوق زاهد بدنام اولان سبرده
مذاق ابامی بر سانی ایکی باران بکاپدر
دف و مطرب فی ایسہ شوخ سیم اندلم اولان سبرده
کنور ساقی فدح بر لعل ناب اولسون شراب اولون
بمان بچستی دیمز لر رند نافر جام اولان سبرده
سباح زلفک کوکل مرہا بندر لطف ابلہ بلکجوت
ظہوری بال و بر فوشن وطن احسنام اولان سبرده
نملق ابرم بیرمغان ساقی ہ شعر
بللی نان و غلک حقی کرک اکرام اولان سبرده

آنه دن طوغردن اول برلك ايجره كان ايدم
 كسه لر بلزدي نام سوبلجه بنان ايدم
 نوبيلر بوخ اسنبا ابله جمله ائس و جن
 كلامشدرى جهانه جمله به بن جان ايدم
 بر نهان كنج ايدم كم اولما مشدلم كلكار
 اون سكرتك عالمك باننده بر سلطان ايدم
 خاق اولوب سومك سولمك كلامشدرى عالم
 عاشقى سنبدرلك جان و بر بويي حمله ايدم
 علم حكمت بحر قدرت امر حقدن هر نو
 فخر عالم مصطفى بار اولان قران ايدم
 آشنى عشقك اندن نازه لفسه باره لر
 بيگانه هم صار دم بر عجب لغوا ايدم
 نار سمره دك اندن حضرت ابراهيم

يا قيوپ

يا قيوپ كلتك اولان آتسوزان ايدم
 زنج ابله امر ايمشكن زاهد اسماعلى
 بر آجوب كوكلر بوزندن هم انسان قريا ايدم
 نقشيا د خان زندن جيدر ك بودرسنى
 اوقيوب كوز ايميدم والده و خيرا ايدم

تم

اشرف الصفا

اي عجب بلسم نذر يارب بودر ربك چاره سى
 دون كون ارتر او فونمز بودر كجك باره سى
 بودر كجك باره سنه هيج طيب فلمر علاج
 اي عجب وارمى اوله نيميلين بيجاره سى
 چاره سى بي چاره لكدر يه بودر رك ههات
 چون بلا بودر جنده در عاسقنلرين سبنا روسى
 كوزى باشلى بفرى بلنلى سسنيهي ذلك ذلك

اولمتم عالم الجنده عشقك اواره سى
 هر كيم اغمس بر بلادك وارسون اول غلغى دكل
 كورسون اكا داخى نيلر نفسنك اماره سى
 عاشقى هستون بولنده باره باره انه سر
 جاعر دوست دوست ديو عاشقك هر باره سى
 اطلس و بياكبان دخل اينملون درونلرى
 ورمزم بوزبك حريمه حريفه مك بر باره سى
 اشرف اوغلو روجى بوغونو كرتار اولدى
 دوستى بر در بابه كيم بو قدر انك كناره سى

تمت

بقره زاهدن كوزيله اولبايه سر سرى
 بلدين سن سربن الك چك الين ازلدن بور
 اولبا سر كولدرد چون ازلدن سن اكا
 بلبل اولد كسه حقيقت وارفغان ايت كبرى
 اولبا سر رهقار كم طونر سه دلمنك
 ابر كور زان خدابه كوستر بغير
 اولبا اولكرد كم اون ساكن برك عالمى
 حكيمه رام ابلسندر اچ كوزين سن ايرى
 نسل امدن دكلدر بلش اول سن اولبا
 سرى حقدرد علمى انك ايجر بدن ايجرى
 اولبا بر كيزلى كنجدر كيم مناع حسنه
 نقد جان اسز حقيقت كرا وور سن مستزى
 زان حقدرد اولبا كورر صورت زاهذا
 سن افى صامنه اخر ات وفاندر بارى
 سر اكبر در ازلدن بلش اول سن اولبا
 عضل ابريشم قدر نينه سوبلدر اول حمرى

اولبا سر دوست قدرات كيم كوزين مستزى
 دو نهدون اولدر حقيقت نجه علامت خيمرى

لامکاندن کاستم بن لامکانک کانیم
 فی شاندر نسانم ظاهر لک فها نیم
 اوپله مسنور مکده بلنم فر دواحد کانمی
 سنس جمدن اربیم هم سنس حیات مهانیم
 نار بار اب کلک کند بمه الات ابلانم
 جار عنصر رحمنه جمله وارک جسمانیم
 بوغناصر اجر کاه درت کالهیجه در مان اولوب
 بر طیب خازنیم کم در نلرین لغمانیم
 کمی حق بلوب بانندی کمی انکار ابلعوب
 کافر لرین فلبنده کفری مؤمنین ایمانیم

بن قویوم صفاتم ایچره بلام ذاتی
 ذاتی بلد کده بلام عالمک سلطانیم
 تمتم

بلور مرز عاشقین نام و نسائی دکل عرفان فلان ابن فلانی
 برین نرک ابده نک بو قدر مکافی حقیقت اهلینک اولر نانی
 ازی بو قدر که از بسدن بلنه دخی طوره مرکه طوزندن بلنه
 سن انی صمه سوزندن بلنه حقیقت اهلینک اولر نانی
 ند کلو وار ایسه عالمده اوصاف صفات لورانی بل اهل انرا
 عاده اهلی دکل ایسک ابله اوصاف حقیقت اهلینک اولر نانی
 سن لک صبر و شکر بی صورتی بولیمین او و فضل بولیمین
 بلم دیونسانتی ارر سن حقیقت اهلینک اولر نانی
 قباب حقه سنور اولن ارر صفات خلقی الجنده کور سنورلر
 نه دوغملر اولر نه طولونلر حقیقت اهلینک اولر نانی
 غضب سخون ایکی یا قدر انلر بود او سنونه سیار اولدیلر
 بولرله جفد بار سننه جفانلر حقیقت اهلینک اولر نانی
 کور نیشتره دن هر وصف فاعل ایچمزنده بری اولر صفات

بنیادی کلمه لغت حافظ کو بیو جملہ اعراض و جواهر

نشانہ اولوہری ظاہر حقیقت اہلنک اولوہرستانی

متم

سر در نلیم در دم وارد یابن نیچہ دوغیا بسم

ہر دم اینیم اہ زاردر یابن نیچہ دوغیا بسم

عشق اوری بوورکدہ بنا ربی کوران مجنون صبار

یک اسر دکن لہر چوشار ابر ما فلد اغلردن انا

دو نہ دو نہ صور طلسر یابن محله دوغیا بسم

کل سنی کو نلادن کبدر مؤمنلہ دکا کبدر

ملک لہر عشق دور ایدر یابن نیچہ دوغیا بسم

بزارہ سنت ناجیلر دین بولندہ دوغیا بسم

کھبده دوسر حاجیلر یابن نیچہ دوغیا بسم

نواہ

بضمہ بر دم ابلہ اولمہ حامل حقیقت اہلنک اولوہرستانی

انی اوران اور اغلق ایگوت باغیرت کو ستر طار لغق ایجون

اودہ اغلر طار بلور جانق ایجون حقیقت اہلنک اولوہرستانی

نفس سبز تو بنادہ بر حرف و بر طر نفدہ حرفہ بولن ابرلسر

اوکم حقدن کلور جانابور طر حقیقت اہلنک اولوہرستانی

جرماندہ بر کر وہ اولو کہ ای جان بوغیہ ایچندہ اهل عرفان

اولور موصوف صفیلر ابلہ ہر ار حقیقت اہلنک اولوہرستانی

کی شان کی کمی نانا اولور کی اوسناد کی نزا اولور سر

نیچہ لہر صور ناجلا اولور لہر حقیقت اہلنک اولوہرستانی

سربعدہ اولور سہ کر بر فعال دیم اکا بوغابت بد فعال

سبع ایتم سہ سندہ فیل و اقبال حقیقت اہلنک اولوہرستانی

نہ کم موجود اولو بد رجھانندہ گر اسلور سور قوبر لو برندہ

بہا نہ بولیم لہر هیچ برندہ حقیقت اہلنک اولوہرستانی

بنیادی

سید نظام اوغلی نکر منافقر باقی ساکدر

اول اخر و نمک حفره با بن بجه دونما بجم

بن درونیم دیبانه جانم بر اول ابد بجم کلبر
سپه رو بن ساسنه جانم واروب بنا سجم کلبر

صراط فلان ا بنجه در فلیچدن ککچر
واروب انک اوستونه اولر پنا سجم کلبر

السده غیا واردر ایچی ناربله برور
واروبن اول کولکده بر از بنا سجم کلبر

کولکه بد بجم اودر بوبله بلاین حوجلر
حاطر یکیز خوش اولسون بر از بنا سجم کلبر

بن کنا هم جینام رحمت سوبیله یونام
ایچی قار طاقفب بر از اوجاسم کلبر

اندن جنته وارم جننده دبدر کورم
حوری و غلام لری بر بر فوجاسم کلبر

یونس سن بوسوز لری اگری بوکری سوبکم
سنی صفای جکر جانم بر ملا فاسم کلبر **عمم**

ای ملاست بوور مکر روز زارم کجه نه
او جانم غنقه بوکون عفلر اوبارم کجه نه

سن ملاست کوملکین دلام کجه نه
شبنه ناموسی عاری فاشنه جلام کجه نه

کاه جیفارم کولک بوزینه موج اوردیم
کالیزم بر بوزینه خوب بوورم کجه نه

کاه کیدرم مدرسه به درس اوقرم حوا کجه نه
کاه کیدرم بیجان به می ایچرم کجه نه

ملا لحرام دیمشک شریه عاشقانه
من دلدر من ایچرم کنا و منم کجه نه

صوفیلر سجده ایدر اولمسیجدر کجه نه
بن اوسوننه اشکین سجد کالهیم کجه نه

اهل دلقه مجلسنده دد بکر کجه نه
حرام اولسون بن ایچرم هون قده کجه نه

ای نسیمی کیم بوسوز لری خطا مدر در بیل
کیم بد لای خد ابنی عفا ادرسه کجه نه

عمم

بن بنده بولدم چون سنی شک قات غلام بجم
بن کولت بوزین کورم با سجم بوکلدرم کلدر بجم
کلمسین مناجات ایلیان طشان بل حاجات بیلان
طنسه عبادت ایلیان کورسون اودوست غدر بجم
منیم کنا ای دیمش هم ایچی اوق فویش
انیم شکر کورم فاشن بوسوبیلان کلدر بجم
هسین نی جمع ایلام جانی ایمان ایلام
برکده غلام فاشنی ریاطاعت کلدر بجم
نور ایچرم ایچرم سنی اوردید دونم
فقداناز دونمدر نام سنی بجم کلدر بجم
عمم

ای کفره او اغریب اولری یوبالغی
یا کلس خیر سو بکس سننا و برن صالحی

یره کو که صفیان بر اغریب صفاری
فرنی ایچیکان انک در یارین بناغی

بر ایله کولک اراسی طویر دخی طاشناری
اکر ظاهر اولیدی جهانه بر طیر ناغی

بری حکان او کوز یوزاون ورت بک بلنده
اندن دخی سو کدر یوبالغین قولاغی

ندانلو وصف ایدر سم بکده بری دکلدر
زیر یونک الیسدر لوح فایم دورانی

مرکزیده بلور سبزه ظاهر کجوک نظر در
عشریله کورسی انک غدا سنک جناغی

بومشور بک صورتی الدر بو خلفی ولی
معینده هر بر قلی بود و بنالک قاف طانی

سم

سین سینه بزه سندن بقیان کور نرسن حجاب ندر
جون عیان بوق کو کجک بو بین بوزنده که نقاب ندر

سن ایندک ای باد سناه یهد الله لیسناه
نظیرک بوق سنک حاشا صوجلو کدر عدل ندر

رجع کدر سنک ابرین رجعتدن بزه دبدک
مرشد لره موستولین لاقسطو خطب ندر

بزاومار مروشدن جمله یقصر حضرتندن
سنک اول جوق رحمتدن بو بر اوج نرب ندر

فقی بوملک سلطانی سنن ایسک فقی حانی
بو کوز کورعک دیرانی بو مرجع ماب ندر

بوس بو کوزانی کورمر کور ندر حوت خیر و بر من
بومار بمله عضل ابر من بو فور بک دو لای ندر

ندر
سم

ملک بقا دن کلیم قافی جانی بایم
بن دست جابین کور سنم حوی خان بایم
و عدن بویک جرو سبین معصوم اندن بایم
بن دست و سبین المنم سنک نازاری بایم
بر اهریم جبر ایله هیچ اخیایم فالدی
چندم دست بوزنه بن جانی بایم
چندم دوزیا قویب سو کلرین بایم
عسی کی دوزیا قویب بن شانی بایم
موی دیدار اولسام بن شانی بایم
یوب این عمل معصوم قاین جو بیله بایم
چو بی این کورت بوزنه خفیه جانی بایم
چو بی این کورت بوزنه خفیه جانی بایم
اسما بکلم حق بوزنه خافی قریان بایم
چونکی جانی قریان اولدی بایم اولدی
عاشق **بوس** معصوم و صلوه اولدی بایم
بن شسته جالدم طاشانه نادرسی عاب بایم
سم

19-
نقش

بوگون اول عبد اکبر در کلور فریاده عاقله
کیر لر جهانه کولکون قیادر جانده عاقله
فرار بنمز دوسر کولوم کور بخ شمع رو بنده
بنار فده بن عشق ایجره اولوب پروانه عاقله
سزای عشق دلدار ایچوب میخانه زنده
تمامت الیروب عاقله کوز سزای عاقله
بقادر بونه عشق فغای الیروب اندر
اولور لر لولوی جوهر ایر اول کانه عاقله
بولر اول بحر بلر در کیم بوکونه در بایه عشق ایجره
کوروب اول دیکتایه طالار عمانه عاقله
بلا دستنده دلدار کسلسن کله بر بر
شهبداوشن یاندر کوردم بو یانوب فایده عاقله
باشنین طوب ایلدی نفی بروب مبدان عشق ایجره
صلادر جمع اولوب کلسون بوکون مبدان عاقله
مهم

بحر ایچنده فطره بزم بحر اولدی سیران بکا
فرش ایچنده دره بزم عشق اولدی سیران بکا
دوست کورندی جون عیان قالمدی بر عشق زنهان
طوفان اولور سه جهان بر فطره طوفان بکا
مورنده نم وار بنم سیرنده در معدوم
قوسر قیامت بوکون کاکمز بریشان بکا
قاف دل عضا سیم سیرین اسناسیم
اندیشه لر خاصیم اولدی انان بکا
باز بک دلسدن بونسدر روسولیان
هر کسه جون جان کرک
بونس درر جان بکا
مهم

بوخند در دکه دوسندی جانده بنه در مان استخر
 ارتر کوندن کونه در دینی نقضمان استخر
 عاشقه دردی انوک بسدر کر کنه روح جهان
 بلبك مقصودی کلدر باغ وستان استخر
 قغی جانده که انک عشقی اودی بانتر مدام
 صوره نا جانسیز اول بو بیچانگی جانان استخر
 نیلسون نقسبون پادشاهی سربانی استخر
 حوری به فاکر نظر جنان رضوان استخر
 سنول کونلکم عشقی نوربیله منور اولدی
 فالدی ظلمت بجایانده اب حیوان استخر
 استرف اوغلی روون ارتلر در دین سن غاری فو
 در دیار سواس اولان عالمده بهمان استخر

استخر
اوغلی

عشقم

بنم اول عشق بجه سبی دکر کر جبران بکا
 دریا بنم فطر مددر عرش اولدی سیزان بکا
 چون دوسته کبدر بو بولم ملکه ابر سندی الم
 عشقندن سو بایر بو دیلم نه قول نه سلطان بکا
 بوغیگی اول بارگاه سس وار ابدن ای پانزاده
 آه بو عشقک السن آه درد اولدی در مان بکا
 شریعت اهلی ابراق ابره مز بو بو سنز بیله
 بن فوش دیک بلورم سو بایر سلیمان بکا
 قاف طغانی زهرم دکل آی کوننن فولدر بکا
 اهلیم حقدر سنک دکل در سندر رقرن بکا
 ادم براد ملدن سنسبطان مردود اولدن
 جان جسمه ده کیریدن روح اولدی عقیان بکا
 جونیکی لوعدی مصطفی عالمده اولدی پشفا
 اول فلدی عهده وفا اندندر احسان بکا
 بوشن بو خلق ایچنده اکسکلیدر خن بول
 جمنون اولشن جاعز در دینک بهتان بکا

عشقم

هو البسه بترک کل الله دونم کل
 سوا البسه برای دل کل الله دونم کل
 پیچ بر سو دم غریب پیچ بر اولم ایری
 آنم وملت باری کل الله دونم کل
 بیزه حقدن کل اولم دن اجل کوسی جانم غریب
 جانم عزرائل امدن کل الله دونم کل
 اوز غم سبب اول باره که الدغمسین اغباره
 سنی از دستش امانه کل الله دونم کل
 طلب قبل هر سخن کاهی بورکدن املکل اهی
 سونلن بولدی القهن کل الله دونم کل
 صورم کل بلنلره کل بویایم در نلره
 وصالنه ایرنلره کل الله دونم کل
بنازی به اولوب حملاس اولورسن بولونه بولکدن
 دو کعب کوزلر بمرزن باش کل الله دونم کل

عصم

بحر عشقه روشدوک ای دل نرک دونا پ او نوت
 بالغ اولدن کل رحمدن ایجد بک فانی اونوت
 وبری رحلمدن شوی سفید روی روی زرد
 جهره که لک نلره زلف پریشانه اونوت
 جک ندامتدن که که دود دبلان دوك قائلن بکن
 سرو نازک نرکین است کلبرک حنذا فی اونوت
 کور غنیمت فقر ملکنده کدالی شیبوسین
 اعتبار منصب درگاه سلطان اونوت
 حکم عالم قید بنی ای سر بلند فقر اولان
 سلطنت نمنه ایردک بند وزندانی اونوت
 لوح خاطر صورن جانانه قین اندیشه وسنی
 انی بار است کیم هر نرکیم بارنده در آنی اونوت
وضوئی جک ملامت رهگذرندن انک
 لحظه لحظه جکد بک بیهوره افغانی اونوت

عصم

ذات حقه محرمی عرفات اولان المبرزی
 علم سرده بحر بی بیان اولان المبرزی
 بو فناء مکتبه طالب اولنر اکلمر
 وجه باقی حسنه حیران اولان المبرزی
 دنیا و عقبادن تعمیر ایلکدن کجمنوز هرمن
 هر طرفدن بیقلوب و بران اولان المبرزی
 بر سول ابدالین برافذق اکثر دن نالیمز
 وار لغدن صوبونعب عربان اولان المبرزی
 فخر و لطفی سنی واحد بیلمین جگدی عذاب
 اولعد ابدن قور نلعب سلطان اولان المبرزی
 زاهد ابق بورر کن اکلمر سن سن برزی
 جری صافی الجوب مستان اولان المبرزی
 عارفک هر بر سوز بنی طوبیغه انسان کرک
 بو جهانده صافه کر حیوان اولان المبرزی
 ای نیازی فطره من عمانه صالذیق بزوکون
 فطره نجه اکلسون عمان اولان المبرزی
 خلفی قویوب لامکان ایلنده منزبل طونه لی
 مصر یا سول جانله جانان اولان المبرزی

محمدی

محم

محم

سماره سر نوحیدی دیوان کلون بومیدانه
درون بجزه بوکون الله دیوان کلون بومیدانه **نوری**

صلا در اهل عرفانه کنورسون جانی قربانه
بوکون باشنی مردانه دیوان کلون بومیدانه

دیوان سر سناری بلنلر نور غفاری
جهانده مشینه عاری صیان کلون بومیدانه

کجوب بو آیله کلدن دخی جمله هیا کلانت
بودنا نقشی دلدن دیوان کلون بومیدانه

کوکل مقصودینی بولدی جهان انوار اولدی
بوکون نوری امام اولدی دیوان کلون بومیدانه

مهم
ایوبلی جمیع انبیا لردن محمد جمیل شاهی بوزنی نور زندن المنیر قلقلک شاهی

بدی کوکلری کجدی قدم غرض کونور بیلدن ایستیدی قایقچه طوفانی بلدی در کاهنی

فلورم جانی قربان سنک بولنده ای احمد ندله کز بونش کفکم سحر فنی کاهنی

انک سیری سلو کندن ملکه عاجز اولدیلر کربک بلده وار مزلر اوبر دعه وار ان

بو اسرف اوغلی رومینک کاهنی محمد رغبت
سفاغت قیل یا محمد بوزل شمس قمر ماهی

مهم

بلنلر وجه جانان بو جسم و جانی نبلر لر
کور نشه شمشک انوری مه نابانی نبلر لر **نبار**

بوکون کئی جنت عرفانه داخل اولسه عشاق
بارنکی وعد اولان حوری ویاغلمانی نبلر لر

بوکون اعلی اولان البت دلخی اعلی اولور بارین
اجد کور جان کوزین نم بی بصر نادانی نبلر لر

سلوک اهلسنه انسان صحبک بونق در مقصود
او صحبکم بولسه صحبت جوتانی نبلر لر

نه حاصل سؤل عبادندن ربا و عجب اوله انده
کیدر شری که کلا نیکم حفه کم طغیان نبلر لر

صلوات اهل عرفانه فیلسفیه رقم وجه الله
او وجه قول اولنر طاعت و تقصافی نبلر لر

بناری کنت کتر کسر بنی کندنه بولنلر
سلمان تختنی با حکمت و لضافی نبلر لر

مهم

برادر بنیم کم کورمدی بی انسان
 بر قطع بجم الا که عثمانه بنم عثمان
 بو عالم کز زنده سن یوسف وش بعضوب
 او عالم وجد زنده نه یوسف نه کنعان
 بونده ریمدی بخون ابلا ابینی مورون
 که لبلا ایدم انده کهی بخون سرگردان
 دعویه انا الحقه دم اور عز الیدی مضمون
 عشق دارینه روست زلفی سما بدی اولوب اوغان
 بوجم بلا سیدر کم اولدی ادم بوس
 اسلی صور سن سلطانه بنم سلطان
 م
 م

بازی

کولکلی دورلدر ار نلرین حلوه فی
 اولولری بیرلدر ار نلرین حلوه فی
 باق باق کول ایدر هر بکنی کل ایدر
 حصدن بکا بول ایدر ار نلرین حلوه فی
 صد قلله کیرن کشتی اووزار اولور ایینی
 کوزدن آقیدر باسینی ار نلر حلوق
 دو بعور اول ایللری نیز کجابر بللری
 باقیک ایدر بوللری ار نلرین حلوه فی

ایچنه بر او صلا رنفسک صفاتک باقر
 جانک کوزینی آجر ار نلرین حلوه فی
 سنی سکا بلدرر اغلر ایکن کولدرر
 عرفان ابلاق دلدرر ار نلرین حلوه فی
 نبازی سن وار بوری صمحه انی ظاهری

ایچسیدنی لجر
 ار نلرین حلوه فی
 م

عصاال ایتکه سلطانه کلدم اوبانمدی فالدی کوکلم باری
 درنلیم طابونه درمانه کلدم اوبانمدی فالدی کوکلم باری
 عاشقم سینم کچه صد باره نبلیم بولدم در دیکه جاره **نقی**
 بو بیزم فزاده فالدم آواره اوبانمدی فالدی کوکلم باری
 مددای بو عالمه یار بناهی ضبط ابده من اولدم نفس کراهی
 قابونه بلوری کلدم انهر اوبانمدی فالدی کوکلم باری
 بودل زور فک ایتکه صالحدم عصبان در بانه غرق اولوب فالدم
 الدی هر کس منزک بن بونده ^{فالدم} اوبانمدی فالدی کوکلم باری
 مونال اوبانمدی فوبدن قیامت کوستر دن کند بنی اولسرو ^{نقی}
 عمر ایتسه کجدی بولدی ^{بنه} اوبانمدی فالدی کوکلم باری
 کوز لرم باشلی دن ابر خیزان بنوردم کند می غللوب کر کران

نفسیا بولدی بورده درنا
 اوبانمدی فالدی کوکلم باری
 مم

مهر

طالب حفق دو امیز در ندر سر مایه سی
 ایچجون آهزار اولور انک همایه سی
 عاشقک معشوق بولنده دردی ارنده قیام
 ارش انک دمیلم افران ایچنده بابیسی
 طامتک اخلاصه ارضه علمله اعرالسلله
 عرفیه ذللی طون اولدر انک مایه سی

ارضه واسع استر اسک کاملک فیضه
 عین کرسیدن ککدر بر لبناک آبی
 عارفک کوکلی بلغم فنده در خلیج با
 اولکه عفتار بره دشمن انک سابی
 کبکک سازان البصر سلطانتک طفلی اوله
 مصهر یکنول فیض اقدس نوزی اولکه

دایه سی
 مم

کوس رحلت جالادی اما هنوز جان پیچید
 عسکراعضایه لرزه دوسندی سلطان پیچید
 کونده برطاشی بنایه عمک دوشندی بره
 جان یانور غافل بناسی اولدی و بران پیچید
 دل بقاسین دوست فناسین سندی ملک
 بر دواس پر زرده دوسندم اه که لغمان پیچید
 برنجارت فیلهدم بن نقدی اولدی هبسا
 بوله کلادم لبک کو جمن جمله کرون پیچید
 چون کل اولدی بالک کبر دم بولونه نایزب
 دیده کریان سینه بریان عقل خبرات پیچید
 ازیم یوق بازیم جوق بولده دولو فور قورار
 بولم الورسه نوله کمر بوجو پیچید
 بولاری بولده کراک جاع جبالاق آج طوف
 مصریا کل دبدی سکا چونکه جانان پیچید
 عمم

مصری

بوحلوه تها فاقه کذاف زوق وصف حلوته در
 حلوته قبیل ایچنی صاف نور ضیا حلوته در
 نفکی سکا بلدر او طسرن اول اولدور
 بوقلق بونی دیغور فصر و فسا حلوته در
 دربا اولوب در مزینو طلا زنیب باسندن لشر
 کند زینی بلمز سناسر عشق هوا حلوته در
 انجم الیه شمس و قمر انشده دشمنسینار
 بیزر دویب کو کلم دون رازر ایما حلوته در
 اج کوزنی عبیرتله باق بر در قوی بقین براق
 دهر انمز اولور دل دوداق وصل لفا حلوته در
 فرقلده وصلت استیمان محننده راحت استیمان
 وصلنده عزت استیمان عبیش بقا حلوته در
 ترک ایت نیازی سن سنی بر ایله کل جان ونقی
 دو بیام بر بیان حق زین سر خدا حلوته در
 عمم

ایازی

ای بلبیل شبیدا بنده افغانه می کلایک
عزم کل ابدوب زار بله کر بانه می کلایک

نیازی

به زانه کی بنده دایم جان آنر ساین
اولده بو عشق آتشنه سن بانه می کلایک

بغور کی باغسه بلاسن باش آجر سن
جان ویر مکر دست بولنه فریانه می کلایک

هر شی حال بسور بر صفی ابله معور
سن جمله صفات ابلی و برانه می کلایک

بر کسه سنک الولدی هیچ راز بنده محرم
بالم بوجهانه بکلانه می کلایک

بوخته نیازی به سفار ضری ابدور سن
درده دوشنک در دینه در مانه می کلایک

محم
ام

درویش اولان کشتنک سوزری عزان اولور
سالک حق اولانک راهنه بسرهان اولور

نیازی

علم لدن در سنی عارف اولان کشتیلر
حسنة دل اولنلرین در دینه در مان اولور

هر سخن افغان ابدوب بلبلی خبران ابدور
دباج کریان ابدوب سینه می عریان ابدور

بیت دی باک اولور دکسرتی ایستیلر
صبری فراری کبدر استلری دوزن اولور

شمع جماله دوش هر وانه در عاشقوت
ظن ابدور اول جاهلون در دبله عصیان اولور

سنکری دخل ابدور که سوریکر زبیر
بینه استی انلره نطفله احسان اولور

صفحه نیازی اوزین درویش اولور کدرنک
درویش اولان کشتیلر نیویجه سلطان اولور

محم
ام

راهدا صورت کوزنده ایجر وکل جانبی
 وجد اوزره کورنه بارمش دفتر جانبی
 مصحف حسنکده بارمش فل هو الله بی
 کل اینا سخن کبر و وار سکت عرفانی
 جسته کی کوسنر بکجه عاسفک جانن
 لبرک اجد فجه جان نفع المیان جانانه بی
 زلفک هسر نلنده بغلو بیک مجنونی وار
 خطبک المنده که بوزیک مه نابانه بی
 آتش رخسار بله یا نمش فراموش چهره
 حرف سندن صوبونان فقط عریانی
 هب ملازم قولوغنده بوجهاک نزاری
 قابوسنده بارشاهلر قول اولان سلطان بی
 عالم انک **ملاحضات** سترخنده اولمش دورن سکتا
 منباین استر سکت **نباری** صورت انسانه بی
 سم

نباری

در حفظ طالب اول در مانه ایهم در سکت
 محمدتکر رغب اول اسانه ایهم در سکت
 عشق بوی خفایدر هر کاری جفالبد
 جانندن امبدک کس جانانه ایهم در سکت
 اول باقی سینه فی جاک ایت صوبی اوزونک
 بوزک بره سور حاک ایت عثمانه ایهم در سکت
 بو بوی سئل اندن کل در بانی بول اندن کیت
 فخرینه ابروب الصال در کانه ایهم در سکت
 بیکله اولان عهدی کونن وار السله بو کیت
 بیلد کاسر بی ترک ایت عرفانه ایهم در سکت
 صبر ایتده ابوب اول غم جاکه ره بعضو بک اول
 یوسف کبی محبوب اول کفانه ایهم در سکت
 ترک ایت قوری دعوی بوجبالک هم ربانی
مصر قوا و سود بی سجانه ایهم در سکت
 سم

لله

ای کوکل کل اولغل حفدن ابراق
ننده جانک وار ایکن ابلکل برف

بازی

دو بندن اولمزدن اول ایت سفر
لهج ابدنم بر مقامده سن دراف

بوخته بو فرضت بزه بافی دکل
منزل آل دو شمن دن اول اورنایه فراف

کل بو عرض و ناسوسی قبل تار مار
کر بوله کر دگسه وار عارک برف

خلفک اوصولو بیدندن ساکه نه
عاقل اسک اربنی بجنونه راف

علمه معرور اولورسک اولمه لهج
اصی و بر مز ساکه نه قاره نه آف

کر صاقین و جبقه ایزندن مشرک
هزه امر بدرس صاقین اولمه عاق

وله

برالنه کوز باسندن آل عصا
برالبنه درر او دکدن بافر حرقه

ای بازی طو ترابک بندمی
دبیه سکا ایسنه دیکن بینه بافی

سم

بازی

20

بافر جانم ناله بی اختیار مدن صفین
روکه قائم آب چشم اشکبار مدن صفین

وضوئی

صو و بر لهر صبح و دم بوزینی نبع آلهه
جوق بی الجمله نبع آب دار مدن صفین

جون اودی باقدی بی بانمده در درمی
بر لوشنی آنتم قرب جوار مدن صفین

نن اوندن رحمتی جهرا بله ای جان طشره جوق
آفت سبیل سرتک بیقرار مدن صفین

کر چه کیم بر حالک رهم کسه بی المکوزه
جوق حفازتله نظر فامه غبار ملک صفین

طوره فایم اوزره ای عشق ایجه بیزک اولین
طعمه طلیندر سکا سنک شر مدن صفین

سناه سلاک محنتم خیل سبالهم در رو غم
جبل بی حد و سباه بیخار مدن صفین

فوضوی فتعی مجبوی کرسون رحمو وار
قبل حذر انجی بنیم بی رحم بار مدن صفین

سم

بنم نك لهجكم زار و پيشان اولسون بارب
 اسپر در عشق و دغ هجر اولسون بارب
 دما دم جوريلر در حاله كيم بيرخم بونلر
 بو كافرلر اسپرى بر مسلمان اولسون بارب
 كوروب اندلشنه قنيله اول ماهي بور در دم
 كه اول اندلشنه دن اول مرسنجان اولسون
 جعفر مقابله لر نندن جكوب بيكان اول كورك
 جيقان اولسون دل مجروح بيكان اولسون بارب
 جفا و جوريله معاندم انلر سز نولور حاله
 جفا سنه حد و جوريله بابان اولسون بارب
 دجك كيم عدلي بوق با ظلمي جوق هر حاله او
 كوكل غنچه اندن او كره سلطان اولسون بارب
فوتوى بولدى كنج عاقبت مجاهد كنجنده
 مبارك سلايدر اول ملك و برن اولسون بارب
 سم

زلفي كجى باغلك فوجين او بيم نكارم
 بوقدر انوك باننده بر قلج اعنبارم
 انصاف خوشندراي عشق انجوني زبون
 هابوبله مختله كجوني روزكارم
 بيلدي تمام عالم كم در رسند عشقم
 بارت هنوز حالم بيمس اوله بارم
 وصلاكدن ابرق نوله فام دوكله كل كل
 بن كلبن خراشم بو فصلدر بهام
 نصوب ايدن وجودم بارينس المده اغ
 رفع اولغه بوسون بوق المده اخبارم
 دور استم زمانى مى نشسته سين بنم
 طبراق اولنده بارب در دى ايت غبارم
 سوال ندن اول مه صابم بنى
 ديوله اولبانه دياده بوقى عارم
 سم

نقل نقشی
کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه

کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه
کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه

کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه
کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه

کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه
کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه

کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه
کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه

کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه
کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه

کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه
کهنه کهنه کهنه کهنه کهنه

پدری
- 72 -

ای بزی انکار ابدن کس بریلور بارنی بون
بوخه فلذک کفر ایچنده حقه افزارنی بون

بر علاج ایسا استنبودرده اولدین عالم کل
فورنول آخر بولان ای کئی عارنی بون

آنلوب آب حیاتی عالم طلعت جوت
ایچدین بو حضر النذ جیم بیدارنی بون

کج بونلک برده سندن مذهب عرفانه کل
بک نظر له باقی جهانیه بو فکله کور بارنی بون

ال جکوب اول شاه دیندن عشق لهره اولوب
بو حجت حانه سنده باغچه نارنی بون

ایلبوب قطع منازل بوقنا ملکده اوین
فرب حقه واصل اولدک بوخه انکارنی بون

حمد لله جکیم غم کیم عالم ایچره نقیبا
مرده به جانلر باشلر طانلو کفارنی بون

دلا قطب زمانه سبب کرمی کوزدن زین سبب
 کھی جمعه جان بن سن کھی جان اولوسین
 کرمی واسق کرمی عذر کرمی مجنون کرمی لبلا
 کرمی بر رویشی بکنا کرمی عمان اولوسین
 کرمی لاله کرمی کلسین کرمی نوریده بلیسین
 کرمی باغ الجیره سنبلین کرمی ریحان اولوسین
 کهن جنت کھی رضوان کرمی حور کرمی غلام
 کرمی علقاره بران کرمی بنان اولوسین
 کرمی بر طالب فردن کھی عاشقین مردن
 کرمی بوغشنگ دردن کرمی درمان اولوسین
 مسم

بارشم نبلسم بوخلونک شریفند
 بو جانی نسلم ایلسم بوخلونک شریفند
 هب کو کرمی اندر سدر شریف الیه دولدر
 بر جک بنی فاند سدر بوخلونک شریفند
 شریفی کوند رکنده حق اولو کون او جبرق
 یلدر اولسه هب جنای بوخلونک شریفند
 طوبیسه بو ذننا جهان فطره ویر برین
 اولن بها کون و مکان بوخلونک شریفند
 بو بر عجب ایلدن کلور الحق بود ایمن بلور
 کیم طمانسه خیرنده فالدر بوخلونک
 هب کیم اولسه فتح باب الجانی کورض غلاب
 جسم و جانی ابهر کباب بوخلونک شریفند
 سدر بنمزد رو کفدن ایچدن او صامدی
 نیاز هر کز فاندی بوخلونک شریفند
 مسم

بگردد جانان کجس ایسه دین بن بار اوله سون
عار و عر ضبله کلوب عسقلاره بار اوله سون

غم نوکین عاشق اولان دایم جکه کلمشدر
طوبعیان دوست در دینی عشقه کز قزار اوله سون

درد اولونمش راحت ایتمه کیمه کونند ورن عاشقی
سنو کله بلبلدر کوله قشوقیخیز زار اوله سون

زوق و طاعتله کسینه حال عشقی اکلامن
طالب صادق ایلک بلنده زار اوله سون

رض خفه محرم اوفق دکن کارن دکلن
کیم دیر سه عسقله بار اوله سون اغیار اوله سون

دزه جو عشقی اودن کده اولسنه بافرور الفین
عشق اودن اساتکه حقدان غیرن بار اوله سون

حمله افکارک حرفک جمع ایدوب نوجیده ایله
نقطه وحدنده حس اول غیرت افکار اوله سون

ای نیازی حال عشقی هر قطره ایله
سه حقدار کیمه بیکانه خنده در اوله سون

مصری

علم تجری وجود صدقک درد انیسیم بن
معانی کتزل و صافک ویر انیسیم بن

بیم عام قنده هجته بد لر عاجز اولد یلس
ولی علمی الیه نیک دلی دیوانه سیم بن

بر حال جهانک خلقی بر بر اضی اولد یلس
بیم بر حاله سیم یوق حفاک بلمن انیسیم بن

بکلی عالمک خلقی بلور بند ه بر درد وار
بلنصر سو بیکم کدر نه نک مستانه سیم بن

اگر چه صورت اخرده کلام عالم ملکه
نه ماضی هم نه مستقبل هر آنک انیسیم بن

بنور دم بیلگی بنانک بکاخق نیلکنند ندر
نگارده خطاب غیبیک کار حانه سیم بن

نه مصری هم نه مهدی هم عیبی هم نه انسانم
بو بانان داعی شمعک ولی بر و انیسیم بن

سم

خلق الجبره بر آيينه همگس بفار بر آن كور
 لهره كور كندى اوزين كسيخنى كسيحان كور
 سول جاهل نادانى كور اوز زحفي انكار ايدوب
 كامل اولان كاملين لهره سونين برهان كور
 مدحله زحفي عالمك فبمنده بر خردلدر
 خرد اوز كم خرمنده اول بغداى قور صهان كور
 طوندى ركبلك عارفك نبعده سلاطين اول
 كامل اولان سلطاني كور درويش اول سلطان كور
 درويشنى حق بفتنى ايكن آن يقان سلطان كور
 ختام الجنده دلبت كور مر كوز كلكار كور
 در بيلد
 خانه بوباشن كوز همين نيل و فرانه فان كور
 اولد بلك مهادى اوس سكر درر خلفه اوس
 مصري جهك بو بختنى اول راحت رحمان كور
 مسم

دلا الفخر فخر ايدن ندر مقصود سلطاني
 اجسلسر كور در بونيم اى جانك جانى
 بقا بولمز سنك جانك كور بولمز بو كور
 فالورجاي مخبرده ابر بخر كور و امانى
 لباس ابر بلفدن اول خلاص اولمز فلور
 فنا بولمز عبوديت اوكان فرم بوبوعيا
 روتند اسبوكور ايجره بوردت مذهب دن
 كه بويون مجلدن قبول اينتر مسلمانى
 ايمان بت سوزيمه جاننا بونظم اليوب اجرا
 نظر قبل ختم غيرتله تمام اكله معيا
 اولدر اه مجدن اولدر منزلت نفعي
 ايجون كور در شتر اولدر جلدن فنا
 مسم
 كمالى قدره نك حفي بونفتنى بر ر ايجو كيم
 فالوبدر قبل فال ايجره ايد بر سر نورى روعيا
 مسم

نه ابر سه سکا بلکم او حقدار
 اوزین حق بلبان حقدن ابر اقدار
 صور سن آنتی غنی بکاسن
 درون سبم ایچره بر او جاقدر
 سوب عاسقلمن جانانزلدن
 بقار عشق اوینه جانک فیاقدار
 نه بیلسون زاهد خود بین بودلدن
 حد بلدر مدی اندن ابر اقدار
 اولاکیم قالدیر تقوی بوزنده
 ز طوعیستدر بوسری نه طویاجقدار
 دکل حفق سنک زاهد بو بوللر
 جفا و جوری جوق سنسکل سو فاقدر
 و جودک اکلابیب محکم ایچ ایت
 سکا سندن بقاین بوللر اوز اقدار
 وله

وله
 فویوب حق داروب بر غریب سومه
 ابریش اول منزله اولکه فوناقدر
 اولوسه بر رخک ابکی باشی
 کیدری بره هیچ اولکه بود اقدار
 بوری زاهد بوسودان اکین جک
 صفین صغله بومزلر طور اقدار
 خلاص ایت کندنی بند و بلاد
 که داعم اندوکی سکا طور اقدار
 اکم عسک ابریشم سه بو کاره
 نجون بر سبین بو باطلدر بو حقدار
 کورن نقشی کیم بارک بولنده
 صافتمز باشی مراد فوجاقدر
 مسم

بقار جاک ابدوب د بدم الهی فادر مولا
 مقدر در بودونیا کم نقاب اولسه اوستاره
 در ای عبد مملوکم اتی کیم سن سوال بندک
 او حی اسجنه مظهر در صفا عذر او مکاره
 اولکیم ابردی بوکده دهانک دکدیر انک
 زبان او بنا غدی بربیل بودلدن اصلا غنا
 کیمچی کوندوزی خرم ایت آبرجه باره محرم
 کوشن نفس ابداری دوکون اصلی بیکاره
 بو سراج مجازدر تجلی انسه زاتم کور
 کورینور بر بوزن دویا کیم آغ کوی قاره
 بحصل سوز بودر نقشی بولنده شجاک بلین
 دویغ اینمزدن بالنده ابریشمزدن بولاره
 مسم

+

دو روز دلبر اولسون بره غدار ديدم
كله دن باغله كندك نفي افسار ديدم
نه روار طافه نسين كلي هر خار ديدم
ابلاك جان وجهاني بني بيزار ديدم
بلبلك زار بن ايشه اي كل كلزار ديدم
عهد و پمانتي كل ايله انكار ديدم
مدد القوي سورسن مدد اي بار ديدم
وعده وصله خلاف ايله زنه ار ديدم

فهر ايدوب دوندي بكا ختمه اول بار ديدى
به نه ويردك الجن سمين شو بكا وار ديدى
سنك ايجون بكا جوق طعن ابدرا غبار ديدى
واره يم خانه كه بر شب بنر اول زار ديدى
صونايم اغزيه خوش لعل سنكر بار ديدى
دهنك دن بوخبر جفما به زنه ار ديدى
مدد القوي سورسن مدد اي بار ديدم
وعده وصله خلاف ايله زنه ار ديدم

اي لبي سل صاحبي سنبل بوزي كلزار ديدم
باشه ابلدي رو بنافي غمك طار ديدم
جگرم چونكي سنك جويكي سبار ديدم
خند مننده قولونم بر ديدكم وار ديدم

وه

انوكيم جرم عصبانك كس ماله عفو ايله سولا
كس باغ بهشت ايجره انكلا رجعت اعلا
بلا رسنده دلدارك او كس كيم اولدي بخوندي
جگر ال غبري حقدن اول انكلا در وصلت ايللا
صفين كل راه وحدنده بوزك دوندم اي زاهد
كيدر قلبندن انكاري كوزن آج اير مدين فرزا

دولاش دور ايلبول آخر بودهرك باغبا انكيم
قلم اشلا مدين وبر من بوكون ايجر سوكن لما

اوزين بر ديك تار اوكان فرم ايله اول جاني
صد فدر حجه عنصر كو نلا ده جالفقان دريا
بود مزين بلهين سترين فالور لا ايجره اي نفسي
اجلماز ديدنه غفلت نه بياسون كيم نذر الا

مم

بازیم

عشیدر عسقله کونلم نه عالم وار نه منالم وار
 نه وصل باره حداتم نه لجه نادن ملالم وار
 کل ابدی کور کوز مده رانی بر صراف ابد جگ وار
 نه صاع اولق مر مدوره اولکلان فچار کواکم
 جهانده نسته عشق اوله بی بر او ز که حالم وار
 بو ز بی کور مریله چایا بونده اوم وار
 رخک باغک رقیب دیوسیره سیر ایلر کوروم
 بن اول خیران عشقم کیم بنور دم عقل اور
 نه عالم دن خیر وارم نه کند مدن خیالم وار
 کی
 نه بی بی صحبت باران نه میل کلنه احرار
 نه طعن زاهد نادان نه جنک نه جدم وار

بجد الله نه غم بر سین اللهه سحر حرم وار

سم

جهان فایندر ای بچی هو الخی هو الباقی
 دکشم اطلس و چرخه نیم بر کهنه خالم وار
 نم

نه جام باره کلکونه بکمز بار اهدم وار
 نه صدر صمحه بملانه کبی جای حرم وار

بنی عیب الملک دلم اولور سم مست بعض
 که بیوکمه رانی اولسم سو دیلیتیزه بر غم وار

و

حسره نك المله دن جان و دله کار ديدم
 مرهم و صافی بن حننه سر صار ديدم
 مدد اللهی سورسن مددای بار ديدم
 وعده وصله خلاف المله زنهار ديدم

بنی کرجک سور ایسک بره بیکار ديدی
 سک رقیبه دلك امله بوری بلوار ديدی
 کونده ره مسکه بنی سنایت اومر وار ديدی
 باخود اولدر او ابی و بنی فورنار ديدی
 کوره سبن مهر و وفا نیجه اولور بار ديدی
 مدد اللهی سورسن مددای بار ديدم
 وعده وصله خلاف المله زنهار ديدم

سم

باشتم مساکه کل اغبار بله بار اوله سلطه
 کل مان جنا سبن هم دم خار اوله سلطه
 سکا ای ماده ناینده کجده ره کخی بنده
 سابقین نگاه بر بنده کرتار اوله سلطه
 برز غبت کرک ارده قوشمله دکو ناسرده
 جیلدن عبیری بر فرده وفار اوله سلطه
 جالبین دوندی کلزده صفین نوز و برم هر جا
 باز قدر بلبیل زاره دل آزار اوله سلطه
 بدکون نوری الیه سبن اصولیک بناه سبن
 کوزله بادشا هسبن جفا کار اوله سلطه
 سم

کد امر شاه باش آنک دل آگاه واردر
 فقد ایسک نه نم بکار غنی الله عز و ار در
 در شاه نزل اقرز زبیر انبار بچون
 برم عیش بر بندن بوجه بر در کاهه واردر
 بری جاقه بنوبله یکس صانه ای زله که عشق ادلو
 ز میان و آسمانه حکم ایدر بر شاهه واردر
 بره سخن و شرای فلک کرم اوله کیم بریم
 بدنده داغله دن نیجه مهر و ماهه واردر
 نوله بود هر دونه سبیل و ماله رغبت انبرک
 ملاحظت کسوی الجیره علوجا هه واردر
 بود بند فاندن فکند خوف انجیب کیک
 برم عشق و محبت کبی خوف هر هه واردر
 حسودک نیر شمشیرک کور در خوف ایله واردر
 بر زنده ناولک نالیله تیغ الهه واردر
 سم

+

تده جانم جانده جانانم در الله هو بین
 دلده ستم سرده سبحانم در الله هو بین
 دست قدر تله بارلمش بوزینه ابان حق
 کو کلو مک تختنده سلطانم در الله هو بین
 جمله اعضادن کلور ذکر انالحق نفره سی
 جسم الجیده زار و افغانم در الله هو بین
 کیمه اثرنا صبح اولخ بکلدر بود در دینی
 در دینک الجنده در ما نمدر الله هو بین
 بره کو که صعبان بر مؤمنک فایند در
 فطره مک الجنده عتافم در الله هو بین
 کسوه تندن معر اسیر ایدر بو کو کلری
 جیح اوران ابدال عر بانمدر الله هو بین
 هر کسنی به کند بدن اقرب اولن مولا سیدر
 ای باری تده مهسانم در الله هو بین
 سم

39-
 رغو انبلیک و افض اسرار اولندن صور
 انالحق ستمی جانندن محبوب برار اولندن صور
 بوری وار اهل نهجیدی علویق الهه صور
 اتی جانو جهانی نزل ایدوب دیار اولندن صور
 کیمی فیر و کیمین لطفی کمالک بولوق اسنرک
 فنا نذر فاده بوغ اولوب هم وار اولندن صور
 دولا بوسطق الطبری فصاحت الهی الهامند
 اتی الحق باعطار و باخود طیار اولندن صور
 انان دوغله کور نسوز کماله کور من شایله
 یلاری وجد دلاری اولو ابصار اولندن صور
 سم

دلا کلزار دهر ایچره نیم س کلغارم وار
 اوش باغنده بیللر بوی س روی جنارم وار
 نقابن رفیع ایدوب اخر جالبین کوسنزلدن اول **نقدی**
 الویدر عظمی بنیدن نه صبرونه فرارم وار
 سسلوب دل لوحک ای زاهد مجلا ابده بکله کسه
 کورینور خانه دله کلور بر بار غارم وار
 کیروب سیدان عسقلده فجون طوب انیم بانیم
 طوتر دستنده جوکانی جلال بر شهنسور وار
 او جویدر آسبیا نکلدن شکار اردنجه ای **نقدی**
 زمانک کوزلیوب بکلس نیم بر صید کلارم وار
 سم

ای چیخ دون نندم سکا هیچ و بر مدک راحت بگا
 کولدر مدین اوکلدن صوکا اه مختنا واه مختنا
 بندندن ازاد ایتدک فریاد بجه داد ایتدک
 بر دم بنی ساد ایتدک اه ویلتا واه ویلتا
 ایر ایستدی دوسنه الم رفاهه وار مدی بولم
 چیخاری باشه منظم اه غربتا واه غربتا
 کار مدرد و در بیله غم کنتم باشمدن هیچ الم
 کلان جدا بر بیلیم اه فرقت واه فرقت
 بخون و اش ایدیم فرهاد وش و ایدیم
 بو و بر دی هرگاه ایدیم اه خیرتا واه خیرتا
 وار مرسته بولم شیخه صار مرزه مرهم باره مه
 ایتمسه چاره در دیمه اه حسرتا واه حسرتا
 بنار **بناری** در دیمه هیچ ک بوق حالک بله
 نالان اولوب کیردی بوله اه رحلتا واه رحلتا
 سم

عزل نقشی

دکادر حقل ای زاهد صفین مدح انچه دلدار
 کیمیلر نسین عرف سزین بو عفتک انده بوق کلاب
 بلنلر اشبو اسراری جکعب ال جملدن جاننا
 ابرر منزل مقصوده اولور اول جمله نیک وار
 زهی عشقکده دلدارک وصالک استبنا نرحوق
 اوزین محو المین آخر اولور انک خیر بدار
 جکعب ال جمله دن جاننا طورن فاق و قناعته
 اولور سیمغ و ش انلر بوکون صید ابلر اولیارک
 بور مزه سری وحدتدن خیر دار اولمین نقشی
 اوزکلدن بی خبر در اول نه بلسون اشبو اسراری
 مممم

نقشی

صافله سالک کل بو سزی العکل اسرار اول بوری
 کورمه عیبک کجسته نیک لهج سنده سنار اول بوری
 کور ندر یوقلقده وارلق کیر کوکل مصر بنده سن
 ال خبر دل بو سفندن وصل دلدار اول بوری
 کل اوقو علم لدنی بک نظر قبل عالمه
 کفر و ایمان دین و مذهب بحر انوار اول بوری
 جک الین غیری حدادن صرد ابک زاهد بوکون
 کج بو بولک برده سندن سنده دبار اول بوری
 حال انالحق طره سندن کل ای کوکل منصورونی
 رفاتر عناه فید اول سنده بهر دار اول بوری
 کل کبدر انکار زاهد ابله ایمان کفر نی
 رضة عاشقندن اول کل باری ابرار اول بوری
 جک الین حرفندن انک معین کون نقضیا
 الد انوب صورنده قلله بحر انهار اول بوری
 مممم

با فخر جام ناله بی اخبار مدن صفین
 و کله قام ب چشم اشکبار مدن صفین
 صو و بر لر صبح دم کوز بلخی نیغ آهه
 جوق بی ایخته نیغ آب در مدن صفین
 جور اوری بقدی بنی باغده در رمای کول
 بر طوشش آنم قرب جور مدن صفین
 تن او کدن زینگی جهد ابله ای جان طشه جک
 آفت سبیل سرشک بیقرار مدن صفین
 کرمه کرم برهاک رهم کجسته بنی المکوره
 جوق حصار تله نظر قلعه غبار مدن صفین
 طورمه قایم اوزره ای عشق ایجره بنک اولین
 طعنه طنبدر سکا سنک مزار مدن صفین
 شاه ملک مختم خیل رسپاهم در دروغم
 خیل بی حد و سباه بیخار مدن صفین
 ای فضولی تفتی محبوی کسک ریحی وار
 قیل حذر ایچی

جمع کولک دو جور نندن بریشان اولسون
 جیح و ما کله کرمکدن بشجان اولسون
 برایشی کولک جو بنشی را بکله بر دم اوله
 بدی اقلیم و طفوز کرون کران اولسون
 برینار درونک اولش بنه خاص و عام
 اوله بنایار ب جهان اولد فچه و بران اولسون
 فمسه عالم مراد بجه مدار اولسون
 اولسه دوران سنک را بکله دوران اولسون
 تابع اولسون جمله عالم سنک فرمانده
 جمله عالمده سندن غیری سلطان اولسون
 لحظه لحظه کلشن مدح کده کوب اوله
 بیلی نطقی فضولینک خوش الحان اولسون
 عمم

عشق به جا نموده بر بنیان مرض واری حکیم
 خلق بنیان در دم اظهار اتمه زنهاری حکیم
 و ابر در ده مکه حوق در ماندن ارتقد روی
 فوی بنی در ممالک در مان ابله واری حکیم
 که بصوب ال بنظمه شخص فاسک در بی
 ال امانت قیلله لهر بی در ره اظهار ای حکیم
 کل بنم تدبیر به بود مده سن بر سعی قبل
 کم اولم بود در ره ارتق گرفتاری حکیم
 کورتی عریانبله احوالی همچان کونی
 و اراجش روز قیامت قیلله انکاری حکیم
 جکیبچه چاره در مده زحمیت بیلدک
 کیم اولور در مان در عشقه و شواری حکیم
 و جی چکه صحت امبدک فضولبدان کنور
 به قبول صحت اتمه بوبله بیماری حکیم
 مسم

صبا لطف ابندک اهل درده در ماندن خبر و بردک
 سن بحر و حد جانندن جانده جانانندن خبر و بردک
 خزان عمده کوردک اضطرارک بیلل زارک
 بهار ابامی نک کلبرک حمدانندن خبر و بردک
 سوز بی وحی نازل کرد بسم بن هبع کفر اولور
 جهانی طوغش ایکن کفر و ایمانندن خبر و بردک
 در بیلر بار عشاقک کلور جمع اینمکه کو کلاک
 مکر کیم بار عشاقی بر بشانندن خبر و بردک
 سلیمان مسند نندن دیو کمره اک رغبتک کسنتک
 در کزده خانم حکم سلیمانندن خبر و بردک
 فضولی روز کارم نیره اولدی شام هجر اندن
 نسیم هبع نک خورشید رخشانندن خبر و بردک
 مسم

دلداره مستثاق اولدی جان انک جمالین ارزولر
 لاهی انک قلمن کوکل بارک وصالک ارزولر
 باندردی شوفاک جانمی کورتا بشدن کیم نیجه
 جام صوصا مشدر لبک اب زلالن ارزولر
 جرخک هلال بدرینه کوکلک دلامز با فغه
 نیجه نکه بوزک بدربله فاشک هلالک ارزولر
 عاشقلمین از زبنه کو کیم نیجه بل باغاشن
 تنول بی وفاء شقلمین نیجون و بالک ارزولر
 جبین نانه سندن بیزی جان عنبرن اوصانکی کوکل
 هر برسی شول دلبرک زلفیلک حالک ارزولر
 بارب نه حوری جهره در شول ماه نابان بوزلو کیم
 کور کیم انک بوزینی کونش زوالک ارزولر
 شهرتک حدیث سکرک خوش کلیمز اولمشتا کیم
 شول روح فلسک منطقی سدرین مفاالین ارزولر
 معشقلده فریان اولدیغک اسدر نیچی صورندن
 شول معیذنکم دناده هر شنی کمالک ارزولر
 مسم

بوزین کوردم دبدم الحمد لله
 بوزین کوردم او فودم قل هو الله
 مسلسل زلفنی کوردم معسیر
 مفوس فاشدرین نصر من الله
 فریچی کوزلرین بغا لرندن
 به دغیب دیلم استغفر الله
 دو داغک سترتی عین سفادر
 سفهم برهم من رحمة الله
 جمالین کورمشم ایر لماغم بوف
 اگر ابا غم منق و الله بالله
 بنم سکا خیدان اولسو بدر
 نه کیم جبار فلور الحاکم لله
 اوندر ای حرف اولدی وصالک
 وصالکدر وصالکدر ای والله
 نسجی فیلدی بر فانی توبه
 نصوحی توبه سی توبولی الله
 مسم

بجالی شوق دیدارک بنی مست ابلدی جبران
انالغی سیرینی چانا انوکوک اقلیم بنهات
بجی خیرین مستم کم بیلدن بنمرم باری
کوزم هر فنده کیم بفسه کورینان صورت رحمان

بنم علم لدمدن هزاران حضر اولور عاجز
بنم هر برنجیلدن نیجه بیک موسی رحمان
بوی و کون بو بیلد بزل بو کچیلر بو کوندورلر
بو بار ویشتری کوزلر بنم امرده در بک

جویمش تنه بر کرکر در سیم باذنی فم
بالین باقی باشی اوجیق فوسعی طور لر عریان
بنم منصوروی دارایدن بنم اغاری بارایدن
بنم هر واری وارایدن بنمخله دیریدر هر جا

جهان طلیحک بندی بنم المده در شمدی
بنم بو کون بو سیدانده بنمدر طوبیله جوکان

بو زین کورلدن اولبارین فموجو اولدی هب وارم
فما اولدم بقا بولدم بقاده اولمشتم سلطان
سماه سیدر ایدر سترم جهانده طولو انوارم
مولفله جمعیسی هب بنم سرمدده سر کردن

بنم سؤل در تلی در معانی بنم هر معدنک کافی
بنم اول در بی هماغا بنم اول بحر بی بیات
صوار سن اشرف اوغلو بوم نهور ویم نهار بنقی
بنم اول دائم الباقی کورندم صورنا انسان
مممم

موسی
سواد

کرم قیل کسمه سانی التفاتک بی نوالردن
الذدن کلادی خیری در بنه ایتمه کدالردن

اسیدر غریبتر بر سسندن اور که آشنایم یوق
اباغک کسمه باسنجوت برم محنت سرالردن

طیبیا حالک کوی باریدندر اشکی شمشکی
بره اثرمه زحمت کوزیشار تو تباردن

کوردم بوزنی ای منم لذت لاله
 فرض اولدی بکاکیم دایم لذت لاله
 نفلد رازل بختله بار اولدی و اولدی
 ندیر مخالف عدم لذت لاله
 مجبیله چون دولت وصل اولدی میر
 جشید زمان اوسر لذت لاله
 به کندی ظفر فغله حالندی یارن
 کلادی فرح اوش کندی غم لذت لاله
 بخت کونشی طوغدی و اقباله کلادی
 سول شاه سعادت حکم لذت لاله
 ظلمنده بکون جشمه حیوانه ابراهیم
 سول حاضر کند خشم لذت لاله
 دلفان خبرک و بر روی صبا کورنه کور
 سول قاصد فرح قدم لذت لاله

روح القدسک نفحه سبدر لطف نبی
 حقیر بر بکنه و بدم
 المنة لله
 عمم
 م

دیمه راهد که ترک ایت سیمبر بوتلر نماشا ساین
 بری کم فورتر ستار صناستر مشن بلا لرون
 وجودم نی کبی سوراج سوراج اولسه آیتقام
 مجبندن که دم اور انجک اولر جفا لرون
 صبا کوننده دلدارک ندر اقداده لرحالی
 بریم ایلدن کلور ساین بر خیر و بر آسنالره

فضولی نازینلر کورسه اظهار نیاز ایلر
 نرحم اومسه عیب اولر کدر الیابنا هدر

عمم
 م

حقیقت نور استبدان حد اهر دم عیان سوبار
قولانین طوت قوسینه البت صاغه نهان سوبار
اکسآت اولان دلکرا لختی همان سوبار
اباس صاغه کم سندن بو کفاری نهان سوبار
وبان ترکیب اولان عنصر با خود لحم زبان سوبار

سنی اول ذاننه مرآت ایدوب ظر فکدر رهنیا
هلب امرینه مجلاد در کورینان اسفل و اعلا
ظهورک مظهر تاملر وجودک نسخک کبریا
سنی چون سکا بله در مک مرادین قصدا ایدوب بولا
عنا صهر دن کتوب بر طون بوزکدن نر جان سوبار

مجت کتر بنی عشق ایدوب اعلان دل جاننده
بنوردی بر بنیچر کویا ایدوب بو مید اسنده
مظاهر جامع اسعاده و زوب انسان بوالوانده
براندی جمله اسبابه اوزین نهان ایدوب انده
کورندی بنجه بک بوزدن و کندی نهان سوبار

وسخا در خاک ایدر جمله معا بنه دلک زرکس
بنانک فیضی جوانک جباتیدر دمک ای ار
سک امر کله ساریدر هدیوت هسایشی ایندر
کجه کدر بو بخر جنبو سناسر کجه کدر زطق ایدن کوه
اوزکدن اولطدین عارف که سندن اوزر که کان سوبار

و

ظهور زدن ظهور اندی عجب بران بوا بوانده
زمان مخفی صور ظاهر وجود امکان بو بر انده
مجت کتر بنی اظهار ایدن انسان بو اکوانده
جبالی ظیل بر عبرت کورینان حجه تنده
دکلدر زطق ایدن صورت در و ننده طوران سوبار

کلانی لها شمی ذوقن طوبان عاشق لرای نفسی
جمالی حسنک سببرین ایدن عاشق لرای نفسی
حقیقت بر منک کاسک طوتن عاشق لرای نفسی
سفیر هم بر هم خمرک ایچن عاشق لرای نفسی
ابر معشوقه اندر مکا ایدن لامکان سوبار

مهم

حقیقت ذات مولودن فواستیا عیان سویدر
 اینست سمع بصیرتله صافین صاعقه نهان سویدر
 قیامت اکیلیوب حقله انالحقی همان سویدر
 اباسن صاعقه کم سندن بولکناری دهان سویدر
 و بازن کبب اولان عنصر یا خود لحمی زبان سویدر
 سکا ابرمک ایچون طور مردون و کون دور ایدر شها
 سنی مرآت ایدر مستدر مظاهر اسفل و اعلا
 وجوده مظهر نامدر جمالك آیت کبرا
 سنی چون سکه بیلدر مکر مرادک قصد ایدوب
 عناصر دن کبب بر دون بوزندن ترجمان سویدر
 مرکب جمله مفرد دن نمونه سسرا کبر سنین
 بولکون نفع البین روحی فواجساره بیل سنین
 اگر بیلر اسک قدرین کمره سبدا نده بر خر سنین
 اولار کیم بلدی نفسین عرفدن المایوب رین
 دکلا در حقی عارف اولر اوزین بیلر بلان سویدر

و

و

بطونک شاه عالمدر ظهورک صورتنا کسز
 ضیا بخش جهان سنین جمالك سود دفتر
 زمکدن وار اولوب استبا ابده کور سویری ایزر
 کیمکدر بونجه جنبشله کیمکدر نطق ابدن کوهس
 اوزکدن اولمدین عارف که سندن اوزکه کان سویدر
 سلامت بونق اساتر سن اوله کور مرشد بنده
 ارادن و بر مراد بینه کور سین ناسنی سنده
 که آخر اوزکه صورتده کور بنوب اوله بنده
 براندی جمله استبایی اوزین بهرمان ایدوب نده
 دکلا در نطق ابدن صورت دروننده طوران سویدر
 کلامندن الور فیضی جوهره عا سقلا ای نفسنی
 سنک نطقکله اجبار بوکون نظهری نفسنی
 ظهورک ستر بیه هاشم بیلو عا سقلا ای نفسنی
 سفهم بهم حرکت ایچن عا سقلا ای نفسنی
 و ابرر معشوقه الم مکانک لامکان سویدر

محم

جمالک و صفین ای دلبر اگر چه تنده جان سویدر
 لبک اسرار بنی عاشق و لیکن رابکان سویدر
 که نطق امر حقد در من عرف سرین نهان سویدر
 اباسن غم که سسدن بو کفزاری دهان سویدر
 و با ترکیب اولان عنصر یا خود لم زبان سویدر
 لبک جام مصفی در کلامک سوره کوشر
 کتاب حقد در وجهک تعالی شانده اکبر
 کیمکدر یازیلین ایت کیمکدر اوفنان دفتز
 کیمکدر بویوچ جینندر کیمکدر نطق ایدن کوشر
 اوزکدن اولدین عارف که سسندن اوزکه کان سویدر

جمالی حسنی نریین ایدوب بو قبله بنده
 کمال حکمتک کوسلرمک ایچون سورت و جاننده
 بر قدر تله یازدی اسم فضلتک شکل ایتماننده
 بر اندی جمله استیایه اوزین نهان ایدوب انده
 کورتدی نجه بک بوزدن ولی کندی نهان سویدر
 حقیقت علمنده ام الکتاب اولدک ابره اسین
 کوهل کوزبه منبره برده ساین جلد کسه کاش ساین
 اگر سنس جهان را اولورسن داخلی فر ساین
 شویر کم بلدی نفسک عرفدن ایوب در ساین
 دکلا در حقی عارفه اوزین بلن بلان سویدر

ظهورانندی فوعالم خطاب کافله نونده
 نفیحت فیه من روحی اصافی اولدی جان تنده
 برادلسن نه کیم واردر فو اولدی سکا بنده
 حیال ظل بیز عبرت کور بنان حجه تنده
 دکلا در نطق ابدن صورت در وننده طوک کوشر

بوزندن استوا سترین بیلین ای سر و قد بالا
 اولردر مکتب عرفان ایچنده اعلم الاعلا
 نه بیلسون درس حسنه کلدن سنک نهنی یا خود ملا

سینی چون ساکه بیلدر مک مرادک فصد ایدوب
 عناصر دن کیوب بر طون بوزکدن نرجان سویدر

کوهل کوزینی غفلتدن اجان عاشقهای نفسنی

اولردر حقی باطلدن سبجین عاشقهای نفسنی
 جلیلی کبی وارندن کجن عاشقهای نفسنی
 سفیر هم بهم خمرین ایچن عاشقهای نفسنی
 ابرر معشوقه اندر مکاندن لامکان سویدر

عاشق

حضور اقبایه واقف اسرار اولاد نصور
ظهور اویلی جامع انوار اولاد نصور
کوز مرتضی بنقطه دوار اولاد نصور
رموز انبیای واقف اسرار اولاد نصور
انامی سرتین جانان کجوب برادر اولاد نصور

طریق حقه نقلیدی حقایق الهه صورمه
حقیق نور نوحیدی دقایق الهه صورمه
مفاین بوسلک نقریدی حوایق الهه صورمه
بورن وار اهل نجریدی علائق الهه صورمه
انی جانی جبرانی سزک ابدوب دبار اولاد نصور

فتابی سزک ایلله باریک وصالک کورمک اسرار سن
بقای روقله دائم جمالك کورمک اسرار سن
عجب عین جمالبله جلالک بملک اسرار سن
کوی خمر و کوی لطفک کمالک کورمک اسرار سن
فنا اندر فنا ده بوغ اولان هم وار اولاد نصور

و

و

صفای سبجد و بیری بلاغت الهی اکلامن
مظاهر سزله خبری بدایت الهی اکلامن
مرکب نقطه دوری فراست الهی اکلامن
دلایق منطق الطیرین فصاحت الهی اکلامن
الی الخی باعطار و با طبار اولاد نصور

مستی بلاین لهانم کماهی بلنر استنبالی
اوزین علوی صانور دائم کماهی بلنر ادنالی
مظهر کماهی بلنر اعلائی
انادن طوعم کوز سوز لر کماهی بلنر استنبالی
بنازی وجهه دلدارن اولوالبصار اولاد نصور

مستم

اوبانک اضع ضوالبسته باع
کنت کنت اسرار فی فقهه فکرم اولاد نصور
صعب با کوز صبه بو صبه بوز ظهور
سید العارده الهم شاه زبده العابدیه
کوز نوره اسطوره ال اولاد در کجه با نوز
راه حقه صمد صمد غنظ الهم

معانی فی شرح مضامین احوال الکریم
 مالک اولاد ابی ولایة الکریم
 سر او جواد اولاد ابی بکر صغیر
 عندکما و صبیح اولاد معاذ اولاد
 مد علی ابی حمزه بر صبیح اولاد
 ابی جبار که شفاعت کند کوفی

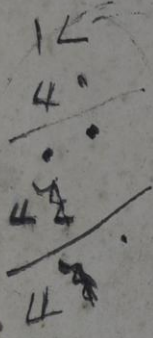
غزل

بزده ای که خدایه خدایه بی بند
 مالک جبار اولاد ابی بکر
 بز مودت ملک اولاد ابی بکر
 باقی با علی سیدین معانی
 جمله خلقی بودی مولای او
 سکه یاه عقیقه بر زده جبهه
 ای جبار که بر محمد شهادت دهد

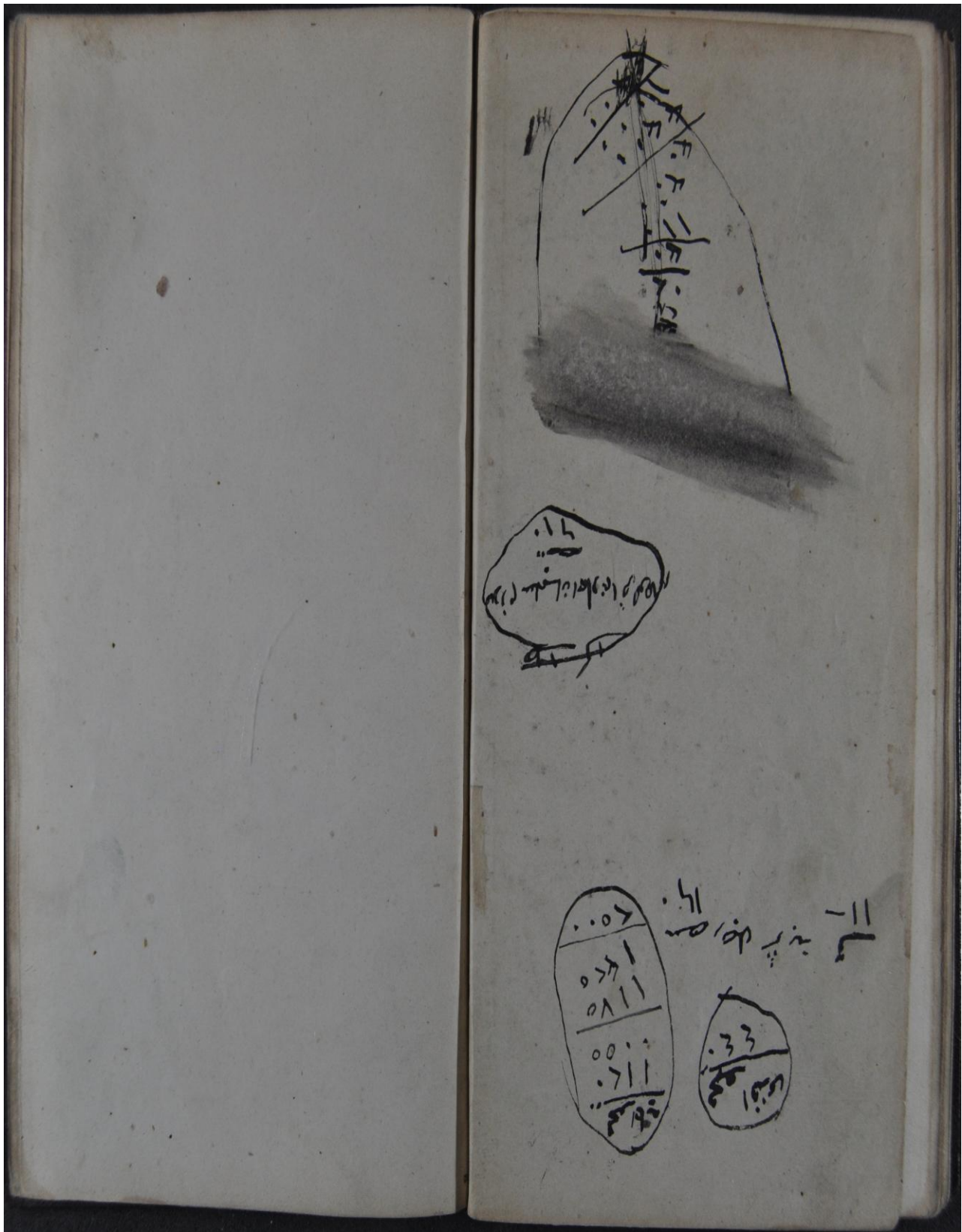
نصفه البع منه شهد بنده بكمه اربعه لونه اعجاز قديمه مع اخلاص

يكسب صفة او اير كسبه

0

14

نطق حضرت دباری بابا

بودینا بنامه سیران دکلا رکن الاهو
 بودونلوم کسسه به خیران دکلا رکن الاهو
 ندر بودری بی عان ندر بو سرتی به نهان
 بنم کو کلو صده بر سلطان دکلا رکن الاهو
 ندر بو جنت رضوان ندر بو حوری علمان
 بنم کو کلو صده بر احسان دکلا رکن الاهو
 ندر بود مملک دوران ندر بود در بدله در مان
 بجا کو ندر دیکک فرمان دکلا رکن الاهو
 ندر بود باغله بوستان ندر بو کل کلنا
 دباری کسبه مهمان دکلا رکن الاهو
 عمده

بودن با برجامه که کبرن در لر جیفان در لر
بوف با بامادی بر الله کبرن در لر جیفان در لر

بیان الی بیقان الی بلنتر بونده بو ار لر
کلدر بر کیدر بر کبرن در لر جیفان در لر

دکلمه مرندی کامل اولجر غلمه عامل
کتر به بوده بو جاهل کرن در لر جیفان در لر

صوفی سن مرندک اره بولر سنین در لر
دبلک نفس اماره کبرن در لر جیفان در لر

دباری سن هفد مسین نه انسانین نه بحسن
فانی در بنا به سبب انسانین کبرن در لر جیفان در لر

کوردی هوکا اسمین باین نیجه دوغیام
با ندر جانله جسم باین نیجه دوغیام

دوین بر لر دوس کولر بوسیدانده دوزیکلر
سنک اسمک کولم اکثر باین نیجه دوغیام

دوس اول نور انورین دوس اول آب کوزک
دوس بو نیجه ملطرنک باین نیجه دوغیام

سنسین باین نیجه دوغیام
واحد سنسین احد سنسین بو جانله هر سنسین

دوس حجاب بیت الله باین نیجه دوغیام
دوس حجاب بیت الله بوسم فلدی ابو الله

جمالین آفتاب اولمش غیاب کافی سلطام
نذر بو جوری جفا جانک حافی سلطام

بیم بو عشق الهان کم بزیده فرالقم
هر ار المله کجه آهم الور اطاری سلطام

وطن دن در بدر اولدم مکاتم نوره نوره
بیزدم کندیم بولدم اولور سحای سلطام

سوزندردک سوزندردک بنسیر خدی سوزندردک
جالی آکته منظر المکه کبر بانی سلطام

سنک زلفه نه بند اولمش دورن و بارن مقصودک
رو امیدر کونم باشن العر حافی سلطام

ای و لاسن بنی سندن بار ایدرسن کبفته
 بیوم علیجه کونلوم ستار ایدرسن کبفته
 کونلومر ساعنده بو زبنت دور ایدرسن
 کونلومر ساعنده بو زبنت دور ایدرسن
 او نوندی بن سنکله او بنایعب کله کلرم
 لهر برین بر دور لو بود بر فنجیم باهم نیم
 بو جهانه کلاک اما در بیوب کوجک اکن
 سن انی انکار ایدوب فریاد ایدرسن کبفته
 بو جهانه کلاک اما در بیوب کوجک اکن
 عاقبت بر بریزی بر دو نیمیم باهم نیم
 بن سکا عسقله عاشق اولدیغیم ایستای
 ای دباری چون بنار ساین خف و اصل اولغه
 کولکن اعمار ایدوب اباد ایدرسن کبفته
 جار کوشنه دلاستر ساین
 بر دو نیمیم باهم نیم
 سنانه دو شمر اقمم عاشقچه جور و حضا
 ای دباری چون بنار ساین خف و اصل اولغه
 دبار بنی نطفاه از ایدرسن کبفته
 جار کوشنه دلاستر ساین
 بر دو نیمیم باهم نیم

دور ایدرز جهانی کوننیم باهم نیم
 بزبور مدله بنارز انیمیم باهم نیم
 آب دانه برین سورم سورم سورنلور
 اریبیم پیر ایدم بر طاشیم باهم نیم

دور ایدرز جهانی کوننیم باهم نیم
 بزبور مدله بنارز انیمیم باهم نیم
 آب دانه برین سورم سورم سورنلور
 اریبیم پیر ایدم بر طاشیم باهم نیم
 کونلومر ساعنده بو زبنت دور ایدر طافاله
 لهر برین بر دور لو بود بر فنجیم باهم نیم
 بو جهانه کلاک اما در بیوب کوجک اکن
 عاقبت بر بریزی بر دو نیمیم باهم نیم
 ای دباری چون بنار ساین خف و اصل اولغه
 جار کوشنه دلاستر ساین بر دو نیمیم باهم نیم

براندی اول حواله جمله جراتی
کند بسی شریعت اورزنده در
اره بنس بولدی بولی ارکانی
اندره طریقت اورزنده در
بر کامل مر سنده بنان وار ایسه
بهر سوز لبی طوبان وار ایسه
دو بنایی بر بوله صنان وار ایسه
انک قلبی جنت اورزنده در
کامل اولان کسه بهروده یا تمز
المس ایله نفسک بولونه کتف
مولادین غیری به الین اورانمز
هیری بر صنعت اورزنده در
بونی بویله سولدی ار نلر
جان کوزین اجوب حق کورنلر

بوفانی دویلیه میل ورنلر
در دبل مشقت اورزنده در
رباری در که کوردم بنده بن بنی
جان کوزین اجوب کورسین سنکده بنی
بورسکا حنک لطف احسانی
ناج و نختی دولت اورزنده در
مهم
مهم

حکمتله زمین روز کاره بندی یازیا
اشیایله شمس نفس دوندی دوزیا
اندی بو نیمه جانی صالدی جراته
خانی خدا بو نیمه جانی یازیا
شمندی هم رحمتله اندی یازیا
خانی اندی دخی بر لاجون اول یکی طامو
مشکر کلر لاجون نارچیم باندی یازیا
کیم مر سنده بنی بولدی بو کون وصلته یازیا
وصلتیلر اول کوزین کم صولدی صوبیا
جو کین بودم بر کاسله بهلادی کونولدی
وارر کجادی بر کوشه دهنسندی یازیا
هم کیمکه قور نفسی ایله خنک وجدالی
السنده به کیم بر کون اولور باندی یازیا
عشق ایله عاشق اولان اجانم کجادی یازیا
کیورس بوغم در بلسنه کونلر یازیا
ایرمدی عقلله بو نیمه کماله کلاید کمال
در ویش دبارس بوفاندن قندی یازیا
مهم
مهم

کنج باشمده دوش بن بر سوادیه
کونلوی شویله بهر باره دوشوردم
فلم الدم کوزل اسمین یاز نیسه
حرفی دورن ابکی بیم باره دوشوردم
البنده کوزلر کلور سر اسر
عاشق ایسک صابرق دور ناسر
وجودمه بهر بونی دکدی سر اسر
کندیمی شویله بهر باره دوشوردم
بر اکساکدر در دم بوزه جیشایه
یار بلکه بوزه به بوزه جیشایه
نزدیایم بوقدر دوزو جیشایه
رباری بم کندم باره دوشوردم
مهم
مهم

بودر شریعتک راهی محمد نوحیده کلدی
ذکر ایدم اول اللہی محمد نوحیده کلدی
طریقت راهک صور انرا بر مر سنبده ورنار
بلکنه جمله ار ندر محمد نوحید کلدی

بسنل سنجانی المذہ بنون نوزن دانند
ملکله صباغ و صولونک محمد نوحیده کلدی
اوقوز ذکر یله قران کندی جهاز اولدی
کورندی اول باغ جنات محمد نوحیده کلدی

بودباری کناهکاری انکار قیل زاری
خدائک سولگی باری محمد نوحیده کلدی
مهم

کل ای جام سنک دینک امانک
شریعتدر شریعتدر باندر
واری سنک بوند نه ابری کمانک
شریعتدر شریعتدر باندر

شریعتله کیند نمل اولدی سلطانه
ایر سندی اوچانله اولدی برجان
بنجه بوزنک در دینک بولدی در مان
شریعتدر شریعتدر باندر

شریعتدر سنک قلبک سیرایی
شریعتدر سیریک قلبی فریایی
کوستر انبیایه ارض و سما یف
شریعتدر شریعتدر باندر

شریعتدر طریقتک اناسی
شریعتدر حقیقتک بناسی
شریعتدر معرفتک ضناسی
شریعتدر شریعتدر باندر

شریعتک شریعتدر الهی
شریعتدر انبیایک سراجی
شریعتدر اولیایک سراجی
شریعتدر شریعتدر باندر
شریعتدر شریعتدر باندر
شریعتدر سیریک جان سیروی
شریعتدر انبار ندر سوندر
شریعتدر سیریک غروب
شریعتدر شریعتدر باندر
شریعتدر شریعتدر باندر
شریعتدر حد اقامه دیارک
شریعتدر الورد سبب هفت
شریعتدر اولور حفاک بازارک
شریعتدر شریعتدر باندر
شریعتدر شریعتدر باندر
مهم

بو کوشه بن بر سنه و اردم بناصن نور انور در
بنجه بوز برك كو سنجي انك بر اوشن مجوهر در

باروشن اخلاص شريف نفسني انك ديوانده
اولور قولونه احسان صفتي صفحه مجوهر در

طعامي مسكاه عنبر نه با نسر قو خولر له
يبستن طعمانك اورده كمال اوطن مطر در

اكا كبرن خلا بقره مكاني ما وكي سنه ره
ايوب كوثر صوبي سنه ندرن ظلي مكر در

كعبه جنت لباسن سورب زوفي صفار له
بولور نغمن عبقاره كلك فلبن حقه يار در

طوانه عرش رحمان در فوسن سلم علم ظلم در
دياري قلبك اوياندر نظر فلكم اوستار در

سم

سيران ايدر زهر بري بر كونه صارلدی
به بود در اول صارديض مرجانه صارلدی

سندك كور كبر بادي بنجه باغ ابره في
ظلم ابله قافدن قافه صارلدی

موسسه به فرعون بنجه رجبده لدر قلدی
غرف اولدی صوبه در بای عثمانه صارلدی

نكه نوسك اصحابدر سن اصحاب كرهضار
حق دين بولم ديون نهانه صارلدی

عز و زده ابراهم بنجه اناره صارلدی
بالدی اندر اني كلشنانه صارلدی

كسمدی بيچاق اسماعيلی كسدي قبال
باق سنوجو جفته صدقه سبجانه صارلدی

مدحك ايدر ز اول نوش روانل
مرحمانه كوردي عمری زمانل

جنت اغلاده كوردي مكانك
ناج ایدی انكا احسانه صارلدی

در ویشن ديارح الله الله دبر
بيغیره امت اوله غران صارلدی

سم

بنم کورد کلری سبازاندرین حصاری کورسوندر
 بنم عالمدرین سیرتی ستراندری کورسوندر
 بنم درباده بر فطره و بر ذره کورند مگر
 بنم ذره ایچنده فورد بنم بازاری کورسوندر
 بنم باطن بنم ظاهر بنم جفوت بنم ماهر
 بنم شعر مده بر شاعر بنم اشعار کورسوندر
 بنم انسانله انسان بنم عرفانله عرفان
 بنم انبیایله مهات بنم اطوار کورسوندر
 بنم اسعاده بر اشیا بنم انبیاده بر اسما
 بنم علمایله فریوا بنم دیداری کورسوندر
 بنم دلآزده دیاری بنم اولب یارمک باری
 بنم هر در لغت واری بنم معاری کورسوندر
 ←

ای دلا حسنک کور بجه کونامز ارشاد اولور
 بیللی کولدن ~~ایچم~~ دار اولور فریاد اولور
 کور مادم سن کیم بر غمزه فغانه نجف
 اسمه مزرگان بقدی کونلم سنه بنم بر باد اولور

دونددر جرخنی جنبه بوز بوزر حمدانده لر
 کل جمالک آل رنگی بار اولور افراط اولور

صور سه یارم ای دیاری سندی مضمونیکا
 اولور مازدن غملی کور کلم غصه دن آزاد اولور
 ←

له

مدح ابدرد در وین دباری حدبجز اوله برق
عالمک دکنی که سن سبین سنده مقبولد راک
سنده در جمله زبانت هم طواف ابر مالک
بوعالمی مراده ابر کورت بیت شریف

مهم

جهان باغنده بو کونام سنه اولوب کولدی کندی
کوردم آهیله عمرم نساظم کلدی کندی
کک الدم کک صانددم بود کلو سر مابه طونددم
نهالینده نرک اندم الهده فالمدی کندی
سزبعت باینده کیر دکده کورددم دز بکنایه
صدر رسن اهل عصیانه بوسه تی بلدی کندی
کالسترده کمال اولنر اکابر کامل الرسده
صدر الرسده بود باری جاندر اولدی کندی

مهم

حق قولدینه بر کزار بندی سنی بیت شریف
بوعالمی مراده ابر کورت بیت شریف
لم بر لدر عتره نندن نورین اظهار ابدلی
بوعالمی مراده ابر کورت بیت شریف

هر طرفدن بونجه داغدر رکابنه کلدیله
هر برینک بر طاشنی اول ملکش ال دیله
امر اولدی ابر اجمعه رسم بنا قلدیله
ایضاً

نرم شریف اونکده اول بحر الاسودک
التون اولوق صاغنده خوش بر اشور بونک
بارنش حقل کلامی منالیک جننت

ایضاً

مسک عنبر راجده سی هر بیکار رسن کون
بارن محسفر دیوانده دیوانده وار سن کون
سکابوز سورنده اهل جننه کیر سیک لرن
ایضاً

و

کجدر بود و بناده مولای بوشن
بود و بشن اولنگر سلطان اولور

اوره سنک کبی اذان کلمن
بود و بشن اولنگر سلطان اولور

کیمین حوج در کیمین حاجی
اندر کلا بر فرقک محاجی

فدر ندن کیمینر باشلر بنه ناجی
ایضاً

سفین انره بولاشحق اولوز
اندر پهلواندر کوشمک اولوز

المرین سرتینله اولاشحق اولوز
ایضاً

المرین اوکنده نوردن نشانی
اندرده عاقلده جانلرین جانی

قلبلر بنه فویمیندر ایکی جماع
ایضاً
و

اندر کول المندر کول صانمندر
اندر کولدن ترز و طو عمندر

قلبلرین نور بله در نامنمندر
ایضاً

اوچلر بدبلر فرقلر البدر الی
لایف علیصد بولبدر بولف

ملکله یانکنده سماغلی هم صولنی
ایضاً

بو بار بیور مندر رب العالمین
المرین امرنده عرسنله زمین

حقله حق اولمندر ایبندر ایبلی
ایضاً

در و بشن اولم در سنن با نامنش اولوز
عشقک در یاسنه با نامنش اولوز

بر کامل مرشده شوغوشی اولوز
ایضاً

بشجده عمر بن مولا کلینجه ملک الموت
 اورمده او فونده فراتله ختم ابله باری
 کاکله شهرداری دلمدن کسمه سلطاسم
 اونوندرمه سنک اسمک ابله ختم ابله باری
 سنک عسفق ابله فکرک کج عمر سر له
 مسرف اولدیم ایمانله ختم ابله باری

رسول عمر محمد مصطفی در سن انی کوسا
 شفاعت اسوز اندن عالمک سلطانی کوز
 بوزم سورم اباغملک طوزبه اولجانی کوسا
 عنایت فلدیفک انساله ختم ابله باری
 اوختم خاتمه جمع ایلیم بیترانی کوسا
 جهمندن ازاد ابله اکاس بنی کوسا
 صراف کجک نه سنکدر بکاس انی کوسا
 بدندر جنت زبشانیله ختم ابله باری

دباری ادنا قولوندر بفسنله کج کناهندن
 افریده لرم باشی جهمک فرافندن
 عنایت صاحبی سنسین اهور کوز سنریندن

جمالی پاکنی سبرانله
 ختم ابله باری
 م

نازلدن دفتزه بارلسندر

اندره قایدن قابه سوزنده

اندره بنیخندان دستورلسندر

ایضاً

محمد عالینک بولاننده در

اول حقیق کلای دلتزنده در

فدرتدن زوالفقار بالاننده در

ایضاً

در ویش دباری در که بنده واریدم

اباغملک طوزبه بوزم سوریدم

کجه کوندوز رکابین دوریدم

بودرویش اولندر سلطان اولور

م

حقك كرمي سريله سهران نه كوزلدر
 قور مستدر اول بيزره جيتان نه كوزلدر
 حق دوستي اولان كيرسه كرلدر اندي
 حوشو ايسه كر كل دري رصون نه كوزلدر
 ولدان برك دوستي طولوب ايلكوش
 عشق اوله بورك و بيلج فان نه كوزلدر
 اول حور بيل اول جلزي بيش كشي ايدرلر
 كوردجه ددير بابوانان نه كوزلدر
 عرشين كوي كنده بور بيش طوي اغاجي
 لهر بيش انده اوله احسان نه كوزلدر
 عرشك او زري فريش دوستي نور بيلدر
 او جاقدر ايلد و ريدون هيران نه كوزلدر
 اوله اولم انده بو فو ذكره عباد
 كوشكون سرفي باغلي بوستانه نه كوزلدر

بوله اوتور دورلو مقام دوقه صفالره
 هب سويك انده اوله مهان نه كوزلدر
 سكر طبا قارا و مقام لعل محوهر
 بل دورلو طعام مسكه لهر ان نه كوزلدر
 در باري حق جالك كوسازم جلكه
 كوردجه ددير اولو سبحان نه كوزلدر
 م م م
 م م م

الف الله حوب برشمش نلرين دلبرسك
 باكندم نايه بيز حالترين دلبرسك
 نامسور ملكه جندن كلاري جيفدي بو يري
 جيم جهانه كلامشدر انك بر باري
 حا حاصل اولمش مشكاه انك هر عضاري
 خاخبالدر سويلدجه دلبرسك دلبرسك
 دال ديمك كل افتم حامله ايله نظر
 دز ياره حكمتهم سنك ليچون كارزار
 رارحتم كاساهشدر قلدي صبره قرار
 ز ياره قوقوليدر كاللرن دلبرسك
 سبين سلامت كلسه بركن كوكله فرج كلور
 شين شكنسته فالامشدر بيله اه كلور
 صاد سلامت قال افتم بزه طوري ره كلور
 ضاده رويب كوزله سم كرك بو نلرين دلبرسك

طاطاشوب واقفا و سلم شوغلك انشه
 ظا ظلمه رويب بسود اكلمسون قول بيشه
 عين عاشقار عازني دوشهار نقشب
 عين غابت وصف ايدر لر حالترين دلبرسك
 ف فذ انسين ناز كلسين نيم بيرون فادتم
 ق فاشين كمانه بيز كونه كون الزفر فتم
 لك كلام اولو بو حنه اي كوزلدر افتم
 لام لايق بوس ايلدم لهر كون دلبرسك
 ميم بيل و برمه افتم لهر جاني لغبار سين
 نون بيم فلدك جفاني عاشقك ديار سين
 واهاني اسمك الدم اولدك انك سين
 لام الهار بابا بكمش دلبرسك دلبرسك
 م م م
 م م م

خدایه بگویند بیدار اولم بیدار
 انقضای صبح و بیدار اولم بیدار
 خسته و صحت نسبی اولم بیدار
 عذیبی باغ لعل اولم بیدار
 خسته و روزیست زاده اولم بیدار
 به نفسه روزیست زاده اولم بیدار
 خسته و روزیست زاده اولم بیدار
 به نفسه روزیست زاده اولم بیدار
 خسته و روزیست زاده اولم بیدار
 به نفسه روزیست زاده اولم بیدار
 خسته و روزیست زاده اولم بیدار
 به نفسه روزیست زاده اولم بیدار

کورد اعریس اعریس

لفظت اعریس

نوعی صفت
نوعی صفت
نوعی صفت
نوعی صفت
نوعی صفت
نوعی صفت

طوزتاری

اوردان
ناب
ناب

بوند بوند بوند بوند بوند بوند

صاف
صاف
صاف
صاف
صاف
صاف

صاف
صاف
صاف
صاف
صاف
صاف

بوند بوند بوند بوند بوند بوند
بوند بوند بوند بوند بوند بوند
بوند بوند بوند بوند بوند بوند
بوند بوند بوند بوند بوند بوند
بوند بوند بوند بوند بوند بوند
بوند بوند بوند بوند بوند بوند

ابو ابراهیم
ابو ابراهیم
ابو ابراهیم
ابو ابراهیم
ابو ابراهیم
ابو ابراهیم

کوزم دو کیده

صاف
صاف
صاف
صاف
صاف
صاف

نقوتیا المومنین

ارمانه نفسی
النوم غمی
صدر لونه
طیبه

دار صبه
کونک
طیبه

انته کورمه
عند صفا ابه
صدور افند
جوز صفاری

YÖRK DİL KURUMU
KÜTÜPHANESİ
Esas No.: Yafma-A/415
Kayıt No.: 417

10.-

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Uğur KARAKOÇ
Doğum Yeri ve Tarihi : Sivas, 1978
Medeni Hali : Evli, 3 çocuk sahibi
İletişim Bilgileri : u.karakoc13@mynet.com
0541 602 21 68

EĞİTİM

1994-1998 Sivas Lisesi
1998-2002 İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
2002-2004 Ege Üniversitesi OÖAB Tezsiz Yüksek Lisans
2011-2015 Niğde Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Programı

İŞ DENEYİMİ

2004-2015 MEB, Öğretmen